

T.C.

BARTIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KİRAZLIKÖPRÜ BARAJI NÜFUZU SONRASI BARTIN-ABDİPAŞA
BELDESİNİN, TURİZM-REKREASYON ODAKLI EKOLOJİK ARAZİ
KULLANIM PLANLARI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR PLANLAMA
YAKLAŞIMLARI ÇERÇEVESİNDE GELİŞME-BÜYÜME
MODELLERİ

MEHMET SUALP GÜNEYSU

DANIŞMAN

DOÇ. DR. MELİH ÖZTÜRK

BARTIN-2025

T.C.

**BARTIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI**

**KİRAZLIKÖPRÜ BARAJI NÜFUZU SONRASI BARTIN-ABDİPAŞA
BELDESİNİN, TURİZM-REKREASYON ODAKLI EKOLOJİK ARAZİ
KULLANIM PLANLARI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR PLANLAMA YAKLAŞIMLARI
ÇERÇEVESİNDE GELİŞME-BÜYÜME MODELLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet Sualp GÜNEYSU

JÜRİ ÜYELERİ

Danışman :

Üye :

Üye :

BARTIN-2025

KABUL VE ONAY

Mehmet Sualp GÜNEYSU tarafından hazırlanan “KİRAZLIKÖPRÜ BARAJI NÜFUZU SONRASI BARTIN-ABDİPAŞA BELDESİNİN, TURİZM-REKREASYON ODAKLI EKOLOJİK ARAZİ KULLANIM PLANLARI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR PLANLAMA YAKLAŞIMLARI ÇERÇEVESİNDE GELİŞME-BÜYÜME MODELLERİ” başlıklı bu çalışma, 28.08.2025 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan :

Üye :

Üye :

Bu tezin kabulü Lisansüstü Eğitimi Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun/...../20... tarih ve 20...../.....-..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Zafer CEYLAN
Enstitü Müdürü

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre Doç. Dr. Melih ÖZTÜRK danışmanlığında hazırlamış olduğum “KİRAZLIKÖPRÜ BARAJI NÜFUZU SONRASI BARTIN-ABDİPAŞA BELDESİNİN, TURİZM-REKREASYON ODAKLI EKOLOJİK ARAZİ KULLANIM PLANLARI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR PLANLAMA YAKLAŞIMLARI ÇERÇEVESİNDE GELİŞME-BÜYÜME MODELLERİ” başlıklı yüksek lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

28.08.2025

Mehmet Sualp GÜNEYSU

ÖN SÖZ

İlk olarak lisansüstü eğitim hayatım boyunca daima yanımda olan ve tezin başarılı bir şekilde tamamlanmasında yol gösterici olan danışmanım Doç. Dr. Melih ÖZTÜRK'e teşekkür ederim. Lisansüstü eğitim hayatım boyunca yaptığımız birbirinden değerli çalışmalar ile önemli katkı sağlayan Doç. Dr. Ercan GÖKYER'e ayrıca teşekkür ederim. Tezimin savunma sınavında jüri üyesi olmayı kabul eden ve katkılarını sunan Prof. Dr. Ömer Lütfi ÇORBACI'ya ve hayatım boyunca desteğini esirgemeyen değerli aileme teşekkür ederim.

Mehmet Sualp GÜNEYSU

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

**KİRAZLIKÖPRÜ BARAJI NÜFUZU SONRASI BARTIN-ABDİPAŞA
BELDESİNİN, TURİZM-REKREASYON ODAKLI EKOLOJİK ARAZİ
KULLANIM PLANLARI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR PLANLAMA YAKLAŞIMLARI
ÇERÇEVESİNDE GELİŞME-BÜYÜME MODELLERİ**

Mehmet Sualp GÜNEYSU

**Bartın Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı**

Tez Danışmanı: Doç. Dr. MELİH ÖZTÜRK

Bartın-2025, sayfa: 73

Şehirler, beldeler ve kasabalar, hariçten bariz müdahale olmadığı takdirde, kendisi için öngörülen nüfus ve refah artışına bağlı olarak, yine kendi iç dinamikleri doğrultusunda, makul seyrindeki gelişmelerini ve mutedil ivmesindeki büyümelerini devam ettirir. Öte yandan, yakın civarlarındaki arazi kullanımlarının değişimleri gibi kendi haricindeki olaylar ve olgulardan etkilenen şehirlerin, beldelerin ve kasabaların, gelişimlerinin seyri ve büyümelerinin ivmesi ise her zaman bu değişimler tarafından tetiklenmeye müsait hale gelir. Kendi veya komşu arazilerinden akarsu geçen şehirler, beldeler ve kasabalar, bu akarsular üzerine baraj yapılması gibi fiziksel faaliyetler neticesinde, hariçten müdahaleye maruz kalmaktadırlar. Yaklaşık 37 km² yüzölçümüne sahip olan Abdipaşa Beldesi'nin, zaman içerisinde, baraj gölü kıyısında bir sayfiye kasabası çehresine bürüneceği, turizm ve rekreasyon odaklı bir kimliğe sahip olacağı öngörülmekte ve beklenmektedir. Kirazlıköprü baraj rezervuarı ve gölünün çevresindeki hâkim olan peyzaj ile Abdipaşa Beldesi'nin kapladığı araziye bütünleştirmek suretiyle yapılan çalışmada, Abdipaşa Beldesi'nin çehresi ve kimliği ile ilgili öngörüler ve beklentiler doğrultusunda, turizm ve rekreasyon odaklı

olarak gelişim ve büyüme modellerinin, teklif ve önerilerinin tavsiye plan kararları halinde sunulması, esas alınmıştır. Turizm ve rekreasyon odaklı sürdürülebilir alan kullanım kararlarının, ekosistem-uyumlu mimari yaklaşımlar ve alternatifler ile bütünleştirildiği bu tavsiye niteliğindeki plan kararlarında temel olarak, peyzajdaki ekolojik ve topografik yapı hassasiyetle dikkate alınmış, mimaride ise enerji verimliliği ve mekânsal tasarruf etkinliği incelikte göz önünde bulundurulmuştur. Çalışmada, Kirazlıköprü Barajı çevresi ile Abdipaşa yerleşimi ve yakın çevresinin turizm ve rekreasyonel potansiyelinin belirlenmesine yönelik değerlendirmeler yapılmıştır. Analizde; eğim, bakı, yükselti, erozyon duyarlılığı, enerji hattına yakınlık, arazi örtüsü, su kaynaklarına yakınlık ve ulaşım erişilebilirliği gibi rekreasyon ve turizm için önemli olabilecek parametreler ele alınmıştır. Bu parametrelerin göreceli önem dereceleri Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS) ile belirlenmiş, elde edilen ağırlıklar Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ortamında mekânsal modelleme yoluyla uygulanmıştır. Araştırmanın temel hedefi, çalışma alanında turizm ve rekreasyon için en uygun bölgeleri tespit ederek plansız ve işlevsiz kullanımların önüne geçmek; ekonomik ve ekolojik sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda yönetim kararlarına ışık tutmaktır.

Anahtar Kelimeler: Abdipaşa, Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS), Ekolojik Planlama, Sürdürülebilirlik, Turizm ve Rekreasyon.

ABSTRACT

M.Sc. Thesis

DEVELOPMENT-GROWTH MODELS FOR BARTIN-ABDİPAŞA TOWN WITHIN THE FRAMEWORK OF TOURISM-RECREATION AROUND THE CONCEPT OF ECOLOGICAL LAND USE PLANS AND SUSTAINABLE ARCHITECTURAL APPROACHES AFTER THE PENETRATION OF KİRAZLIKÖPRÜ DAM

Mehmet Sualp GÜNEYSU

Bartın University

Graduate School

Department of Landscape Architecture

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Melih ÖZTÜRK

Bartın-2025, pp: 73

Unless there is an obvious intervention from the outside, cities, towns and districts continue their development and growth at a moderate pace in line with their own internal dynamics, depending on the population and welfare increase foreseen for them. On the other hand, the development and growth momentum of cities, towns and districts affected by events and facts outside of them, such as changes in land use in their vicinity, are always prone to be triggered by these changes. Cities, towns and districts with streams flowing through their own lands or neighbouring lands are subject to external intervention as a result of physical activities such as the construction of dams on these streams. It is anticipated and expected that Abdipaşa District, which has a surface area of approximately 37 square kilometer, will take on the appearance of a summer resort town on the shores of the dam lake in time and will have an identity focused on tourism and recreation. In this study, which has reached a research area of approximately 100 square kilometer by integrating the dominant landscape around the Kirazlıköprü dam reservoir and lake with the land covered by Abdipaşa Town,

the presentation of development and growth models, proposals and suggestions focused on tourism and recreation in the form of advisory plan decisions has been taken as the basis in line with the predictions and expectations regarding the face and identity of Abdipaşa Town. In these advisory plan decisions, where sustainable land use decisions focused on tourism and recreation are integrated with ecosystem-compatible architectural approaches and alternatives, the ecological and topographic structure in the landscape has been meticulously taken into consideration as the basis, and energy efficiency and spatial saving effectiveness have been meticulously considered in architecture. In the study, evaluations have been made to determine the recreational potential of the Kirazlıköprü Dam surroundings and Abdipaşa settlement and its immediate surroundings. In the analysis; parameters that may be important for recreation and tourism such as slope, erosion sensitivity, elevation, vegetation density, proximity to water resources and transportation accessibility have been addressed. The relative importance levels of these parameters were determined by the Analytical Hierarchy Process (AHP), and the weights obtained were applied through spatial modelling in the Geographic Information Systems (GIS) environment. The main objective of the research is to determine the most suitable areas for tourism and recreation in the study area, to prevent unplanned and dysfunctional uses, and to shed light on management decisions in line with the principles of economic and ecological sustainability.

Keywords: Abdipaşa Town, Analytical Hierarchy Process (AHP), Ecological Planning, Sustainability, Tourism and Recreation,.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	ii
BEYANNAME	iii
ÖN SÖZ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xi
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	xiii
1. GİRİŞ	1
1.1 Çalışma Alanına Ait Genel Bilgiler	2
1.1.1 Ekolojik-Sürdürülebilir Planlama Kavramı	2
1.1.2 Kentsel Planlamada Turizm ve Rekreasyon Tanımı	3
1.1.3 Kırsal Alanlarda Turizm ve Rekreasyon Potansiyelini Etkileyen Faktörler	
4	
1.1.4 Kırsal Alanlarda Turizm ve Rekreasyonel Aktivite Çeşitleri.....	6
1.1.5 Analitik Hiyerarşi Süreci.....	8
1.1.6 AHS'nin Yapısı.....	9
2. LİTERATÜR ÖZETİ	11
2.1 Literatür Taraması ve Önceki Çalışmaların Değerlendirilmesi.....	11
3. MATERYAL VE METOT	17
3.1 Materyal	17
3.2 Yöntem	18
4. ARAŞTIRMA BULGULARI	21
4.1 Araştırma Alanının Özellikleri	21
4.2 Araştırma Alanının Doğal Yapısı	22
4.2.1 Doğal ve Topografik Özellikler.....	22
4.2.2 İklim	23
4.2.3 Toprak Yapısı.....	27
4.3 Ulaşım ve Altyapı	29
4.4 Demografik ve Sosyokültürel Yapı.....	29
4.4.1 Araştırma Alanının Tarihi	30

4.5 Analitik Hiyerarşi Sürecine İlişkin Bulgular.....	30
4.5.1 Analitik Hiyerarşi Sürecine İlişkin Parametreler ve Ağırlık Değerleri	32
4.5.2 Çalışma Alanının Ekoturizm-Rekreasyon ve Faaliyetlere Yönelik Bulgular	
45	
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	56
5.1 Tartışma	56
5.2 Sonuç	60
5.3 Öneriler	65
KAYNAKLAR.....	69
ÖZGEÇMİŞ	73

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil	Sayfa
No	No
1.1: AHS sürecinin yapısı.....	10
3.1: Çalışma alanının konumu.....	18
3.2: Çalışma ve yönleme ilişkin akış şeması.....	20
4.1: Baraj gölü ve çevresinden bir görünüm	22
4.2: Çalışma alanı sıcaklık haritası.....	25
4.3: Çalışma alanı yağış haritası.....	26
4.4: Büyük toprak grupları haritası.....	28
4.5: Çalışma alanının eğim yüzdelerinin değişim haritası	36
4.6: Çalışma alanının bakı farklılıkları haritası	37
4.7: Çalışma alanının deniz seviyesinden yükselti değişimi haritası	38
4.8: Çalışma alanının ulaşım haritası	39
4.9: Çalışma alanının hidroloji haritası	40
4.10: Çalışma alanının enerji nakil hattı haritası.....	41
4.11: Çalışma alanının arazi kullanım kabiliyeti (AKK) haritası.....	42
4.12: Çalışma alanının erozyon riski haritası	43
4.13: Çalışma alanının arazi örtüsü haritası	44
4.14: Eğim kriteri ve uygunluk değerleri dağılım haritası	47
4.15: Bakı kriteri ve uygunluk değerleri dağılım haritası	48
4.16: Yükselti Grubu kriteri ve uygunluk değerleri dağılım haritası	49
4.17: Ulaşım kriteri ve uygunluk değerleri dağılım haritası	50
4.18: Suyu Yakınlık kriteri ve uygunluk haritası	51
4.19: Enerji Hattına Yakınlık kriteri ve uygunluk değerleri	52
4.20: Arazi Kullanım Kabiliyeti (AKK) kriteri ve uygunluk değerleri.....	53
4.21: Erozyon Riski kriteri ve uygunluk değerleri	54
4.22: Arazi Örtüsü kriteri ve uygunluk değerleri	55
5.1: Turizm-Rekreasyon uygunluk haritası	61
5.2: Dağcılık-doğa yürüyüşü uygunluk haritası	62
5.3: Çadır-kamping alanı uygunluk haritası	63
5.4: Doğa Gözlemciliği uygunluk haritası	64
5.5: Turizm-rekreasyon uygun alanlar ve öneri rotalama haritası.....	66

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo	Sayfa
No	No
3.1: Uygunluk derecelerinin FAO standartlarına dönüştürülmesi.	19
4.1: Dağcılık parametreleri ve ağırlık değerleri	32
4.2: Ekoturizm-Rekreasyon parametreleri ve ağırlık değerleri.....	33
4.3: Doğa Gözlemciliği parametreleri ve ağırlık değerleri.	34
4.4: Çadır-Kamping parametreleri ve ağırlık değerleri.....	35

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

ha	: hektar
km	: kilometre
m	: metre
m ²	: metrekare

KISALTMALAR

GES	: Güneş Enerji Santrali
RES	: Rüzgâr Enerji Santrali
ASHİ	: Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonları
ÇKKV	: Çok Kriterli Karar Verme
ÇED	: Çevresel Etki Değerlendirmesi
SÇD	: Stratejik Çevresel Değerlendirme
BTG	: Büyük Toprak Grubu
AKK	: Arazi Kullanım Kabiliyeti
AHS	: Analitik Hiyerarşi Süreci
CBS	: Coğrafi Bilgi Sistemi
DEM	: Digital Elevation Models
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu

1. GİRİŞ

Son yıllarda küresel düzeyde yaşanan ekonomik, sosyal ve kültürel dönüşümler, kırsal ve kentsel alanların kimliğinin belirsizleşmesine neden olmaktadır. Bu belirsizlik, yalnızca mekânsal bir dönüşüm değil, aynı zamanda kırsal alanların tarihsel, kültürel ve toplumsal kimliğini de tehdit eden bir süreçtir.

Kırsalın kendine özgü yapısı, doğal kaynaklarla kurduğu ilişki ve yerel kültürü açısından büyük önem taşımaktadır. Kırsal alanlarda, değişen çevre ile adaptasyonun doğru şekilde kurgulanmaması kırsal kimliğin zarara uğramasına yol açmaktadır. Bunun yanında kırsal bölgelerde özellikle genç ve üretken nüfusun azalması, yerine yaşlı ve bağımlı nüfusun artmasıyla sonuçlanan bu süreç, kırsal yaşamın sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir. Bu çerçevede gelişmiş ülkeler, kırsal alanların özgün kimliğini korumaya ve yaşanabilirliğini artırmaya yönelik sürdürülebilir kırsal planlama politikalarına yönelmektedir. Bu planlama yaklaşımları, yalnızca kır-kent dengesini sağlamak için değil, aynı zamanda kırsalın kendine özgü ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel değerlerini yaşatmayı hedeflemektedir.

Kırsalın değişen çevresel dinamiklerinin ve potansiyellerinin korunması ve sürdürülebilir planlama ile uygulanması gerekmektedir. Bu kapsamda kırsal alanların kimliğini ve özgünlüğünü koruyarak sürdürülebilir kalkınma sağlamak hem kırsal alanların kalkınması hem de şehirlerin üzerindeki baskının azaltılması açısından stratejik bir önem taşımaktadır. Bu nedenle kırsal planlamalar, mekânsal anlamda, değişen çevre şartları ve gelecek perspektifiyle bütüncül olarak ele alınmalıdır. Bu bağlamda kırsal alanda turizm ve rekreasyon potansiyelinin değerlendirilmesi için Bartın İli Abdipaşa Beldesine bağlı Kirazlıköprü barajı ve çevresi çalışma alanı olarak belirlenmiştir.

Çalışmada, Kirazlıköprü Barajı çevresi ile Abdipaşa yerleşimi ve yakın çevresinin rekreasyonel potansiyelinin belirlenmesine yönelik AHS tekniği kullanılarak değerlendirmeler yapılmıştır. CBS kullanılarak yapılan analizlerde; eğim, bakı, yükselti, erozyon duyarlılığı, arazi örtüsü, enerji hatlarına yakınlık, su kaynaklarına yakınlık ve erişilebilirlik gibi rekreasyon ve turizm için önemli olabilecek parametreler kullanılmıştır. Bu parametrelerin göreceli önem dereceleri AHS ile belirlenmiş, elde edilen ağırlıklar CBS ortamında mekânsal modelleme yoluyla uygulanmıştır. Araştırmanın temel hedefi, çalışma

alanında rekreasyon için en uygun bölgeleri tespit ederek plansız ve işlevsiz kullanımların önüne geçmek, ekonomik ve ekolojik sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda yönetim kararlarına katkı sağlamaktır.

1.1 Çalışma Alanına Ait Genel Bilgiler

Çalışma Alanı kırsal kimliğine bağlı olarak ekolojik kimliğe bağlı teoriler ve buna uyumlu yaklaşımlar ile değerlendirilmelidir.

1.1.1 Ekolojik-Sürdürülebilir Planlama Kavramı

Nüfus artışı ile kentleşme süreçleri hızlanmakta ve yeni yerleşim alanlarının inşası kaçınılmaz hale gelmektedir. Ancak, bu genişleme süreci çoğu zaman ekonomik faktörler ve kısa vadeli planlama kararları doğrultusunda ekolojik açıdan hassas bölgelere yönelmektedir. Ekosistem üzerinde geri dönüşü olmayan tahribatlar oluşturan bu müdahaleler, doğal kaynakların sürdürülebilirliğini tehlikeye atmaktadır (Erdoğan, 2013). Bu durum planlamada sürdürülebilirliğin önemini daha da ortaya koymaktadır. Planlama, geleceği öngörerek ona en iyi şekilde hazırlanmayı amaçlayan stratejik bir süreçtir. İstenilen hedefe ulaşmak için en uygun yaklaşımı belirlemek ve geliştirmek, planlamanın temel amacıdır (Campbell, 2003).

Sürdürülebilir planlama kavramı, doğal kaynak kullanımının ve kentsel altyapı yatırımlarının; çevresel koruma, toplumsal ihtiyaçlar ve ekonomik verimlilik boyutlarını bütüncül şekilde gözeterek tasarlanmasıdır. Bu yaklaşım, günümüz ihtiyaçlarını karşılarken gelecek kuşakların kendi ihtiyaçlarını da karşılayabilme kapasitesini tehlikeye atmamak üzerine kuruludur (Campbell, 2003).

Bu yaklaşımı destekleyecek temel ilkeler (Özcan, 2016):

- Kuşaklararası eşitlik: Karar süreçleri, bugünün taleplerini giderirken yarının haklarını da muhafaza edecek şekilde tasarlanır.
- Bütünsellik (entegrasyon)
- Önlem alma
- Katılımcılık ve şeffaflık

Planlama yaklaşımlarının, sürdürülebilir ilkeler doğrultusunda mekânsal analizlerle

bütünleştirilmesi ve mekâna yansıtılması bakımından temel uygulama araçları:

- Mekânsal Analiz: CBS ile doğal kaynak dağılımı, arazi kullanımı ve hareketlilik verileri haritalanır (Yıldırım, 2019).
- Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) ve Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED): Plan veya projenin potansiyel çevresel etkileri önceden analiz edilerek alternatif senaryolar oluşturulur (Cengiz, 2011).
- Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV): AHS gibi yöntemlerle kriterlerin (ekolojik duyarlılık, sosyo-ekonomik fayda vb.) görece ağırlıkları belirlenir. (Saaty, 2001).
- Ekosistem Hizmetleri Değerlendirmesi: Doğanın sağladığı su temini, karbon tutma, rekreasyon gibi hizmetler parasal veya puan bazında değerlendirilerek planlamaya dahil edilir (Uçar, 2021).

1.1.2 Kentsel Planlamada Turizm ve Rekreasyon Tanımı

Kentsel planlama, kentin fiziksel, sosyal ve çevresel kaynaklarının düzenlenmesi sürecini tanımlar. Turizm ve rekreasyon ise bu kaynakları değerlendirme, yönlendirme ve kentsel yaşam kalitesini yükseltme boyutlarıyla doğrudan ilişkilidir. Kentsel ölçekte ele alındığında söz konusu disiplinler, ulaşım, konaklama, yeşil alan, kültürel mekân ve altyapı yatırımlarını planlama çerçevesine dahil eder (Yazar, 2006). Kentsel planlamada turizm ve rekreasyon günümüz koşullarında birbirleriyle iç içe olan önemli çalışma konuları arasındadır. Kent yaşantısında ekonomik ve sosyal sürdürülebilirlik açısından önemli katkılar sağlar.

Kentsel planlamada turizm, ekonomik canlanma, istihdam oluşturma ve kentsel markalaşma süreçlerini destekler. Turistik çekim merkezleri, kent merkezinin yeniden düzenlenmesi ve tarihi-kültürel miras alanlarının korunması ile doğrudan ilişkili projeler aracılığıyla şekillenir (Balık, M. ve Ertuğral, Y., 2015). Kırsal alanlarda özellikle mekânsal yapının potansiyellerinin yerinde değerlendirilmesi, ileriki perspektifte kırsal kalkınma açısından önemlidir.

Kentsel planlamada rekreasyon, kent içindeki boş zaman kullanımı ve toplumsal katılımın sağlanmasında kritik bir rol oynar. Parklar, spor alanları, yürüyüş ve bisiklet yolları ile kültürel etkinlik mekanlarının planlaması, toplum sağlığını ve sosyo-kültürel etkileşimi destekler. Planlama sürecinde rekreasyon alanlarının erişilebilirlik, çok işlevlilik ve çevresel

sürdürülebilirlik ilkeleri göz önünde bulundurulur (Hall, 2014). Rekreasyon alanları özellikle toplumun sosyal ve kültürel yapısıyla doğrudan ilişkilidir. Bunun yanı sıra rekreasyonel donatılar turizm alanlarının birer destekçisi niteliğindedir.

Kentsel planlamada turizm ve rekreasyon aktivitelerinin mekânsal örgüsü aşağıdaki ilkelere dayandırılır (Timothy, 2006);

- **Çok İşlevlik:** Aynı alanın birden çok kullanıcı grubuna hitap etmesi ve farklı zaman dilimlerinde çeşitli etkinliklere ev sahipliği yapması.
- **Erişilebilirlik ve Bağlantılılık:** Toplu taşıma, yaya ve bisiklet yolları ile etkin alanlara ulaşımın kolaylaşması.
- **Çevresel Sürdürülebilirlik:** Yeşil altyapı, ekolojik taşıma kapasitesi sınırlarının belirlenmesi ve düşük karbonlu tasarım stratejilerinin uygulanması.
- **Katılımcı Planlama Süreci:** Yerel halk ve paydaş katılımıyla ihtiyaç analizlerinin yapılması, sosyal meşruiyetin sağlanması.
- **Esneklik ve Adaptasyon:** Geçici kullanımların mümkün olduğu, değişen demografik ve iklimsel koşullara hızlı uyum sağlayabilen kentsel dokuların oluşturulması.

1.1.3 Kırsal Alanlarda Turizm ve Rekreasyon Potansiyelini Etkileyen Faktörler

Doğal ve kültürel varlıkların korunmasını temel alan kırsal kalkınma anlayışı, kırsal toplumun sosyo-ekonomik ve mekânsal dinamiklerini kentsel alanlarla uyumlu biçimde iyileştirmeyi ve söz konusu iyileşmenin uzun vadede sürdürülebilir olmasını amaçlar. Bu çerçevede, bir bölgenin sahip olduğu potansiyelin kapsamlı bir biçimde analiz edilmesi, tarımın yanı sıra hayvancılık, ormancılık, kırsal sanayi ve turizm gibi çoklu ekonomik bileşenlerin entegrasyonuna imkân tanır (Genç, 2019).

Kırsal kalkınmaya dair stratejiler genellikle tarımsal faaliyetler etrafında şekillense de

coğrafi ve iklimsel koşulların sunduğu fırsatlar doğrultusunda alternatif sektörler de ön plana çıkar. Bu bağlamda kırsal turizm, hem bölgesel ekonominin çeşitlenmesine hizmet eden temel bir bileşen olarak görülür hem de yerel halkın kendi doğal ve kültürel mirasını ekonomik faydaya dönüştürmesine zemin hazırlar (Şerefoğlu, 2009).

Kırsal turizmin uygulama sahaları, agro-turizmden eko-turizme, kültür turizminden el sanatları atölyelerine kadar çeşitlilik arz eder. Böylelikle kırsal nüfus, tarımsal üretimden kopmadan ek gelir elde edebilir, yoksulluk düzeyleri düşerken kırsal göç eğilimi de geriler. Aynı zamanda, turistik faaliyetler aracılığıyla kırsal alanların yeniden canlandırılması, çevresel kaynakların korunması ve toplumsal dayanışmanın güçlenmesi mümkün hale gelir (Kuter, 2013).

Dünya genelinde kırsal turizmin başarılı örnekleri, yerel paydaş odaklı yönetim modelleri, sürdürülebilir altyapı planlaması ve kültürel miras yönetimi ilkelerinin etkin biçimde uygulandığı bölgelerdir. Bu modeller, tarıma ek alternatif gelir kaynakları oluşturma yanı sıra kırsal yaşam kalitesini de yükseltir (Akbulak, 2016).

Turizm ve rekreasyon, bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayan, aynı zamanda ekonomik ve kültürel gelişimi destekleyen önemli faaliyet alanlarıdır. Bu alanların planlanması, sürdürülebilirlik, verimlilik ve kullanıcı memnuniyeti açısından büyük önem taşır. Planlama sürecini etkileyen potansiyeller ve faktörler ise çok boyutludur (Soykan, 2000).

Planlama sürecini etkileyen potansiyeller ve faktörler planlamanın alanın kimliğine uygun olması ve kentin sürdürülebilir geleceği açısından kritik rol oynar. Bu potansiyel ve faktörler aşağıda verilmiştir:

Doğal Kaynaklar ve Çevresel Zenginlikler (Suri, 2018);

- Deniz, dağ, orman, göl gibi doğal güzellikler rekreasyonel faaliyetler için cazibe oluşturur.
- İklim koşulları, yıl boyunca turizm faaliyetlerinin sürdürülebilirliğini etkiler.

Kültürel ve Tarihi Miras (Çatalbaş ve Kılıç, 2021);

- Antik kentler, müzeler, geleneksel yaşam biçimleri ve festivaller turizm çekiciliğini artırır.
- Yerel kültürün korunması ve tanıtımı, destinasyonun özgünlüğünü sağlar.

Ekonomik Getiri Potansiyeli (Özgen, 2010);

- Turizm yatırımları, bölgesel kalkınmayı destekler.
- İstihdam yaratma ve yerel ekonomiye katkı sağlama açısından önemli bir potansiyel taşır.

Sosyal ve Psikolojik Katkıları (Karakayacı, 2018);

- Rekreatif alanlar, bireylerin stresle başa çıkmasına ve sosyal ilişkilerini geliştirmesine yardımcı olur.
- Toplum sağlığına olumlu etkiler sunar.

1.1.4 Kırsal Alanlarda Turizm ve Rekreatif Aktivite Çeşitleri

Çalışma alanı ölçeğinde turizm faaliyetleri farklı amaç ve hedef kitlelere yönelik olarak sınıflandırılabilir. Aşağıda çalışma alanına yönelik planlamada sıkça ele alınan başlıca turizm türleri yer almaktadır (Garda ve Temizel, 2016). Turizm alanlarındaki faaliyetler aşağıda belirtilmiştir.

Turizm alanlarındaki faaliyetler (Garda ve Temizel, 2016);

- **Konaklama:** Turizm konaklama, ziyaretçilere konaklama, yiyecek-içecek ve rekreasyon olanakları sunan işletmelerin tümünü kapsar.
- **Trekking:** Trekking, işaretli veya işaretsiz patikalarda, genellikle birden fazla gün süren doğa yürüyüşüdür.
- **Dağcılık:** Dağcılık, yüksek irtifalarda yer alan zorlu arazilerde dağcılarının teknik ekipman ve becerilerle güvenli bir şekilde yükselme, geçiş ve iniş yapmalarını hedefleyen disiplinler bütünüdür.

- **Doğa gözlemciliği:** Doğa gözlemciliği, canlıların ve ekosistemlerin davranış, dağılım ve etkileşimlerini hem amatör hem de profesyonel düzeyde kaydetme ve analiz etme pratiğidir. Bu disiplin, ekolojik farkındalığı artırarak biyolojik çeşitliliğin korunmasına doğrudan katkı sunar.
- **Çadır kamping:** Çadır kamping, doğada çadır kurarak konaklamayı ve günlük ihtiyaçları açık havada karşılamayı içeren bir seyahat tarzıdır.
- **Agroturizm:** Agro-turizm, klasik tatilin ötesine geçen ve konaklama mekanları olarak oteller yerine doğrudan tarımsal faaliyetlerin yapıldığı çiftlik evlerinde zaman geçirmeyi içeren bir turizm biçimidir.

Rekreasyon aktiviteleri, kentsel yaşamın gündelik pratiklerini destekler ve şehir içerisinde yeşil, kültürel ya da spor odaklı fonksiyonlar olarak ortaya çıkar. Rekreasyon alanları ve bu alanlardaki donatı ve faaliyet türleri (Güven, 2007):

- **Kentsel Park ve Yeşil Alanlar:** Büyük parklar, botanik bahçeleri, rekreasyon odaklı peyzaj düzenlemeleri ile kullanıcı çeşitliliğine hizmet eder.
- **Spor Tesisleri ve Kompleksleri:** Stadyum, kapalı spor salonu, yüzme havuzu gibi tesislerin erişilebilir konumlandırılması gereklidir.
- **Su Kenarı Düzenlemeleri:** Nehir, göl veya kıyı şeritleri; yürüyüş yolu, bisiklet hattı ve dinlenme üniteleriyle entegre edilir.
- **Kültürel ve Sanatsal Mekanlar:** Tiyatro, galeri, açık hava sineması gibi yapıların kamusal ulaşılabilirliği planın merkezinde yer alır.
- **Sokak ve Toplumsal Etkinlik Alanları:** Panayır, pazar ve küçük ölçekli sokak festivallerine uygun geçici donatılar kurgulanır.
- **Bisiklet ve Yaya Yolları:** Kesintisiz güzergâh ağları, kentsel hareketliliği teşvik eden temel rekreasyon altyapısını oluşturur.

1.1.5 Analitik Hiyerarşi Süreci

AHS, çok ölçütlü karar verme problemlerinde, karar unsurlarının göreceli önem düzeylerinin belirlenmesini sağlayan sistematik ve nicel bir yaklaşımdır. Bu yöntem, karar vericinin yargılarına dayalı olarak alternatiflerin değerlendirilmesini ve hiyerarşik yapılar aracılığıyla önceliklendirilmesini mümkün kılar (Erden, 2011).

AHS'nin problem çözümüne temel oluşturan üç kurucu ilkesi bulunmaktadır;

- 1. Ayrıştırma İlkesi:** Karar probleminin yapı taşları tanımlanarak, genel amaçtan başlayıp kriterlere, alt kriterlere ve nihayetinde alternatiflere uzanan bir hiyerarşik model inşa edilir. Bu yapı, soyuttan somuta doğru ilerleyerek belirsizliğin azaltılmasına katkı sağlar ve sistemin daha yönetilebilir bir formda temsil edilmesini mümkün kılar.
- 2. Karşılaştırmalı Yargılar İlkesi:** Hiyerarşide yer alan her bir unsur, üst düzeydeki ortak ölçüt temelinde ikili karşılaştırmalarla değerlendirilir. Karar vericinin öznel değerlendirmeleri, sayısal biçime dönüştürülerek göreceli önem düzeylerini temsil eden karşılaştırma matrisleri oluşturulur.
- 3. Önceliklerin Sentezi İlkesi:** Her düzeydeki hesaplamaların birleştirilmesiyle, nihai hedefe ulaşmaya en uygun alternatiflerin belirlenmesi sağlanır. Bu sentez, hiyerarşik modelin alt kademelerinde elde edilen bulguların üst düzeye yansıtılmasıyla gerçekleştirilir (Başkaya ve Akar, 2005).

AHS tekniğinin uygulanması aşamalar halinde yürütülür. Bunlar:

- Karar probleminin hiyerarşik yapısının kurgulanması,
- Kriter ve alt kriterler için önceliklerin belirlenmesi,
- İkili karşılaştırma matrislerinin oluşturulması,
- Öncelik vektörlerinin hesaplanması,
- Tutarlılık oranının ölçülmesi ve değerlendirilmesi,
- Alternatiflerin nihai öncelik sırasının elde edilmesi,
- Sonuçların geçerliliğini test etmek amacıyla duyarlılık analizinin yapılması.

Hiyerarşik Yapının Kurulması: Uygulamanın ilk aşaması olan bu adım, karar problemini alt bileşenlerine ayırarak sistemin daha açık, anlaşılır ve analiz edilebilir bir çerçeveye oturtulmasını sağlar. Bu yönüyle AHS, klasik problem çözme yaklaşımlarından farklı olarak karar problemini yapısal bir modele dönüştürür. Üst düzeydeki amaç, altında yer alan kriterler, bu kriterlere bağlı alt kriterler ve son olarak alternatiflerle birlikte çok katmanlı bir analiz yapısı ortaya konur.

1.1.6 AHS'nin Yapısı

Arazi, doğada kısıtlı miktarda bulunan ve farklı amaçlarla değerlendirilebilen bir kaynaktır. Sürdürülebilir kullanımın sağlanabilmesi için, araziye ilişkin fiziksel, çevresel ve sosyo-kültürel nitelikler ile kullanıcı gereksinimleri göz önünde bulundurularak en uygun kullanım biçiminin belirlenmesi gerekir (Erdoğan, 2024).

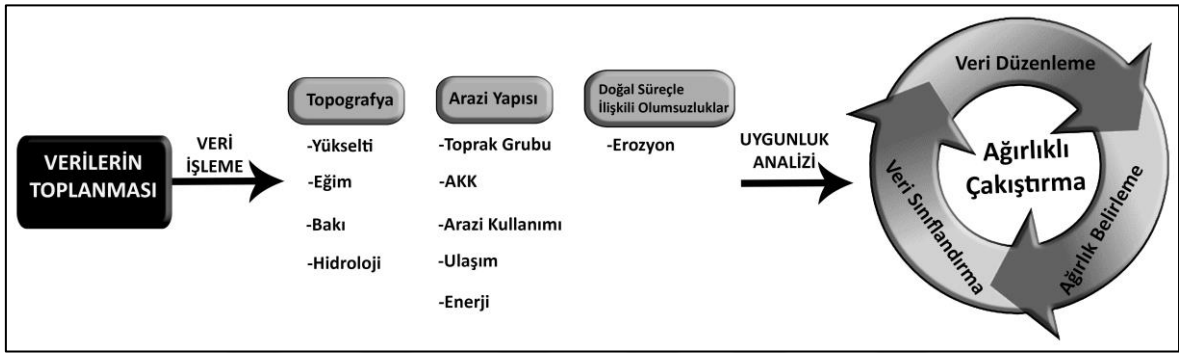
AHS, bu süreçte birden çok kriteri eş zamanlı ele alarak kullanıcı talepleriyle arazi özelliklerini karşılaştırmayı amaçlar. Fiziksel özellikler, çevresel etkiler ve toplumsal-kentsel değerler gibi farklı boyutlar, uygunluk belirlemesinin temelini oluşturur (Erdoğan, 2024).

Değerlendirmede rol oynayan kriterlerin birbirine göre önem derecelerinin tayin edilmesi karmaşık bir aşamadır. Bu nedenle kriter ağırlıklandırması için Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) yöntemleri tercih edilir. Özellikle AHS, ikili karşılaştırma tekniğiyle kriterlerin önemini saptamada yaygın olarak kullanılır.

AHS, önce 1968'de Alpert ve Myers tarafından ortaya atılmış, 1977'den sonra Thomas L. Saaty tarafından hiyerarşik bir modele dönüştürülerek literatüre kazandırılmıştır. Amaç, kriterler, alt kriterler ve seçeneklerden oluşan yapı içinde karar vericinin hem nicel hem de nitel yargılarını birleştirmesini sağlamaktır (Yılmaz, 2020).

Bu yöntemde, karar vericiler her bir kriter çifti için “hangisi daha önemli?” sorusuna yanıtlar. Elde edilen ikili karşılaştırma değerleri Saaty'nin (2001) ölçeklendirme aralığında sayısallaştırılır ve öncelik vektörüne dönüştürülerek kriter ağırlıkları hesaplanır. Tutarlılık oranı ölçümüyle matrisin güvenilirliği de kontrol edilir.

AHS'nin basit bir uygulama prosedürünün olması, esnek yapısı ve kolay yorumlanabilir sonuçlar sunması başlıca tercih sebeplerindendir. Hem nicel hem de nitel verileri birlikte işleyebilmesi, karmaşık karar problemlerinin çözümünde geniş bir uygulama alanı oluşturur. Son yirmi yıldır planlama, yönetim ve kaynak kullanım çalışmalarında AHS modeline sıkça rastlanmaktadır (Erdoğan, 2024). AHS yapısı birbiri ile bağlantılı aşamalardan oluşmaktadır. Bu aşamalar; veri toplama, verilerin AHS amacına yönelik yeniden düzenlenmesi ve analiz edilmesi ile ağırlıkların belirlenmesi, belirlenen ağırlıklara göre CBS ortamında analiz edilerek uygunluk haritalarının oluşturulması şeklindedir (Şekil 1.1).

Şekil 1.1: AHS sürecinin yapısı

2. LİTERATÜR ÖZETİ

Literatür özeti kısmında çalışma ile benzerlik gösterebilecek bilimsel çalışmalar ve tezler değerlendirilmiştir.

2.1 Literatür Taraması ve Önceki Çalışmaların Değerlendirilmesi

Bu bölümde, araştırma konusuyla doğrudan ilişkili olan akademik çalışmalar, ele alınan tematik çerçeve, kullanılan yöntemsel yaklaşımlar ve çalışmanın kapsadığı alan bağlamında incelenmiştir. İlgili literatür, çalışmada kullanılan AHS'ye ilişkin yüksek lisans ve doktora çalışmalarını kapsamaktadır.

Akyar (2025) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, Çanakkale ili deprem parkları mekânsal olarak incelenmiştir. Bu kapsamda Çanakkale ili, birinci derece deprem kuşağında yer almakta olup, olası İstanbul depreminden ciddi şekilde etkilenmesi beklenen bölgeler arasında gösterilmektedir. Bu çalışmada, deprem sonrası toplanma ve geçici barınma ihtiyacını karşılayacak alanların belirlenmesi amacıyla, CBS tabanlı AHS yöntemi kullanılarak Çanakkale kent merkezinde deprem parkları için en uygun alanların tespiti amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında, yer seçim sürecine etki eden çeşitli kriterler belirlenmiş ve bu kriterler doğrultusunda uygunluk analizleri gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda deprem parklarının ne ölçüde uygun olup olmadığı belirlenen kriterlere göre değerlendirilerek ortaya konulmuştur.

Kaya (2025) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, Çanakkale ilinin ekoturizm potansiyeli açısından uygunluğu incelenmiştir. Bu araştırma kapsamında, Çanakkale ili sınırları içerisinde ekoturizm faaliyetlerine uygun alanların belirlenmesi hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda, CBS altyapısı kullanılarak AHS yöntemiyle çok kriterli bir değerlendirme gerçekleştirilmiştir. Literatür incelemeleri ve uzman görüşleri doğrultusunda, ekoturizm potansiyelini etkileyen kriterler ile çeşitli kısıtlayıcı alanlar analiz sürecine dahil edilmiştir. Çalışma sonucunda ilin yaklaşık %65,09'u ekoturizm açısından düşük potansiyele sahip, %20,19'u orta düzeyde uygunluk göstermekte, %14,71'i ise yüksek ekoturizm potansiyeli taşıyan alanlar olarak belirlenmiştir.

Çoban (2025) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, acil sağlık hizmetleri

istasyonlarının yer seçimi irdelenmiştir. Çalışmada, acil sağlık hizmetlerinin etkinliğini artırmak amacıyla Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonlarının (ASHİ) konumlandırılmasına yönelik yenilikçi bir yaklaşım sunmaktadır. Yer seçimi sürecinde, CBS ile Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) yöntemleri entegre edilerek mekânsal ve karar destek analizleri bir arada değerlendirilmiştir. Analiz kapsamında, istasyonların stratejik olarak konumlandırılmasını etkileyen temel kriterler belirlenmiştir. Çalışmanın sonucunda elde edilen bulgular, Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonlarının (ASHİ) konumlandırılmasında CBS ile Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) yöntemlerinin birlikte kullanılmasının karar sürecine önemli ölçüde katkı sağladığını göstermektedir.

Delibaş (2024) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde iklim değişikliğinin kentler üzerindeki etkilerini azaltmaya yönelik stratejileri inceleyerek, yeşil bina sertifikasyon sistemleri doğrultusunda iklim değişikliğine dayanıklı yapı tasarım kriterlerini ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda, iklim krizine karşı dirençli kentlerin belirleyici göstergeleri, sürdürülebilir yapı anlayışı ve yeşil bina sertifikasyon sistemlerinin kapsamı detaylı biçimde ele alınmıştır. Araştırma sürecinde, farklı coğrafi bölgelerde uygulanan uluslararası sertifikasyon sistemlerinin her zaman yeterli çözümler sunmadığı, bu nedenle de yerel koşulların, kültürel farklılıkların ve bölgesel ihtiyaçların dikkate alınmasının büyük önem taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda, iklim değişikliğiyle mücadelede etkili ve sürdürülebilir yapılaşma için yerel odaklı, esnek ve bütüncül yaklaşımların geliştirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Alıcı (2024) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde CBS teknolojisinden yararlanılarak Gümüşhane ili sınırları içerisinde rüzgâr enerji santralleri için en uygun alanların belirlenmesi amaçlanmıştır. Konumsal analizler aracılığıyla yapılan değerlendirmeler, yer seçiminin bilimsel temellere dayandırılmasını sağlamıştır.

Çalışmanın ilk aşamasında, rüzgâr enerji santrali kurulumu için kritik öneme sahip yer seçim kriterleri tanımlanmıştır. Bu kriterler; rüzgâr hızı, arazi kullanım durumu, rakım, trafo merkezlerine uzaklık, eğim oranı, ulaşım ağlarına mesafe, aktif fay hatlarına yakınlık, su kaynaklarına uzaklık ve yerleşim alanlarına olan mesafe şeklinde sıralanmıştır.

Belirlenen bu kriterlerin göreceli önem düzeyleri, çok kriterli karar verme tekniklerinden biri olan AHS yöntemiyle analiz edilmiştir. Böylece, her bir parametrenin karar sürecindeki ağırlığı nesnel biçimde ortaya konmuş ve en uygun alanların seçimi bilimsel bir temele

oturtulmuştur. Çalışmanın sonucunda Gümüşhane ili sınırları içerisinde rüzgâr enerji santrali (RES) kurulumu açısından en uygun alanlar belirlenmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda, yenilenebilir enerji yatırımlarının planlanmasına katkı sağlayacak nitelikte altlık haritalar oluşturulmuştur.

Şanlı (2024) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde iklim değişikliğinin yol açtığı afetlere karşı dirençli kentler oluşturmak amacıyla, "dayanıklılık" ve "kırılğanlık" kavramlarını bütüncül bir yaklaşımla ele alan bir değerlendirme çerçevesi önermektedir. Geliştirilen yöntem, kentsel kırılğanlığı tetikleyen etmenleri sistematik biçimde tanımlamak ve bu kırılğanlığı azaltmaya yönelik stratejiler geliştirmek üzere kırılğanlık analizini AHS ile entegre etmektedir. Araştırma kapsamında, kentsel dayanıklılık ve kırılğanlığın temel bileşenlerine dayanan, farklı mekânsal ölçeklerde uygulanabilir nitelikte özelleştirilmiş bir kırılğanlık endeksi geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda, iklim değişikliğinin etkileri arasında yer alan sel ve aşırı sıcaklık olayları üzerinden bir model önerisi sunulmuştur. Model, İzmir kent merkezini kapsayan metropoliten düzeyde ve Karşıyaka ilçesinin ikinci mekânsal planlama bölgesini içeren yerel düzeyde olmak üzere iki farklı ölçekte uygulanmıştır. Çalışma sonuç olarak, İzmir kentinin mevcut koşullarda iklim kaynaklı afetlere karşı ne ölçüde kırılğan olduğunu nesnel ve tutarlı biçimde ortaya koymakta; aynı zamanda dirençliliğin artırılması için mekânsal planlama süreçlerine bilimsel bir katkı sunmaktadır.

Yalçın (2024) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde Erzurum ili sınırları içerisinde güneş enerjisi santrali (GES) kurulumu için en uygun alanların belirlenmesini hedeflemektedir. Araştırma kapsamında CBS ve AHS yöntemleri entegre edilerek çok kriterli bir değerlendirme modeli oluşturulmuştur. Güneş enerji potansiyeli, arazi kullanım durumu, eğim ve bakı özellikleri, su kaynaklarına (akarsu ve göller) mesafe, enerji nakil hatlarına ve ulaşım yollarına yakınlık, yerleşim alanlarına uzaklık, aktif fay hatları, litolojik yapı ve koruma statüsüne sahip bölgeler gibi toplamda 11 farklı parametre analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda, Erzurum ilinde GES yatırımları için en uygun konumlar haritalandırılmış ve potansiyel alanlar ortaya konmuştur. Elde edilen bulgular, mevcut GES alanları ile önerilen bölgeler arasında yüksek düzeyde bir örtüşme olduğunu göstermekte, bu durum, geliştirilen modelin güvenilirliğini ve uygulanabilirliğini desteklemektedir. Çalışma, bölgesel enerji planlamasına bilimsel bir katkı sunarken, sürdürülebilir enerji politikalarının

geliştirilmesine yönelik stratejik bir zemin oluşturmaktadır.

Oflu (2024) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, çok kriterli karar verme yöntemlerinden Bulanık Analitik Hiyerarşi Süreci (B-AHP) ve Bulanık TOPSIS (B-TOPSIS) tekniklerini kullanarak, enerji santrali kurulumu için en uygun lokasyonun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, alternatif alanlar arasından en elverişli seçeneğin tespit edilmesi hedeflenmiş, karar sürecinde kullanılacak yöntemlerin uygulama adımları sistematik biçimde açıklanmıştır. Çalışma sonucunda, santralin hem kurulumu hem de güvenli işletilebilirliği açısından uygun alternatifler belirlenmiş ve bu alternatiflere göre kriterler ile alt kriterler yapılandırılmıştır. Ardından, B-AHP yöntemiyle kriterlerin ağırlıkları hesaplanmış, B-TOPSIS yöntemiyle ise alternatifler, ideal çözüme olan yakınlıklarına göre sıralanarak en uygun lokasyon ortaya konmuştur.

Akça (2023) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, erişilebilirlik, bireylerin toplumsal yaşama etkin biçimde katılımını mümkün kılan çağdaş kent anlayışının temel bileşenlerinden biri olarak çeşitli standartlarla tanımlanmaktadır. Ancak bu standartların, geleneksel yapı dokusu içerisinde ne ölçüde karşılandığı ve tüm kullanıcı gruplarının özellikle yaşlı, engelli ve hareket kısıtlılığı bulunan bireylerin gündelik yaşama eşit biçimde erişim hakkını ne derece desteklediği hâlâ tartışmaya açıktır. Bu bağlamda yürütülen çalışma, Malatya İli Merkez İlçesi'nde yer alan ve yakın dönemde koruma ile restorasyon süreçlerinden geçirilerek kent yaşamına yeniden kazandırılan altı adet geleneksel konağın erişilebilirlik düzeyini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında hem nicel hem de nitel veri toplama yöntemleri kullanılmış; literatür taramaları, yerinde gözlemler ve saha analizleri gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda, geleneksel yapıların erişilebilirlik performansını değerlendirmek üzere AHS temelli bir karar modeli geliştirilmiştir. Bu model aracılığıyla erişilebilirlik kriterlerinin ağırlıkları belirlenmiş ve söz konusu konaklar, bu kriterler ışığında sistematik biçimde analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda, incelenen geleneksel yapıların erişilebilirlik ilkeleriyle kısmen örtüşen nitelikler taşıdığı tespit edilmiştir. Ancak bu yapıların mevcut standartları tam anlamıyla karşılamadığı görülmüş; özellikle dezavantajlı kullanıcı gruplarının mekâna eşit erişimini engelleyen çeşitli fiziksel ve tasarımsal sınırlamalar belirlenmiştir. Bu doğrultuda, erişilebilirlik düzeyini iyileştirmeye yönelik uygulanabilir çözüm önerileri geliştirilmiş ve yapısal müdahalelerle desteklenebilecek stratejik düzenlemeler sunulmuştur.

Kırcaer (2023) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, bu araştırma, çok kriterli karar verme tekniklerinden AHS ile CBS'nin bütünleşmiş biçimde kullanılması yoluyla, Çanakkale'nin Ayvacık ilçesine bağlı Behram, Büyükhusun, Kozlu, Sazlı, Kayalar ve Ahmetçe köyleri ile çevresindeki alanların ekoturizm açısından uygunluğunu belirlemeyi amaçlamaktadır. Ekoturizm potansiyelini etkileyen değerlendirme ölçütleri, kapsamlı bir literatür taraması sonucunda belirlenmiş olup; eğitim, topografik sağlık indexi, bitki örtüsü, rakım, koruma statüsüne sahip alanlar, iklim özellikleri, manzara görünürlüğü, kara yolu ve yerleşim birimlerine uzaklık, tarihi ve kültürel değerlere yakınlık, toprak yapısı ve arazi kullanımı gibi toplamda 13 kriter esas alınmıştır. Araştırma sonucunda, ekoturizm açısından en yüksek uygunluk düzeyine sahip alanların Behram köyünün kuzey, batı ve doğu kesimlerinde yoğunlaştığı belirlenmiştir. Bu bölgelerin toplam yüzey alanı 1,512 km² olup, çalışma sahasının %2,9'unu oluşturmaktadır. Yüksek uygunluk düzeyine sahip diğer alanlar ise Behram köyünün doğusu ile Büyükhusun köyünün batı ve güneydoğu yönleri arasında, kıyıya yakın konumlarda yer almakta; bu alanların toplam büyüklüğü 11,94 km² ile genel alanın %22,79'una karşılık gelmektedir.

Orta düzeyde uygunluk gösteren bölgeler, Büyükhusun, Kozlu, Sazlı, Kayalar ve Ahmetçe köylerinin çevresinde yaygın biçimde dağılmıştır. Bu alanların toplam yüzölçümü 22,134 km² olup, araştırma sahasının %42,25'ini kapsamaktadır. Düşük uygunluk düzeyine sahip alanlar ise Sazlı köyünün güneydoğusunda, Kayalar köyünün güneyinde ve Ahmetçe köyünün dört yönünde (kuzey, güney, doğu, batı) yoğunlaşmakta; bu bölgeler 14,70 km² ile toplam alanın %28,07'sini oluşturmaktadır. Ekoturizm açısından uygun bulunmayan alanlar ise Kayalar köyünün kuzeydoğusu ile Ahmetçe köyünün güneydoğu, doğu ve batı kesimlerinde yer almakta; bu bölgelerin toplam yüzey alanı 2,086 km² olup, genel alanın %3,98'ine tekabül etmektedir.

Tekiner (2019) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde, Kayseri İli sınırları içerisinde yer alan Yamula Barajı çevresi ile Kuşçu yerleşimi ve yakın çevresinin rekreasyonel potansiyelini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Arazi kullanımına yönelik planlamalarda temel alınabilecek eğitim, erozyon riski, rakım, bitki örtüsü yoğunluğu, su kaynaklarına yakınlık ve ulaşım erişilebilirliği gibi çevresel faktörler, değerlendirme kriteri olarak belirlenmiştir. Rekreasyonel uygunluk analizinde, çok kriterli karar verme yöntemlerinden biri olan AHS kullanılmış; belirlenen kriterler doğrultusunda CBS

aracılığıyla mekânsal analizler gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemsel yaklaşım sayesinde, bölgedeki doğal ve fiziksel özellikler dikkate alınarak rekreasyon açısından en uygun alanlar haritalandırılmıştır. Çalışmanın temel amacı, bölgedeki rekreasyonel kullanımların bilimsel temellere dayalı biçimde yönlendirilmesi, doğal kaynakların korunarak sürdürülebilir biçimde değerlendirilmesi ve yanlış arazi kullanımlarının önüne geçilmesidir. Elde edilen bulguların, gelecekte yapılacak benzer araştırmalara kaynak teşkil etmesi ve yerel yönetimler için karar destek sistemi niteliğinde bir veri tabanı oluşturması hedeflenmiştir. Çalışma sonucunda çalışma sahasında rekreasyon açısından yüksek potansiyele sahip alanların dağılımı detaylı biçimde ortaya konmuştur. Buna göre, toplam 23 hektarlık bölüm I. derece uygunluk düzeyinde değerlendirilmiş; bu alanlar rekreasyonel faaliyetler için en elverişli bölgeler olarak öne çıkmıştır. II. derece uygunluk gösteren alanlar 26 hektarlık bir yüzey alanına yayılmış olup, orta düzeyde rekreasyonel kullanıma olanak tanımaktadır. III. derece uygunluk düzeyine sahip alanlar ise 8 hektarlık bir alanı kapsamakta ve sınırlı düzeyde rekreasyonel potansiyel taşımaktadır.

3. MATERİYAL VE METOT

Materiyal ve metot kısmında çalışma alanında kullanılan altlık haritalar ve sayısal veriler kullanılmıştır.

3.1 Materyal

Araştırmanın veri setini, Abdipaşa Beldesi, Kirazlıköprü Barajı havzasının etki sınırları içinde kalan kısım çalışma alanını oluşturmaktadır. Çalışma alanı sınırı; idari sınırlar, 1/100.000 ölçekli ve 1/25.000 ölçekli çevre düzeni plan paftaları ve mikro havza sınırları referans alınarak oluşturulmuştur.

Çalışma kapsamında ilgili ulusal ve uluslararası literatür taraması yapılmış; alanın güncel coğrafi, topografik ve mekânsal verileri ise Bartın İl Özel İdaresi, diğer resmi kurum ve kuruluşlardan temin edilen sayısal haritalar, uydu görüntüleri ve plan dokümanları aracılığıyla derlenmiştir.

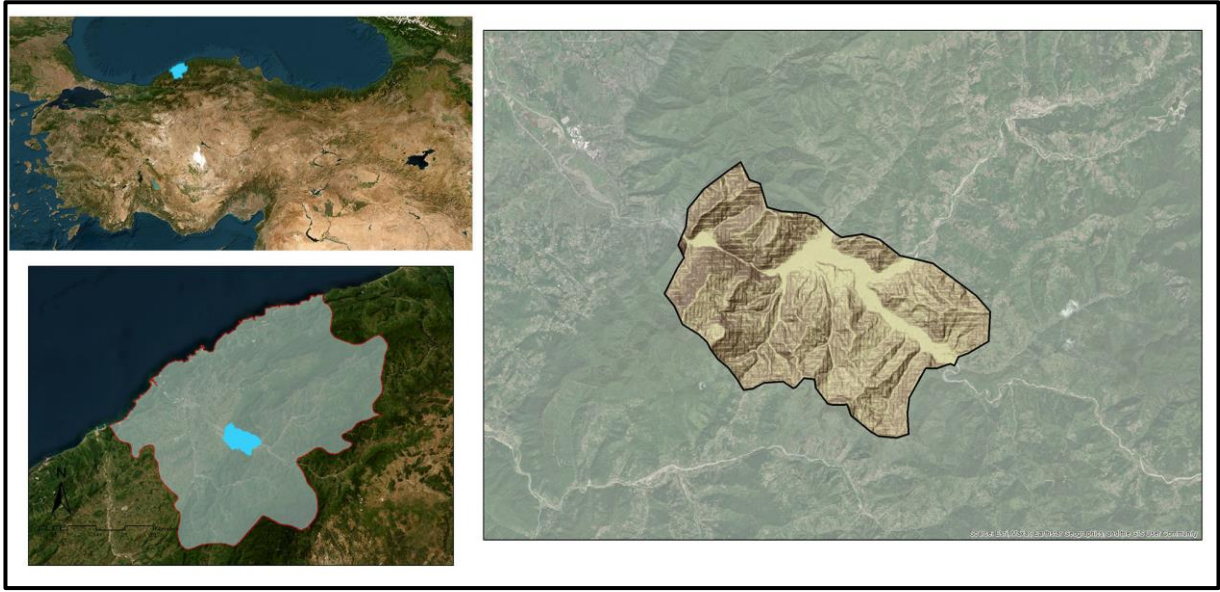
- Eğim, bakı ve yükselti verileri earthexplorer sitesinde bulunan sayısal yükseklik modeli veri setleri kullanılarak üretilmiştir. (<https://earthexplorer.usgs.gov/>)
- Hidrolojik yapı analizleri için earthexplorer sitesinde bulunan sayısal yükselti modeli veri setlerinden yararlanılmıştır.
- Arazi kullanım durumu, arazi kullanım yetenek sınıfları, sınırlayıcı toprak özellikleri ve toprak derinliği, jeolojik yapıya ilişkin veriler Bartın İl Özel İdaresinden temin edilmiştir.

Analiz ve değerlendirme süreçlerinde aşağıdaki ana veri ve yazılım araçlarından yararlanılmıştır:

- Çalışma alanına ait coğrafi ve mekânsal verilerin sayısallaştırılması ve detaylı analiz işlemlerinin gerçekleştirilmesi için ArcGIS 10.8.1 CBS yazılımı kullanılmıştır.
- Rekreatyoneel uygunluğa etki eden kriterlerin karşılaştırmalı olarak puanlanması amacıyla hazırlanan anket formları; çok kriterli karar verme yöntemleri

çerçevesinde kriter ağırlıklarının hesaplanması için Expert Choice programı kullanılmıştır.

- Çalışma alanının nüfus ve sosyo-ekonomik profilinin ortaya konması amacıyla Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerinden yararlanılmıştır.
- Bartın Valiliği, Bartın İl Özel İdaresi, Bartın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ve ilgili belediyelere ait resmi rapor ve istatistiklerden elde edilen veriler kullanılmıştır.

Şekil 3.1: Çalışma alanının Türkiye'deki ve Bartın İli sınırlarındaki konumu

3.2 Yöntem

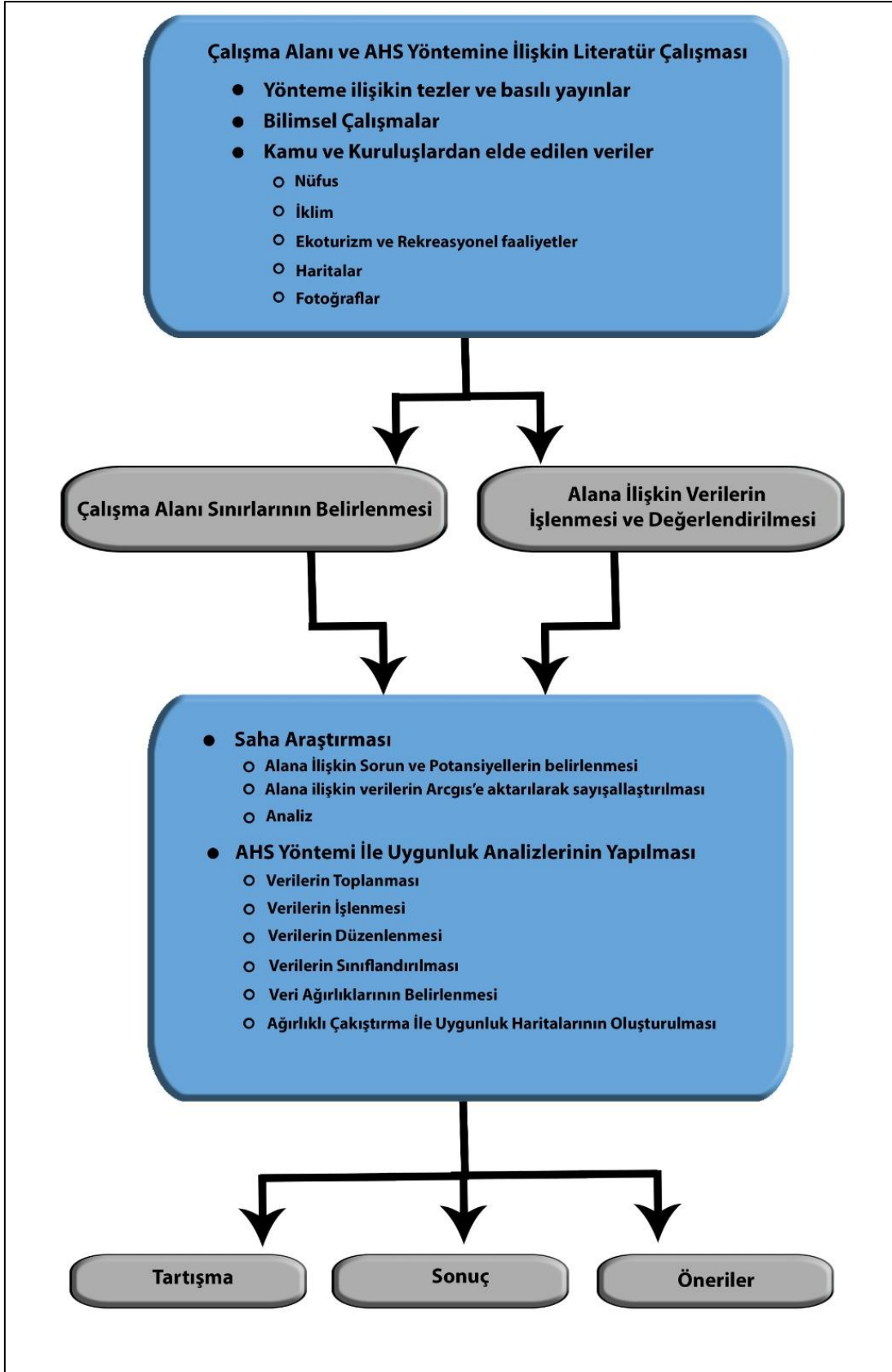
Bu araştırmanın yöntemi, konuya ilişkin literatürün incelenmesi ve benzer amaçlarla yürütülmüş diğer çalışmalardaki yaklaşımların, mevcut çalışma ortamının özgün koşullarına uyarlanarak yeniden kurgulanmasıyla oluşturulmuştur. Aşağıda, bu çerçevede izlenen adımlar ayrıntılı biçimde sunulmuştur.

- Araştırma alanındaki doğal, sosyokültürel ve mekânsal veriler ArcGIS 10.8.1 programı kullanılarak sayısal ortama aktarılmış, turizm ve rekreasyonel uygunluk analizine yönelik tematik haritalar oluşturulmuştur.

- Çalışmada, alanının rekreasyonel potansiyelini belirleyen ana kriterler ve bunlara bağlı alt ölçütler, alana ilişkin literatürdeki yaklaşımlar incelenerek belirlenmiştir. Ölçütlerin uygunluk değerleri AHS kullanılarak hesaplandı; kriterlerin göreceli ağırlıkları ise AHS'nin ikili karşılaştırma matrisiyle belirlendi.
- Karşılaştırma matrislerinden faktör önceliklerini ortaya çıkarmak için öncelik vektörleri hesaplanarak matrislerin tutarlılık düzeyini tespit etmek üzere tutarlılık oranları analiz edilmiştir. Tüm bu adımlar, AHSi'nin gerektirdiği sıralı yöntemle sadık kalınarak Expert Choice yazılımı aracılığıyla yürütülmüştür.
- Çalışma kapsamında elde edilen uygunluk haritalarının FAO standartlarıyla uyumlu hale getirilebilmesi amacıyla, değerlendirme faktörlerinin önem dereceleri AHS ölçeğinden 3'lü Likert ölçeğine dönüştürülmüştür. Bu dönüşüm sayesinde, verilerin daha tutarlı ve karşılaştırılabilir bir yapıya kavuşması sağlanmıştır (FAO, 1977; Akbulak, 2010).
- Son aşamada ise, analiz edilen veriler doğrultusunda uygunluk haritası oluşturularak çalışma tamamlanmıştır.

Tablo 3.1: Derecelerin FAO standartlarına dönüştürülmesi (FAO 1977; Akbulak, 2010)

Uygunluk Puan Skalası	9	8	7	6	5	4	3	2	1
FAO Standartları	Uygun			Orta Uygun			Uygun Değil		

Şekil 3.2: Çalışma ve yöneme ilişkin akış şeması

4. ARAŞTIRMA BULGULARI

Araştırmanın bulguları kısmında çalışma alanına ait elde edilen veriler değerlendirilerek analiz ve sentez çalışmaları yapılmıştır.

4.1 Araştırma Alanının Özellikleri

Bartın İlinin Ulus İlçesine bağlı Abdipaşa Beldesi, Türkiye'nin Karadeniz Bölgesi'nde yer alan ve tarihî, coğrafi, sosyo-kültürel özellikleriyle dikkat çeken bir yerleşim birimidir. Beldenin kuruluşu, 28 Ağustos 1993 tarihinde Abdipaşa, Kadioğlu ve Ulupınar köylerinin birleşmesiyle gerçekleşmiş, ilerleyen yıllarda Derecik ve Karadiken köylerinin de belediye sınırlarına dahil edilmesiyle idari yapısı genişlemiştir.

Beldede yer alan mahalleler Yeşilpazar, Ulupınar, Kadioğlu, Derecik ve Karadiken farklı yüzölçümleri ve demografik özellikleriyle beldenin fiziksel ve toplumsal dokusunu oluşturmaktadır.

Abdipaşa Beldesi, Batı Karadeniz Bölgesi'nde, Bartın ilinin Ulus ilçesine bağlı bir yerleşim birimidir. Dolayısıyla, beldede Karadeniz iklimi etkili olup, yıl boyunca yağış alma potansiyeli olup, genellikle ılıman hava koşulları gözlemlenir. Coğrafi olarak, Abdipaşa Beldesi Bartın-Karabük karayolu ile Ulus-Kumluca yolunun kesişim noktasında yer almakta olup, Bartın il merkezine yaklaşık 26 km, Karabük il merkezine 58 km ve Ulus ilçe merkezine ise 10 km mesafededir. Çalışma alanı olarak belirlenen kısım beldenin baraj gölü rezervuarından yerleşim yeri ve çevresine uzanan mikro-havza sınırları içerisinde (Şekil 3.1).

Abdipaşa, bölgesel ulaşım açısından stratejik bir kavşak noktası teşkil ederken, topografik yapısı, ormanlık alanlar ve akarsu vadileriyle çevrili olup, doğal peyzaj açısından zengin bir görünüme sahiptir. Bu özellikleriyle belde hem kırsal yerleşim dinamiklerini hem de bölgesel kalkınma potansiyelini bünyesinde barındırmaktadır.

Abdipaşa Beldesi, Karadeniz Bölgesi'nin tipik jeolojik ve topografik özelliklerini taşıyan bir yerleşim alanıdır. Bölgenin jeolojik yapısı, genel olarak Batı Karadeniz'in dağlık ve kırıklı yapısına uyumlu şekilde şekillenmiştir. Abdipaşa çevresi, Paleozoyik ve Mesozoyik

dönemlere ait metamorfik ve sedimanter kayaçlarla karakterize edilebilir. Bölgede şist, kalker, kumtaşı ve yer yer volkanik kökenli kayaçlar gözlemlenebilir (Sargın ve Dinç, 2018).

Abdipaşa Beldesinin hidrolojik yapısını Kirazlıköprü barajı, akarsu ve küçük dereler oluşturmaktadır. Baraj, Gökırmak Çayı üzerinde inşa edilmiş çok amaçlı bir su yapısıdır. Barajın temel işlevleri arasında enerji üretimi, tarımsal sulama ve taşkın kontrolü yer almaktadır. Yapımına 1999 yılında başlanmış olup, 2018 yılında tamamlanarak hizmete açılmıştır.

Barajın rezervuar havzası, Bartın Çayı Havzası'nın önemli ve büyük bir bölümünü kapsamakta olup, bölgedeki orman ekosistemleri üzerinde doğrudan etkiler oluşturmaktadır. Özellikle yaprak döken ağaç türlerinden oluşan karışık orman meşcereleri, baraj gölü çevresinde peyzajın karakteristik öğeleri arasında yer almaktadır (Biricik, 2024).

Şekil 4.1: Bartın-Kirazlıköprü Baraj gölü ve çevresinden bir görünüm (Anon, 2022)

4.2 Araştırma Alanının Doğal Yapısı

Bu bölümde araştırma alanının doğal ve topografik yapısı incelenmiştir.

4.2.1 Doğal ve Topografik Özellikler

Bartın Çayı Havzasının topoğrafyası, kıyıda iç kesimlere doğru yükselen dağlık ve engebeli arazi yapısı ile karakterize edilir. Havza, doğu, batı ve kuzey yönlerinden deniz seviyesinden

yükseltisi 2.000 metreyi geçmeyen dağlarla çevrilidir. Bu dağlar, sahil kesiminde sarp ve kayalık bir yapı sergilerken, iç bölgelerde daha yumuşak eğimli formasyonlara sahiptir. Başlıca dağlar arasında Aladağ, Kocadağ, Karadağ, Kayaardı, Karasu ve Arıt Dağları yer alır. Kent merkezini batıdan Aladağ, kuzeyden Karasu ve doğudan Arıt Dağları kuşatmaktadır (Anon, 2019).

Bartın Irmağı ve kolları tarafından derin biçimde parçalanan arazi, çok engebeli bir görünüm arz eder. Irmağın genişlediği alanlarda ve dağların dik yamaçları arasında dar ve derin vadiler oluşmuştur. Kent merkezine yaklaştıkça düz ovalar daha belirgin hale gelir. Bartın'ın öne çıkan yaylaları arasında Uluyayla, Ardıç Yaylası, Gezen Yaylası ve Arıt Yaylası bulunmaktadır. Bu yaylalar hem ekolojik çeşitlilik hem de rekreasyonel potansiyel açısından önem taşır. Özellikle Uluyayla, yaklaşık 86.000 hektarlık el değmemiş orman varlığı ile dikkat çeker ve Küre Dağları Milli Parkı sınırları içerisinde yer almaktadır. (Anon, 2019).

Bartın ili, Karadeniz iklimi etkisi altında olup, yıl boyunca düzenli yağış alır. Bu iklimsel özellik, bölgenin bitki örtüsünü zenginleştirmiş ve geniş orman alanlarının oluşmasına olanak tanımıştır. Yaylalarda ve dağlık alanlarda kayın, meşe, gürgen, göknar, ardıç, çam türleri yaygındır. Alt florada ise orman gülü, çoban püskülü, böğürtlen, çilek, ayı üzümü gibi türler gözlemlenmektedir (Anon, 2019).

Çalışma alanı çevresindeki tepelerin maksimum yüksekliği deniz seviyesinden 900 m'ye ulaşmaktadır. Ancak, bu tepelerin yamaçları deniz seviyesinden 60 m'den 900 m'ye kadar uzanmaktadır. Çalışma alanı eğim haritası incelendiğinde alanın eğim değerlerinin baraj gölü, havzası ve devamında bulunan su yüzeylerinde 0-5 (düz) eğim görülmektedir. Dağlık ve ormanlık alanlarına gidildikçe eğim değerleri artmaktadır.

4.2.2 İklim

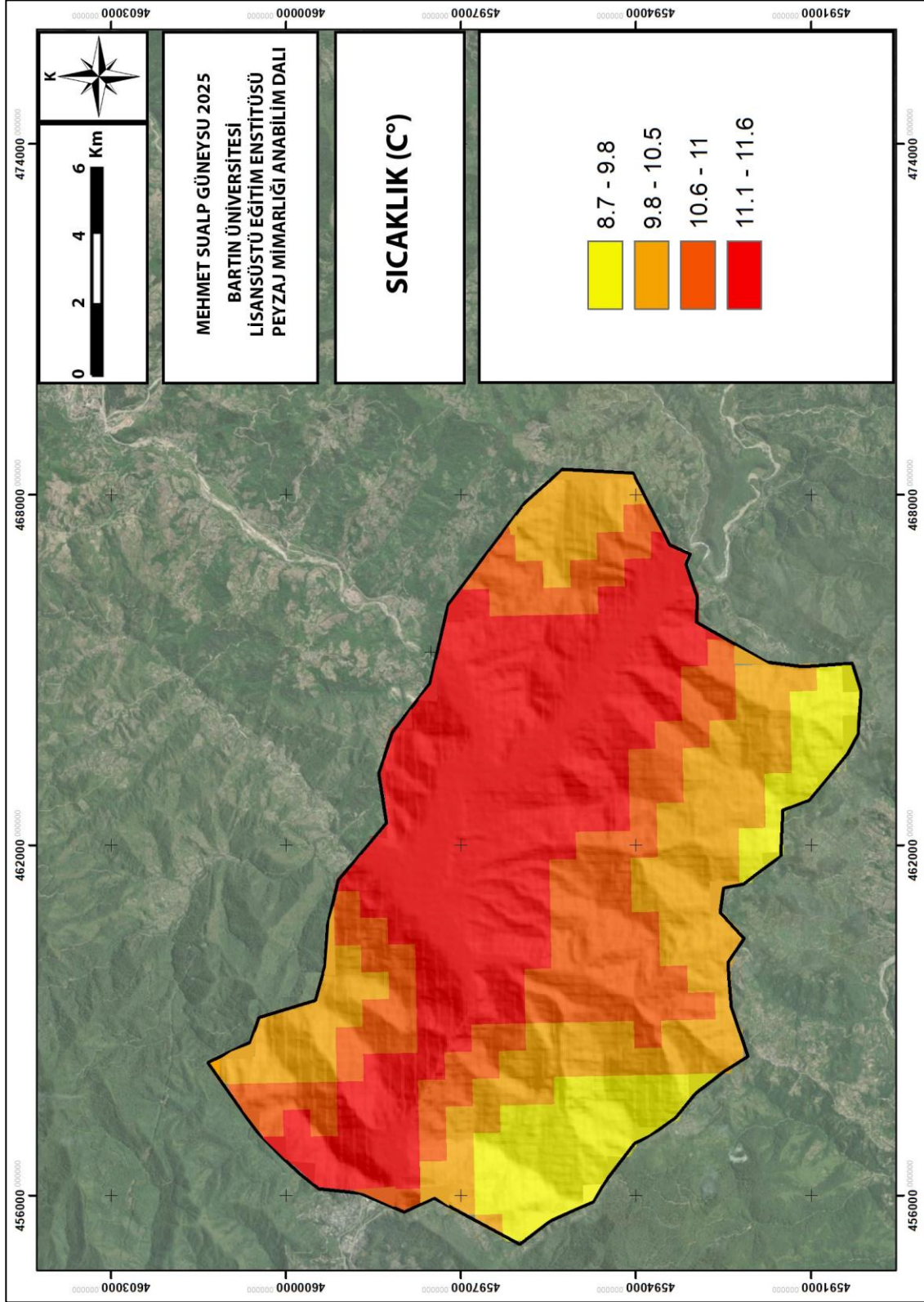
Bartın ili, Karadeniz kıyısında yer alması nedeniyle ılıman deniz ikliminin (Karadeniz İklimi) etkisi altındadır. Bu iklim, yaz mevsiminde sıcak ve nemli, kış mevsiminde ise serin ve yağışlı havalar oluşturur. Bölgenin denize olan yakınlığı ve kıyıya paralel uzanan dağ sıralarının yüksekliğinin sınırlı olması, sıcaklık farklarının azalmasına, nem oranının artmasına ve Balkanlar üzerinden gelen hava kütlelerinin bölgeye daha kolay ulaşmasına

olanak sağlamaktadır (MGM, 2024).

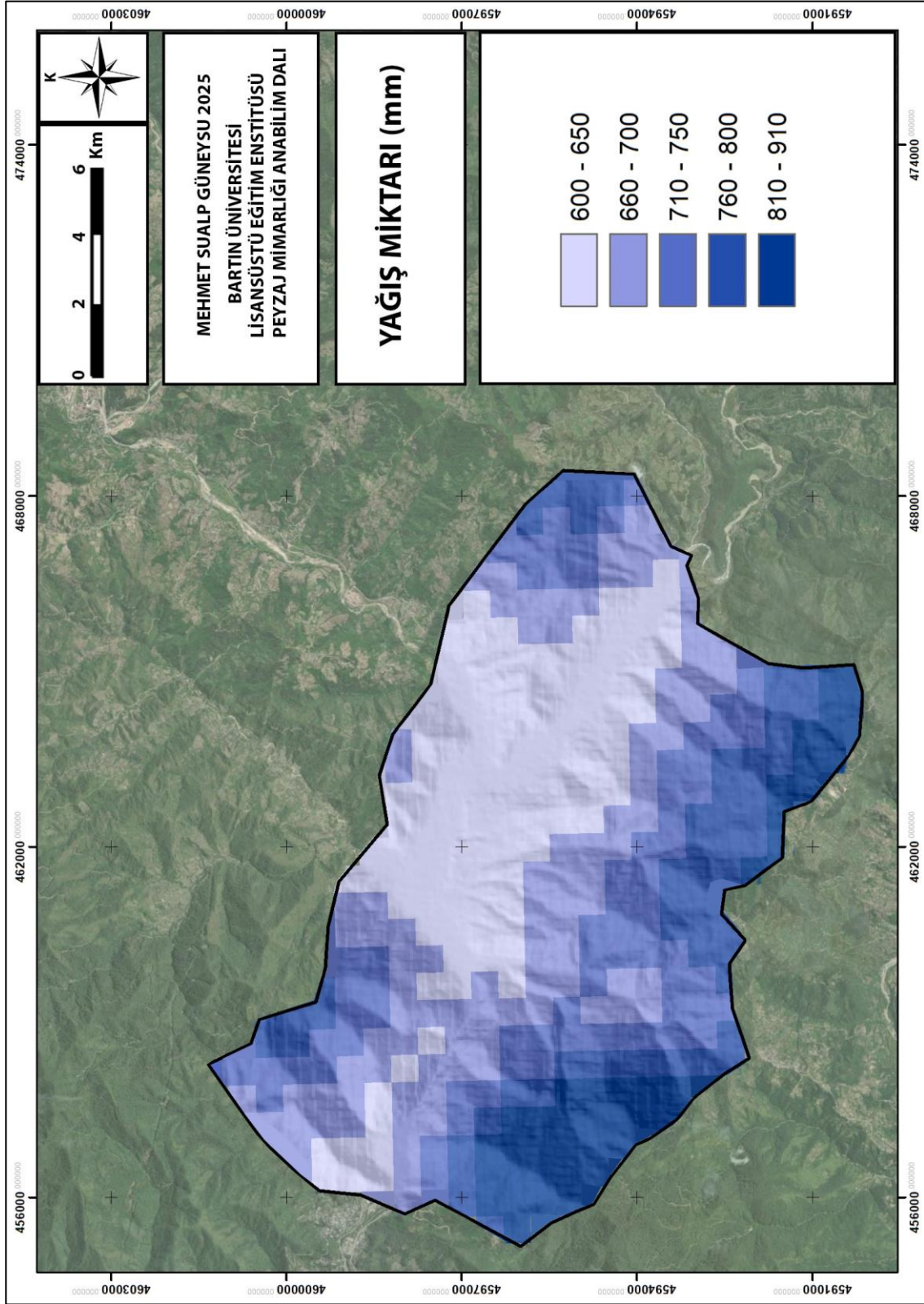
Meteorolojik verilere göre, Bartın'da en sıcak ay Temmuz olup, ortalama sıcaklık 23 °C civarındadır. En soğuk ay ise Aralık olup, bu dönemde ortalama sıcaklık 4,2 °C düzeyindedir. Yıllık iklim döngüsü incelendiğinde, kentin yaklaşık 225 gün açık havaya, 125 gün yağışlı havaya sahip olduğu ve 15 gün karla örtülü olduğu kaydedilmektedir. Bu veriler, Bartın'ın yıl boyunca nemli ve değişken hava koşullarına sahip olduğunu göstermektedir (MGM, 2024).

Bartın'da turizm faaliyetleri açısından en elverişli dönem yaz ayları olan Haziran, Temmuz ve ağustos ayları olarak öne çıkmaktadır. Bununla birlikte, Nisan, Mayıs, Eylül ve Ekim ayları da zaman zaman uygun iklim koşulları sunarak doğa turizmi ve kültürel etkinlikler için alternatif zaman dilimleri oluşturmaktadır (MGM, 2024).

Çalışma alanının iklimi incelendiğinde yıllık sıcaklık ortalamasının 8,7-11,6 C° arasında olduğu gözlemlenmektedir (Şekil 4.2). Yağış verileri incelendiğinde ise yıllık ortalama yağış miktarının 600-900 mm arasında değiştiği gözlemlenmektedir (Şekil 4.3).

Şekil 4.2: Çalışma alanının sıcaklık değişim haritası

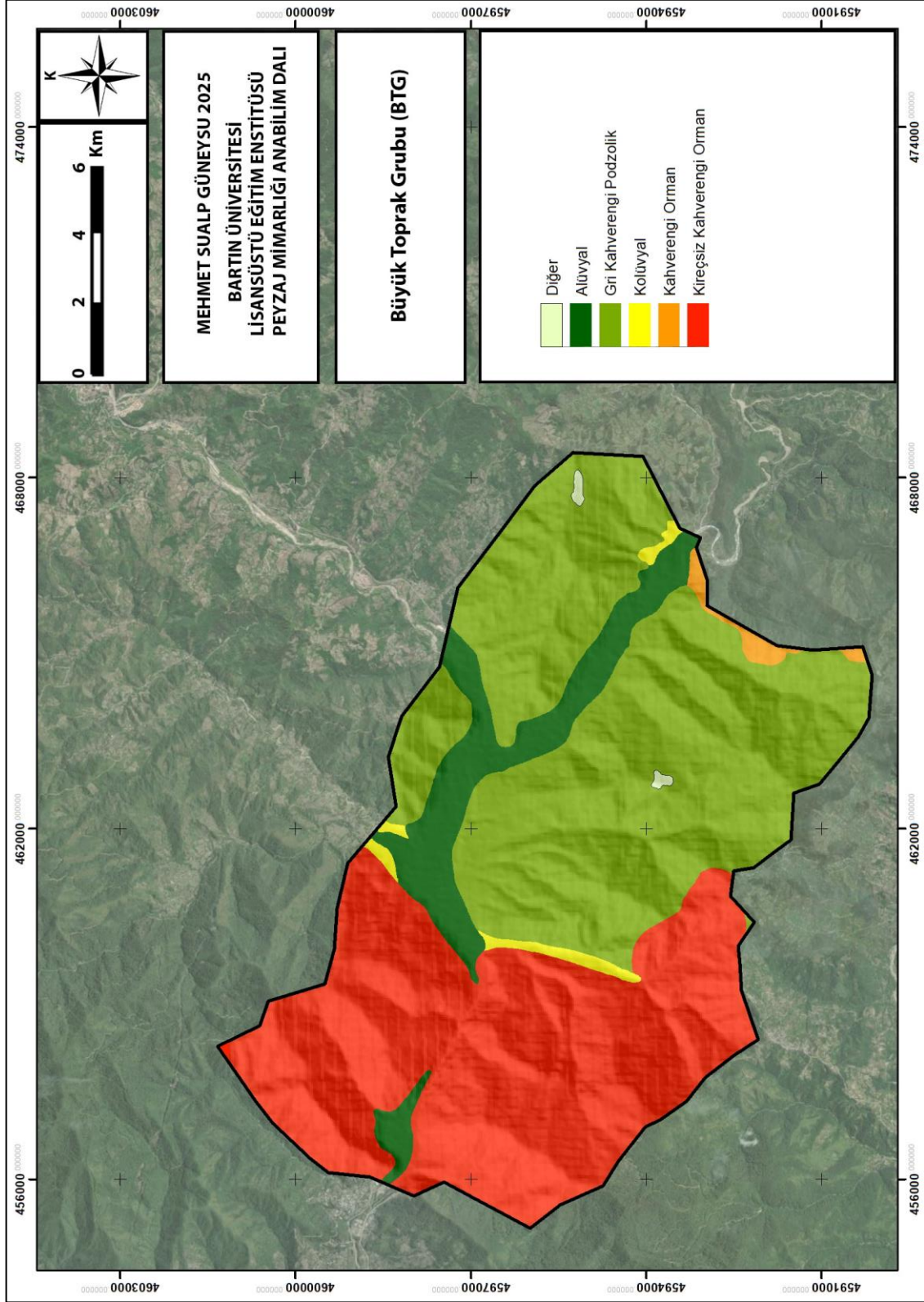
Şekil 4.3: Çalışma alanının yağış değişim haritası

4.2.3 Toprak Yapısı

Bartın ili, topografik çeşitliliği, iklim koşulları ve zengin bitki örtüsü sayesinde farklı toprak gruplarının gelişimine olanak tanımaktadır. Kentin jeolojik yapısı ve arazi kullanım biçimleri, toprakların yapısında belirleyici rol oynamıştır. Büyük Toprak Grupları (BTG) kahverengi orman, alüvyal, kolüvyal ve kireçli topraklardan oluşmaktadır (Tokel, 2021).

Çalışma alanının toprak yapısını büyük çoğunluğunu kireçsiz kahverengi orman toprakları ve gri kahverengi orman toprakları oluşturmaktadır. Baraj gölünü besleyen akarsu kolunun çevresini alüvyal topraklar oluşturmaktadır (Şekil:4.4).

Şekil 4.4: Büyük Toprak Grupları (BTG) haritası

4.3 Ulaşım ve Altyapı

Çalışma sahasının, Abdipaşa Beldesinin, mahallelerinin ve kırsal yerleşimlerinin, ormanlar, tarım alanları ve mevcut yapısal içeriklerle birlikte farklı perspektiflerden 3 boyutlu peyzaj modelleri incelenmiştir. Abdipaşa ilçe merkezi, esas olarak şehir evi tarzı yerleşimler, alçak katlı apartmanlar, kır evleri ve bahçeleri, okullar, belediye binaları, kısa sokaklar, meydanlar, küçük alışveriş merkezleri ve restoranlar, küçük fabrikalar, camiler, seralar, piknik alanları ve otoparklar içeren 10 km'lik bir çevre sınırları içerisinde yaklaşık 3,5 km²'lik bir alanı kaplamaktadır. Bartın ve Karabük illerini birbirine bağlayan ve ilçe merkezinden geçen ana yol, merkezi iki bölüme ayırmaktadır. Abdipaşa ilçesine bağlı mahalleler, bölge içinde dağılmış olan ve esas olarak yine seralar, çiftlik evleri ve bahçeler, camiler, orman ve köy yolları ve nispeten dar meralar içeren şehir evi tarzı yerleşimleri içeren köyleri içermektedir. Abdipaşa kasabası ve bağlı mahalleler öncelikle tarım alanları ve ikincil olarak orman ekosistemleri ile çevrilidir. Bu mahallelerin ve köylerin bir kısmı ana yola hemen yakinen diğerleri orman ve köy yolları ile birbirlerine, tarım alanlarına, meralara ve nihayetinde bu ana yola ulaşırlar. Abdipaşa kasaba merkezi çalışma alanının güneydoğu sınırına yaklaşık 4,7 km uzaklıktadır. Dolayısıyla, Abdipaşa kasaba merkezindeki insanlar için güneydoğu sınırına ulaşmak otoyol boyunca arabayla yaklaşık 5 dakika ve bu otoyolun kenarında yürüyerek yaklaşık 1 saat sürmektedir. Ancak, bu insanları çalışma alanının farklı yerlerine, özellikle orman peyzajına taşıyan alternatif kırsal yollar da vardır. Koppen ve ark. (2014) tarafından yapılan çalışmaya göre, özellikle kent ormanları olmak üzere kentsel rekreasyonel peyzajlara olan mesafe ve erişilebilirlik, bu peyzajlara yapılacak ziyaretlerin seçimi ve dolayısıyla kentsel planlama için belirleyicidir.

4.4 Demografik ve Sosyokültürel Yapı

Bartın ili, Türkiye'nin Karadeniz Bölgesi'nde yer alan ve hem doğal hem de kültürel zenginlikleriyle dikkat çeken bir kenttir. 2024 yılı itibarıyla Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre ilin toplam nüfusu 206.715 kişidir. Bu nüfusun yaklaşık %50,3'ünü kadınlar, %49,7'sini ise erkekler oluşturmaktadır. Nüfusun büyük bir kısmı Bartın Merkez ilçesinde yoğunlaşmış olup, kırsal yerleşim birimlerinde nüfus yoğunluğu nispeten daha düşüktür. 2024 yılı itibarıyla Abdipaşa'nın nüfusu 2.736 kişidir. Bu nüfus, son yıllarda küçük dalgalanmalar göstermiş olmakla birlikte genel olarak istikrarlı bir seyir izlemektedir (TÜİK, 2024).

Demografik açıdan Bartın ili, Türkiye genelindeki yaşlanma eğilimini yansıtan bir yapıya sahiptir. Genç nüfus oranı azalma eğilimindeyken, yaşlı nüfusun artışı dikkat çekmektedir. Bu durum, doğurganlık oranlarının düşmesi ve göç hareketlerinin özellikle de genç bireylerin büyükşehirlere yönelmesiyle ilişkilendirilmektedir. Eğitim düzeyi bakımından il genelinde okuryazarlık oranı yüksek olmakla birlikte, yükseköğretim mezunu bireylerin oranı Türkiye ortalamasının bir miktar altında seyretmektedir (kaynak yok mu?). Abdipaşa Beldesi, kırsal karakterini koruyan bir belde olma özelliğini sürdürmektedir. Nüfusun yaş dağılımı incelendiğinde, genç nüfusun büyükşehir merkezlerine yönelen göç hareketleri nedeniyle azalma eğiliminde olduğu, buna karşılık yaşlı nüfus oranının arttığı gözlemlenmektedir. Sosyokültürel yapı bakımından Abdipaşa, geleneksel Anadolu kültürünün izlerini taşıyan bir yerleşim yeridir. Belde halkı, tarım ve hayvancılıkla geçimini sağlamakta, bunun yanı sıra el sanatları ve yerel üretim faaliyetleri de kültürel sürekliliğin bir parçası olarak varlığını sürdürmektedir (Anon, 2023).

4.4.1 Araştırma Alanının Tarihi

Abdipaşa'nın tarihî kökenleri, Bartın ve çevresinin genel tarihsel süreciyle paralellik göstermektedir. Bölge, Antik Çağ'da Paphlagonia olarak bilinen coğrafyada yer almakta olup, sırasıyla Frig, Kimmer, Roma ve Bizans egemenlikleri altında kalmıştır. 1460 yılında Osmanlı İmparatorluğu'nun hâkimiyetine giren Bartın Havzası, bu dönemde Anadolu Beylerbeyliği'ne bağlı olarak yönetilmiştir (Ünal, 2015).

Cumhuriyet döneminde Bartın'ın il statüsüne kavuşması (1991), bölgedeki yerleşim birimlerinin idari ve sosyo-ekonomik yapısında dönüşümlere yol açmıştır. Bu bağlamda Abdipaşa Beldesi, hem coğrafi konumu itibarıyla (Bartın-Karabük ve Ulus-Kumluca yollarının kavşağında yer alması) hem de tarımsal üretim ve yerel yönetim kapasitesi açısından bölgesel bir merkez niteliği kazanmıştır (Ünal, 2015).

4.5 Analitik Hiyerarşi Sürecine İlişkin Bulgular

Turizm ve rekreasyonel faaliyetlerin mekânsal planlamasında, çevresel ve fiziki faktörlerin sistematik biçimde değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, çalışmada erozyon riski, eğim derecesi, bakı yönü, yükselti, su kaynaklarına yakınlık, enerji nakil

hatlarına yakınlık, arazi örtüsü, arazi kullanım kabiliyeti ve ulaşım olanakları gibi temel çevresel kriterler belirlenmiş, her bir kriter için alt parametreler oluşturularak detaylı bir analiz zemini hazırlanmıştır. Söz konusu analiz sürecinde, Akten (2008) ve Konaklı (2011) tarafından geliştirilen yöntemsel yaklaşımlardan yararlanılmış, kriterlerin ve alt kriterlerin hiyerarşik yapısı bu çalışmalar ışığında yapılmıştır.

Abdipaşa Beldesi özelinde gerçekleştirilen değerlendirmede, bölgenin doğal peyzaj özellikleri, mekânsal yapısı, sosyo-kültürel dokusu ve ekonomik potansiyeli dikkate alınarak ekoturizm kapsamında değerlendirilebilecek alt faaliyet alanları belirlenmiştir. Bu bağlamda, bölgenin karakteristik yapısına uyum sağlayabilecek, ekoturizm ve rekreasyonel uygunluk, dağcılık, doğa gözlemciliği, çadır-kamping gibi doğa temelli turizm türleri için uygun lokasyonlar tespit edilmiştir. Beldenin sahip olduğu kaynak değerleri ile bu faaliyetlerin entegrasyonu hem yerel kalkınmaya katkı sunacak hem de çevresel sürdürülebilirliği destekleyecek bir planlama yaklaşımını mümkün kılmaktadır.

4.5.1 Analitik Hiyerarşi Sürecine İlişkin Parametreler ve Ağırlık Değerleri

AHS sürecine ilişkin parametreler alanın doğal ve topografik yapısı dikkate alınarak belirlenmiştir. Alanın kimliğine uygun olarak belirlenen faaliyet türlerinin ağırlık değerleri belirlenmiştir.

Tablo 4.1: Dağcılık parametreleri ve ağırlık değerleri

Dağcılık Parametreler	Alt Kriterler	Uygunluk Değeri	Ağırlık Değerleri
Deniz Seviyesinden Yükselti (m)	750+	Uygun	0.322
	200-750	Orta Uygun	
	0-200	Uygun Değil	
Eğim (%)	15+	Uygun	0.233
	10-15	Orta Uygun	
	0-10	Uygun Değil	
Bakı	Kuzeybatı-Kuzeydoğu	Uygun	0.032
	Güneydoğu-Doğu-Batı-Düz	Orta Uygun	
	Kuzey-Güney	Uygun Değil	
Arazi Örtüsü	Orman	Uygun	0.288
	Tarım	Orta Uygun	
	Yerleşim	Uygun Değil	
Yola Yakınlık (m)	0-3000	Uygun	0.125
	3000-4000	Orta Uygun	
	4000-+	Uygun Değil	
Tutarlılık Oranı: 0,08			

Tablo 4.2: Ekoturizm-Rekreasyon parametreleri ve ağırlık değerleri

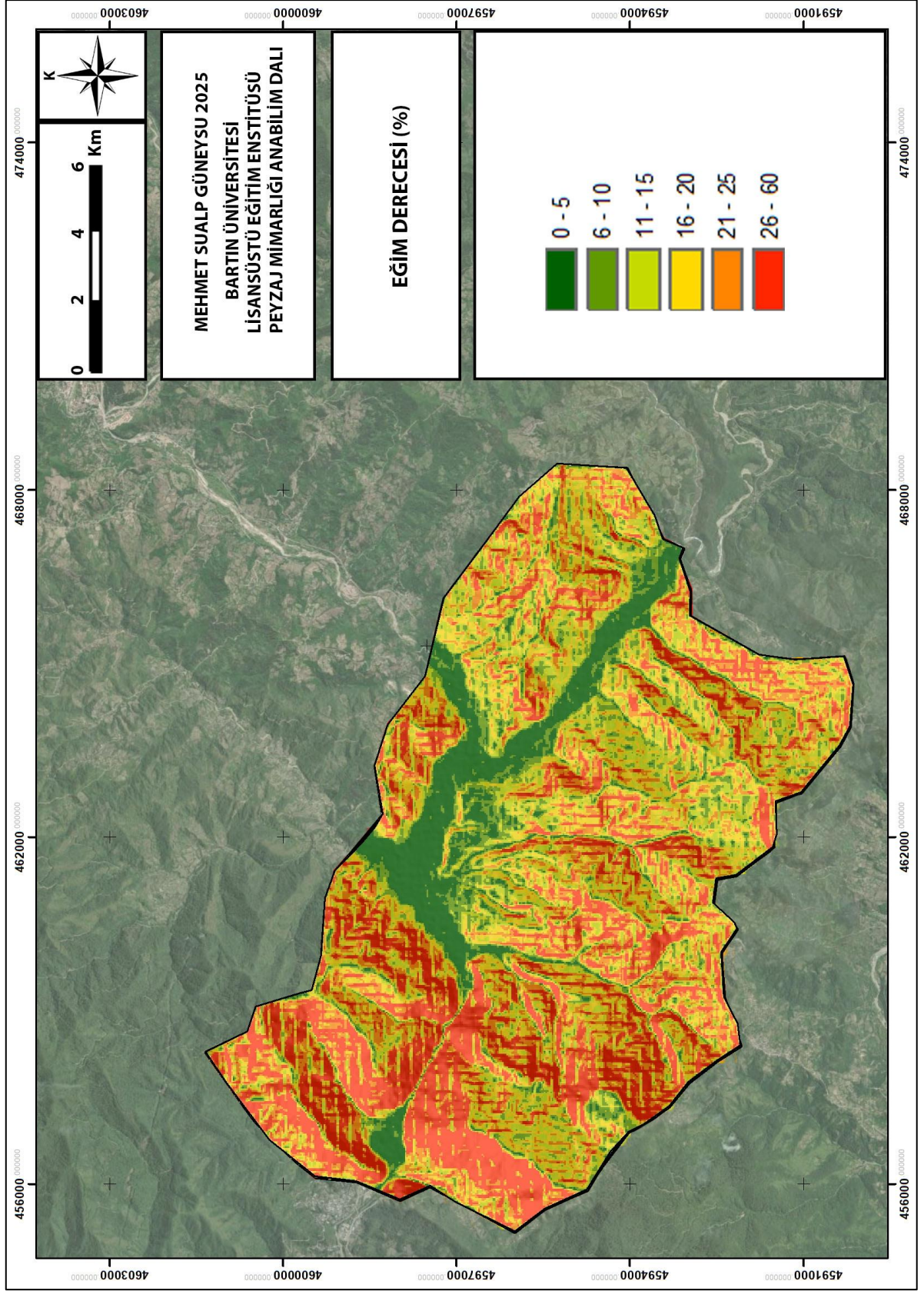
Ekoturizm-Rekreasyon Parametreler	Alt Kriterler	Uygunluk Değeri	Ağırlık Değerleri
Deniz Seviyesinden Yükselti (m)	0-200	Uygun	0.083
	200-500	Orta Uygun	
	500+-+	Uygun değil	
Eğim (%)	0-5	Uygun	0.254
	5-10	Orta Uygun	
	10-+	Uygun Değil	
Bakı	Kuzeybatı-Kuzeydoğu	Uygun	0.057
	Güneydoğu-Doğu-Batı-Düz	Orta Uygun	
	Güney-Kuzey	Uygun Değil	
Arazi Örtüsü	Orman	Uygun	0.356
	Tarım-Yerleşim	Orta Uygun	
	Su	Uygun değil	
Arazi Kullanım Kabiliyeti	I-II-III	Uygun	0.015
	IV	Orta Uygun	
	V-VI	Uygun değil	
Suya Yakınlık (m)	0-500	Uygun	0.053
	500-1200	Orta Uygun	
	1200-+	Uygun değil	
Yola Yakınlık (m)	0-200	Uygun	0.122
	200-1000	Orta Uygun	
	1000-+	Uygun değil	
Enerji Hattına Yakınlık (m)	0-500	Uygun	0.036
	500-1200	Orta Uygun	
	1200-+	Uygun değil	
Erozyon Durumu	Risksiz	Çok uygun	0.024
	Az Riskli-Orta Riskli	Orta Uygun	
	Riskli	Uygun değil	
Tutarlılık Oranı: 0,08			

Tablo 4.3: Doğa gözlemciliği parametreleri ve ağırlık değerleri

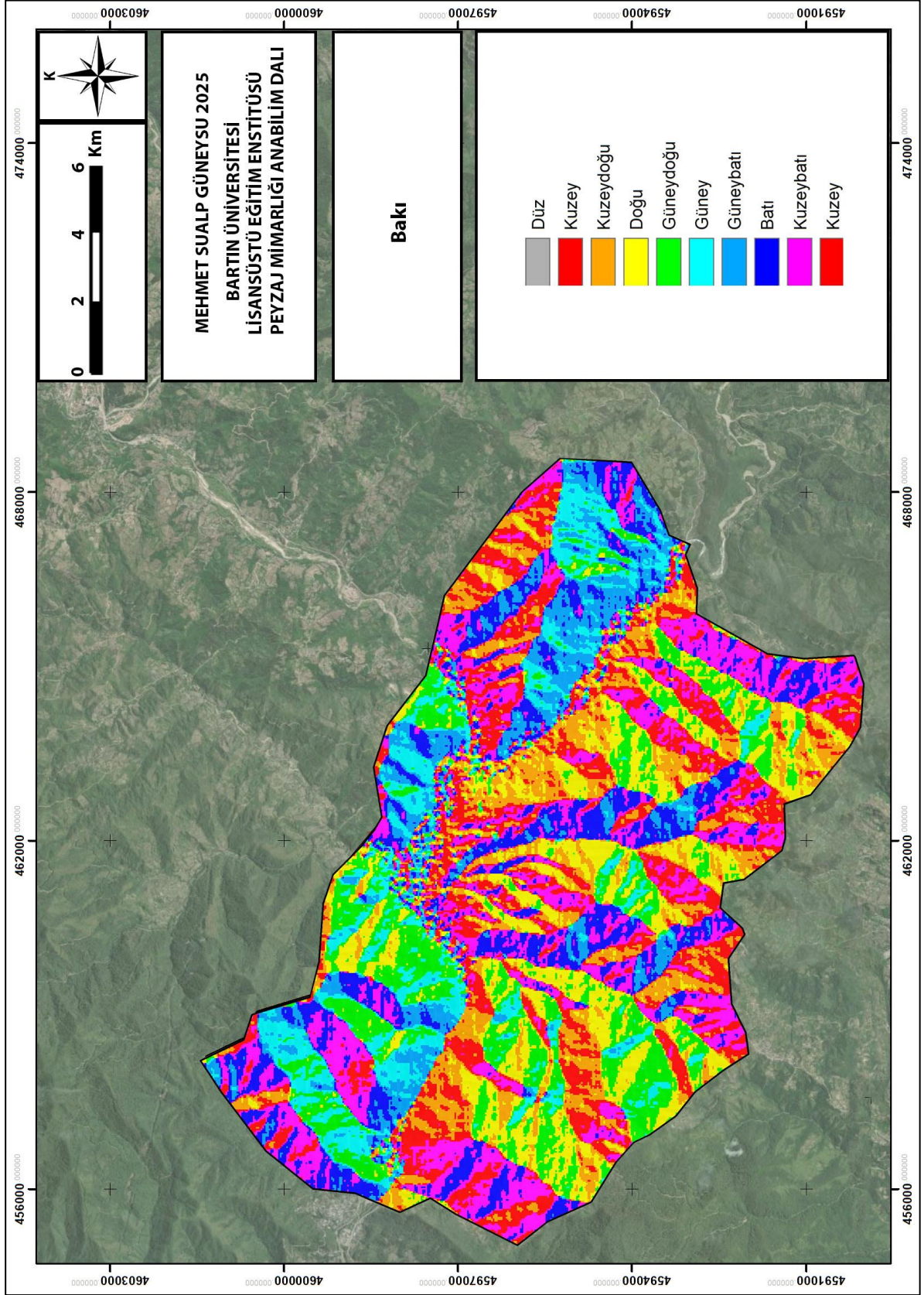
Doğa Gözlemciliği Parametreler	Alt Kriterler	Uygunluk Değeri	Ağırlık Değerleri
Deniz Seviyesinden Yükselti (m)	0-200	Uygun	0.039
	200-500	Orta Uygun	
	500-+	Uygun Değil	
Eğim (%)	0-3	Uygun	0.148
	3-6	Orta Uygun	
	6-+	Uygun Değil	
Bakı	Kuzeybatı-Kuzeydoğu	Uygun	0.006
	Güneydoğu-Doğu-Batı-Düz	Orta Uygun	
	Kuzey-Güney	Uygun Değil	
Arazi Örtüsü	Orman	Uygun	0.251
	Tarım-yerleşim Su	Orta Uygun	
		Uygun Değil	
Suya Yakınlık (m)	0-100	Uygun	0.160
	100-500	Orta Uygun	
	500-+	Uygun Değil	
Yola Yakınlık (m)	0-3000	Uygun	0.396
	3000-4000	Orta Uygun	
	4000-+	Uygun Değil	
Tutarlılık Oranı: 0,04			

Tablo 4.4: Çadır-kamping parametreleri ve ağırlık değerleri

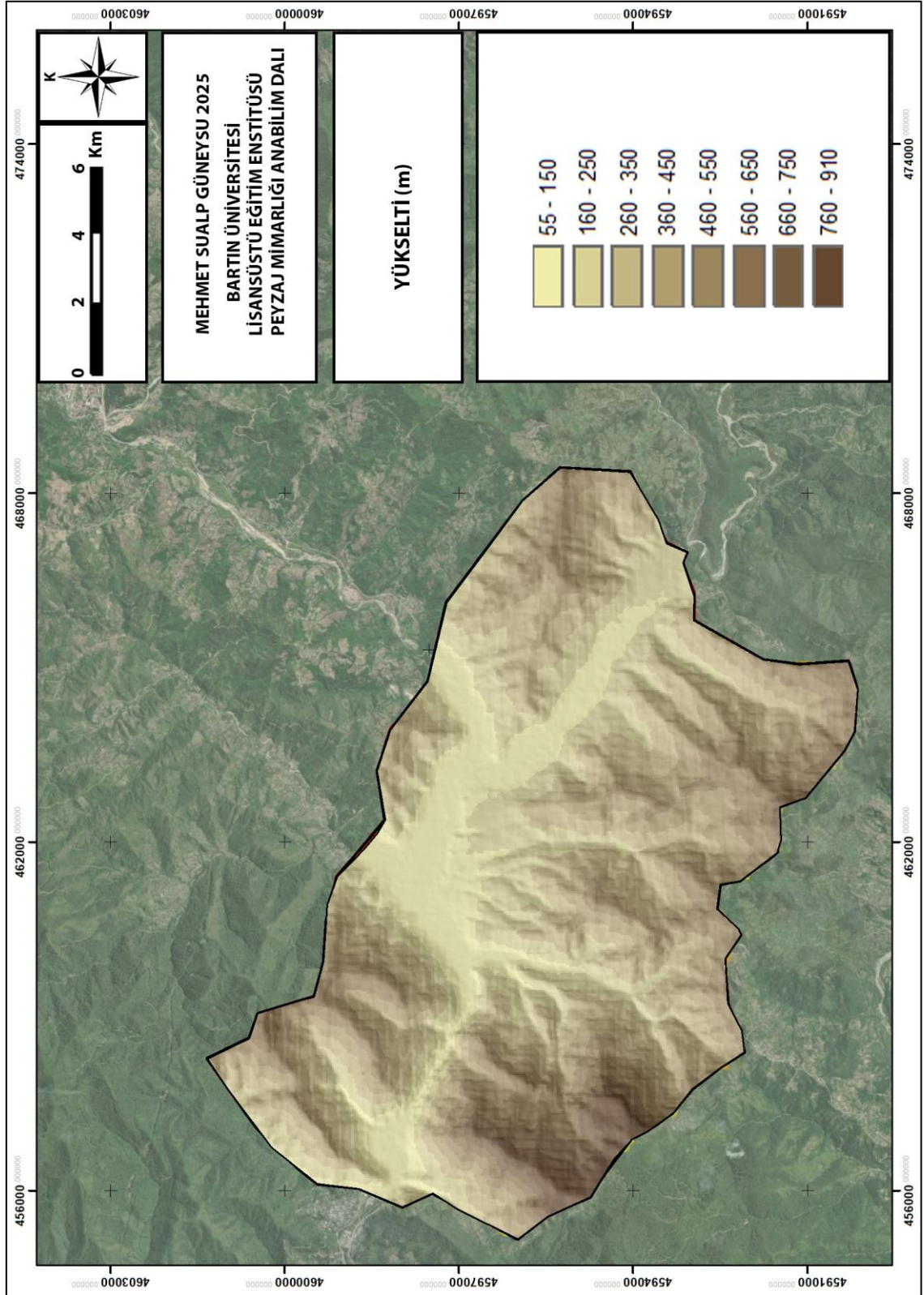
Çadır-Kamping Parametreleri	Alt Kriterler	Uygunluk Değeri	Ağırlık Değerleri
Deniz Seviyesinden Yükselti (m)	0-200	Uygun	0.042
	200-500	Orta Uygun	
	500-+	Uygun Değil	
Eğim (%)	0-2	Uygun	0.415
	2-5	Orta Uygun	
	5-+	Uygun Değil	
Bakı	Kuzeybatı-Kuzeydoğu	Uygun	0.076
	Güneydoğu-Doğu-Batı-Düz	Orta Uygun	
	Kuzey-Güney	Uygun Değil	
Arazi Örtüsü	Orman	Uygun	0.223
	Tarım-yerleşim	Orta Uygun	
	Su	Uygun Değil	
Suya Yakınlık (m)	0-100	Uygun	0.025
	100-300	Orta Uygun	
	300-+	Uygun Değil	
Yola Yakınlık (m)	0-3000	Uygun	0.225
	3000-4000	Orta Uygun	
	4000-+	Uygun Değil	
Tutarlılık Oranı: 0,07			

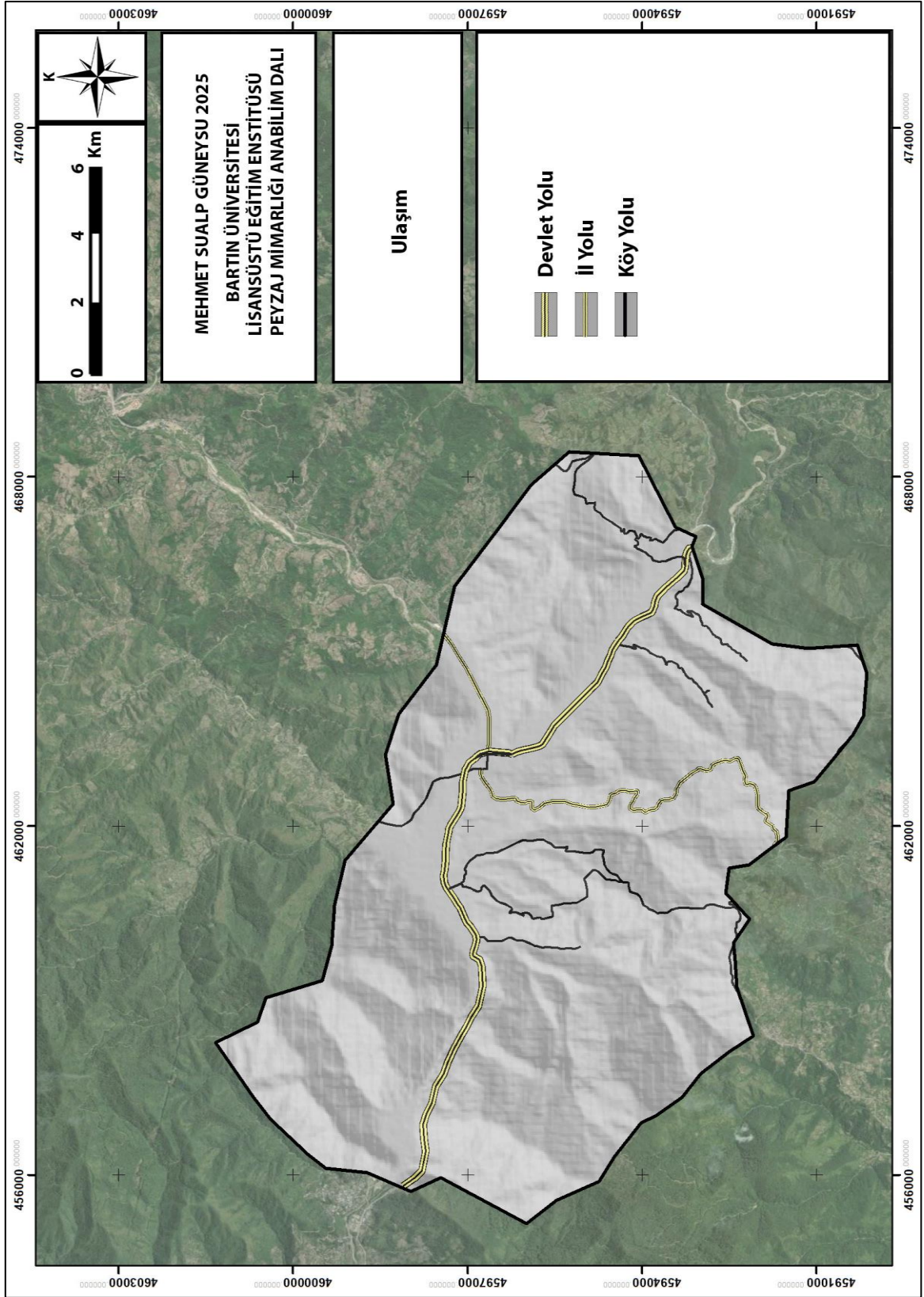
Şekil 4.5: Çalışma alanının eğim yüzdelерinin değışim haritası

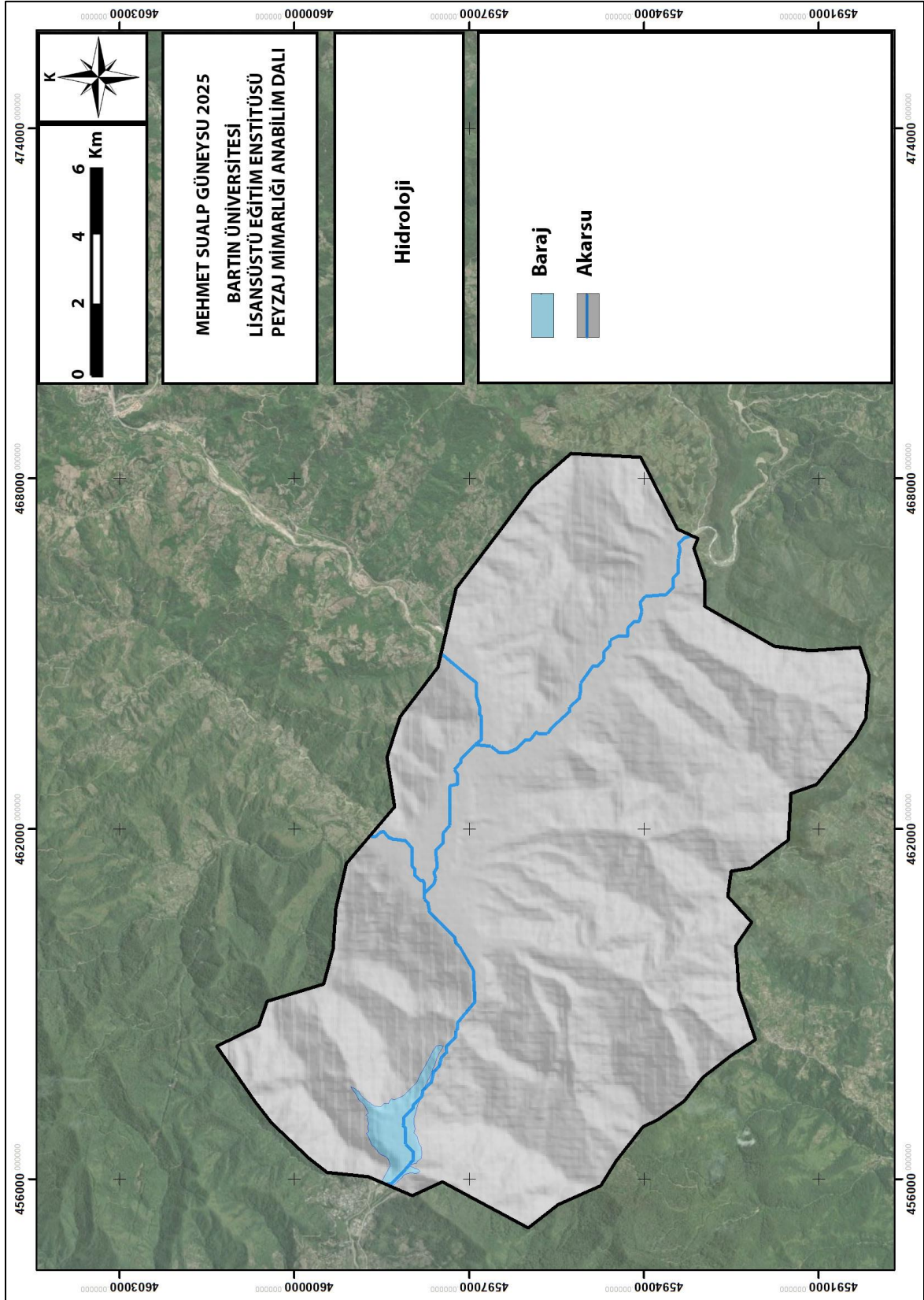
Şekil 4.6: Çalışma alanının bakı farklılıkları haritası

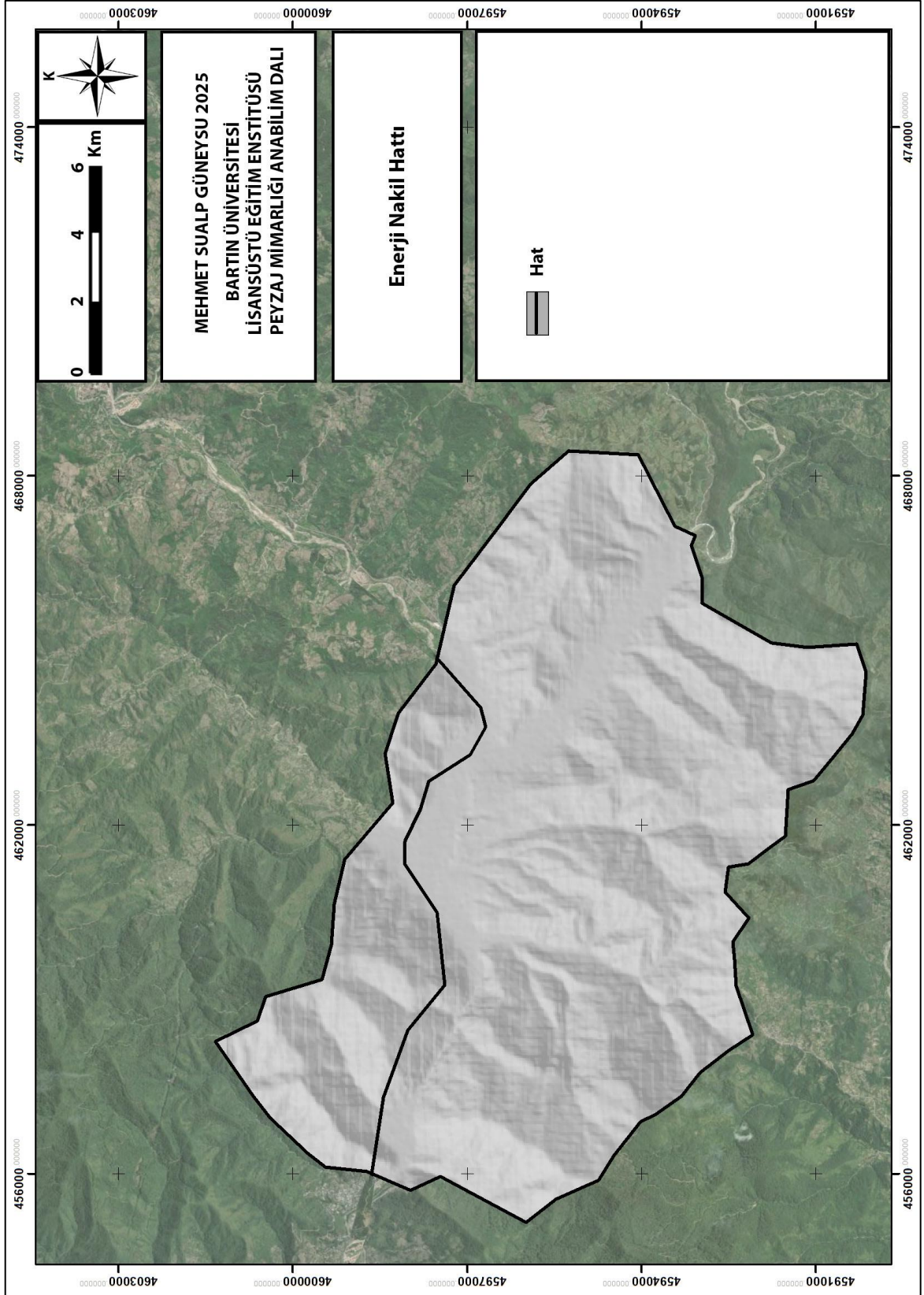
Şekil 4.7: Çalışma alanının deniz seviyesinden yükselti değişimi haritası

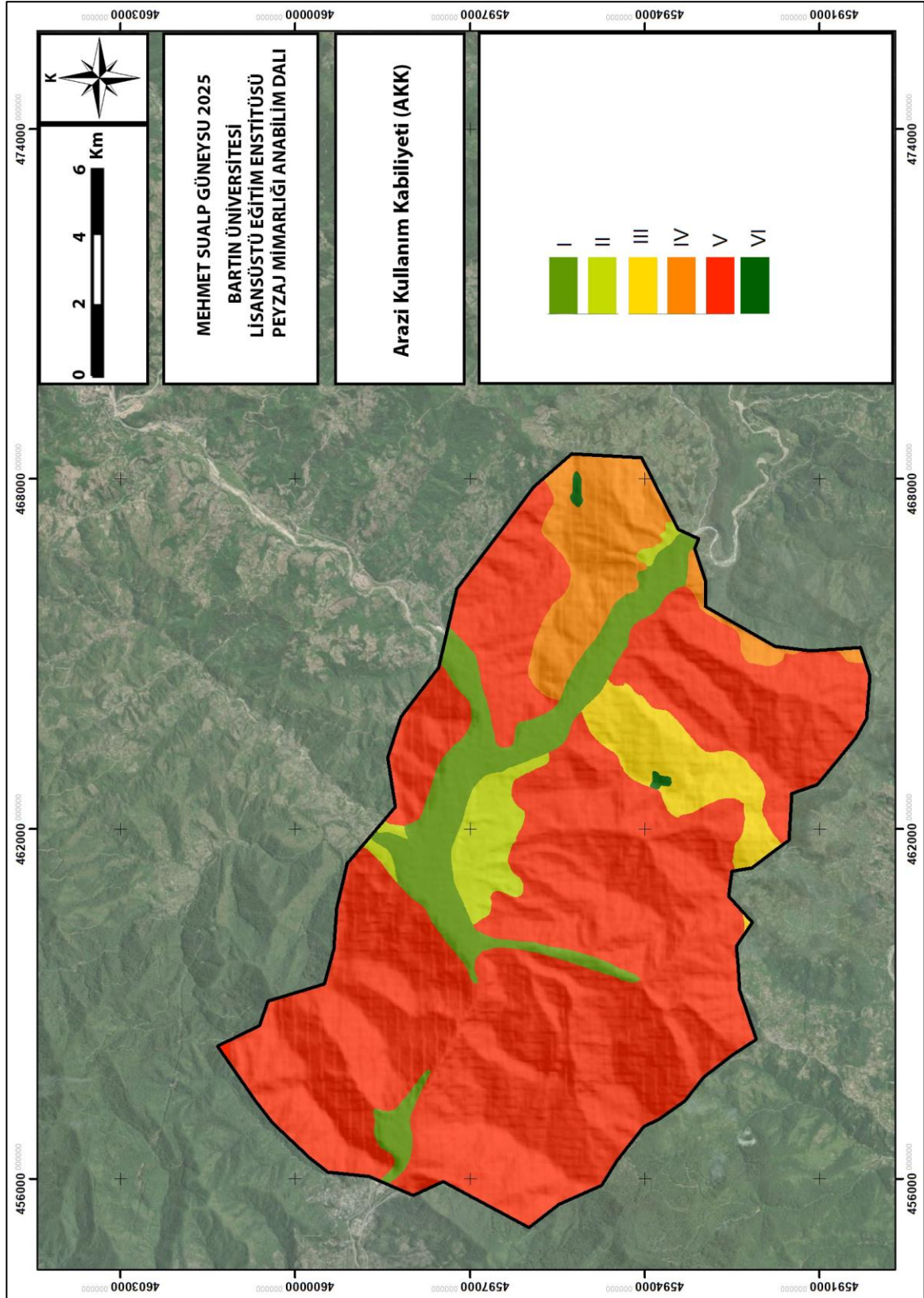
Şekil 4.8: Çalışma alanının ulaşım haritası

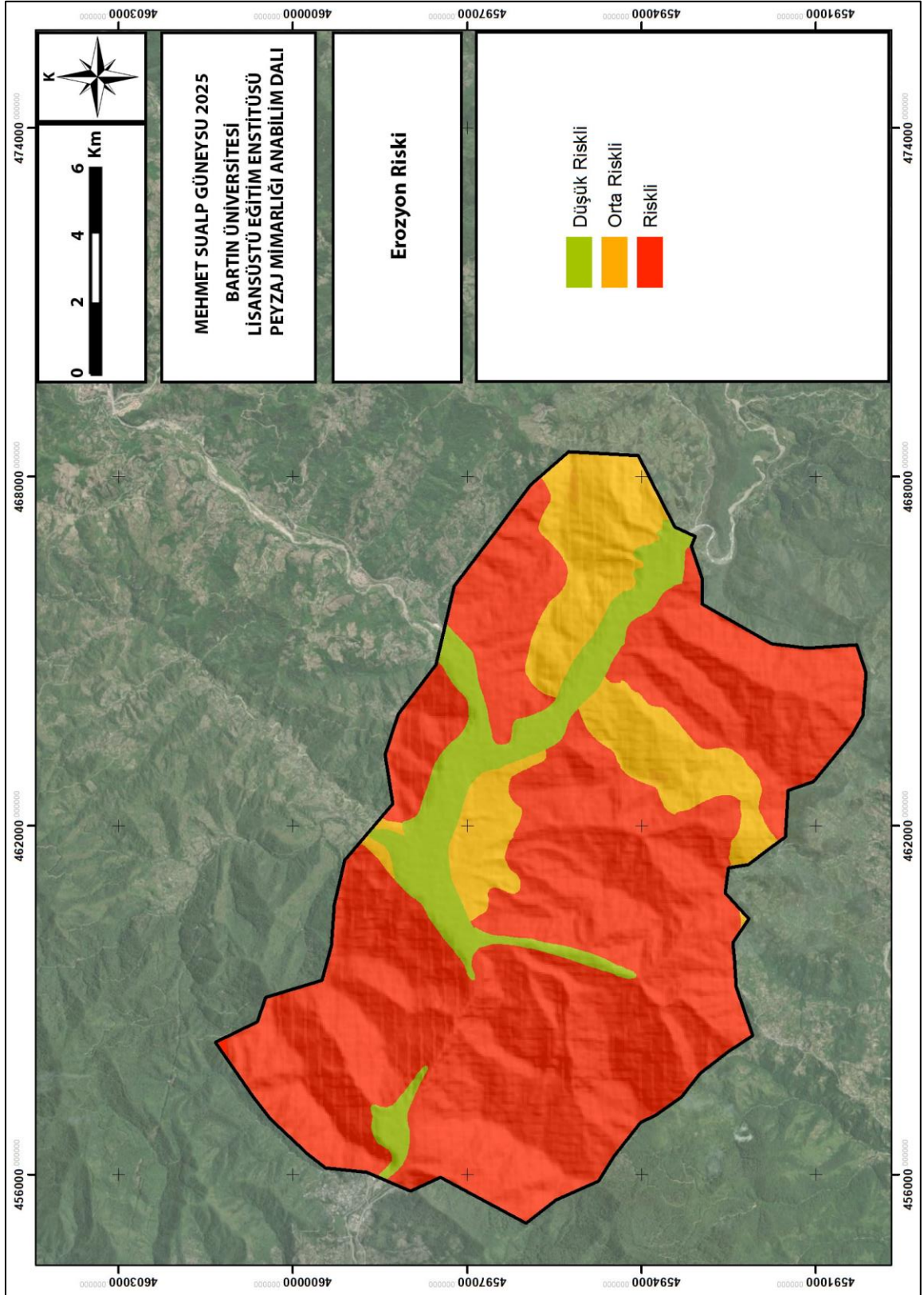
Şekil 4.9: Çalışma alanının hidroloji haritası

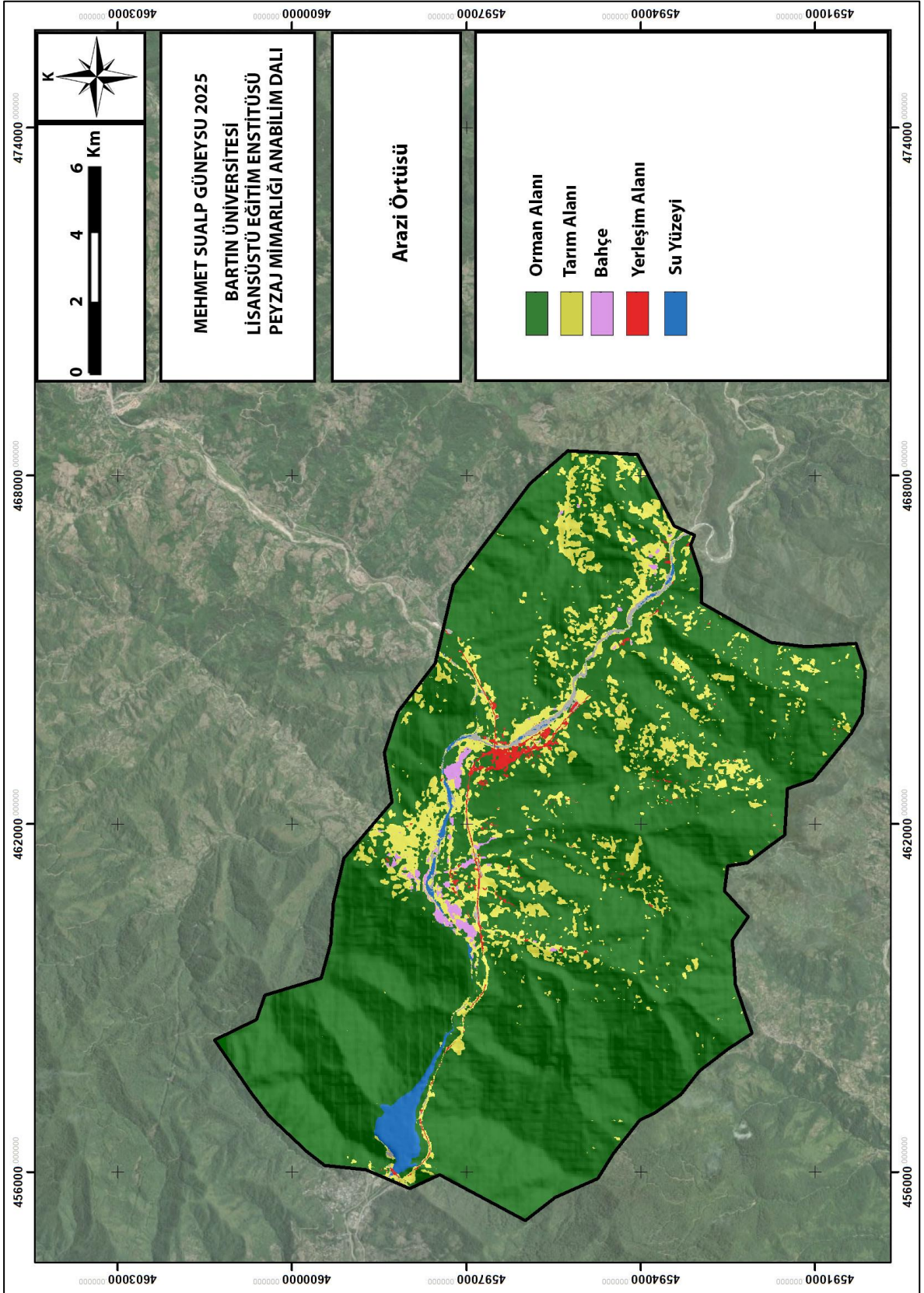
Şekil 4.10: Çalışma alanının enerji nakil hattı haritası

Şekil 4.11: Çalışma alanının arazi kullanım kabiliyeti (AKK) haritası

Şekil 4.12: Çalışma alanının erozyon riski haritası

Şekil 4.13: Çalışma alanının arazi örtüsü haritası

4.5.2 Çalışma Alanının Ekoturizm-Rekreasyon ve Faaliyetlere Yönelik Bulgular

Bu kısımda ekoturizmin alt dallarının uygun yer seçimi için bulgular değerlendirilmiştir.

Eğim;

Ekoturizm-Rekreasyon ve diğer aktivite çeşitlerinin belirlendiği uygun eğimli alanlar Şekil 4.5'teki eğim değerleri dağılım haritasında gösterilmektedir. Şekil 4.5'e göre uygun aralıklar %0-5 eğim aralığındadır.

Bakı;

Ekoturizm-Rekreasyon ve diğer aktivite çeşitlerinin belirlendiği uygun Bakılı alanlar Şekil 4.6'daki bakı değerleri dağılım haritasında gösterilmektedir. Şekil 4.6'ya göre uygun bakı yönleri Kuzeybatı ve Kuzeydoğudur.

Deniz Seviyesinden Yükselti;

Ekoturizm-Rekreasyon ve diğer aktivite çeşitlerinin belirlendiği uygun yükselti değerleri Şekil 4.7'deki deniz seviyesinden yükselti dağılım haritasında gösterilmektedir. Şekil 4.7'ye göre uygun değer 0-200 m aralığındadır.

Ulaşım;

Ekoturizm-Rekreasyon ve diğer aktivite çeşitlerinin belirlendiği uygun ulaşım mesafeleri Şekil 4.8'deki ulaşım değerleri dağılım haritasında gösterilmektedir.

Suya Yakınlık;

Ekoturizm-Rekreasyon ve diğer aktivite çeşitlerinin belirlendiği uygun su yüzeyi mesafeleri Şekil 4.9'daki suya yakınlık değerleri dağılım haritasında gösterilmektedir. Şekil 4.9'a göre uygun mesafe 0-500 m aralığındadır.

Enerji Nakil Hattına Yakınlık;

Ekoturizm-Rekreasyon ve diğer aktivite çeşitlerinin belirlendiği uygun enerji hattı mesafeleri Şekil 4.10'daki enerji nakil hattına yakınlık değerleri dağılım haritasında gösterilmektedir. Şekil 4.10'a göre uygun değer 0-500 m aralığındadır.

Arazi Kullanım Kabiliyeti (AKK);

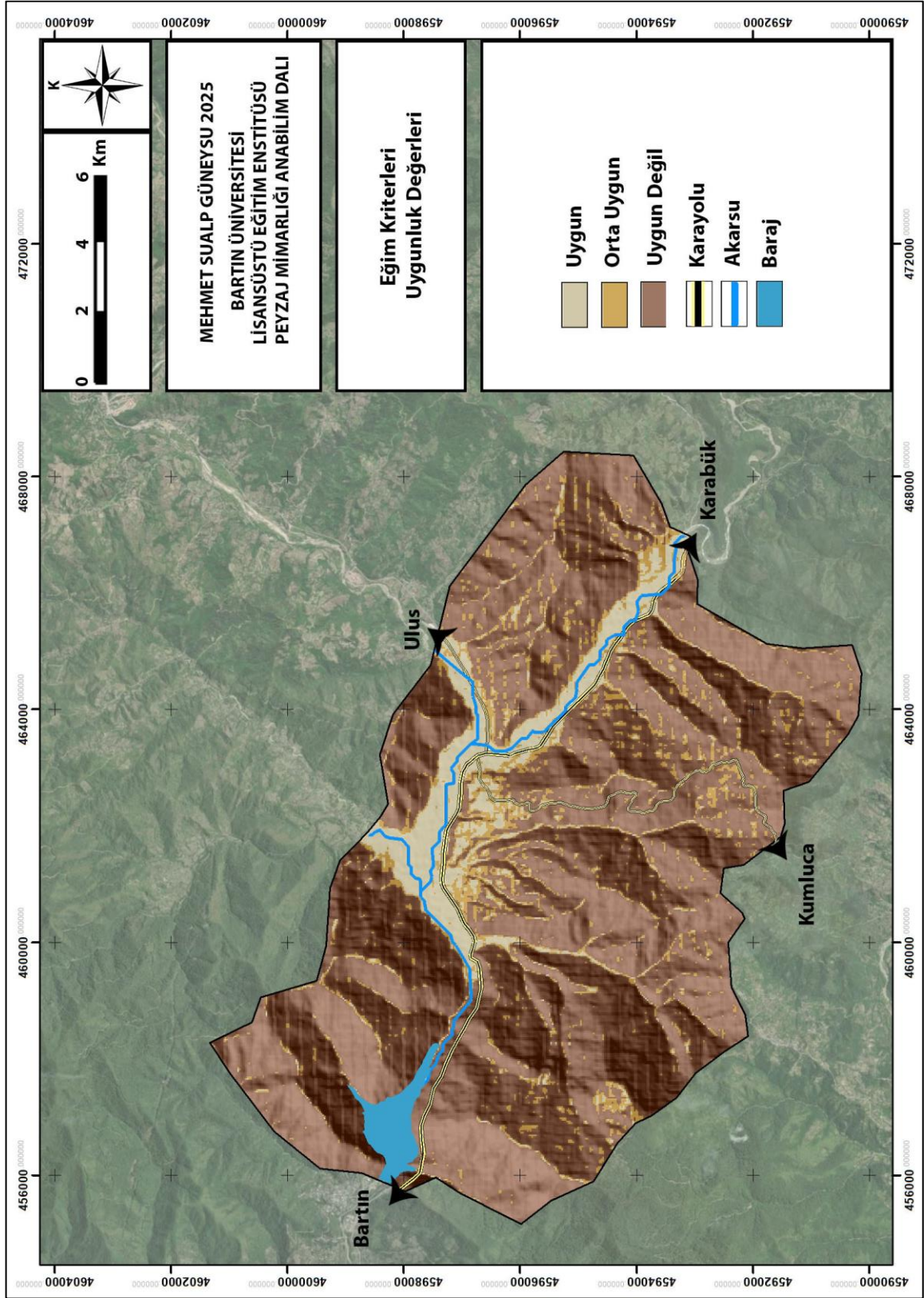
Ekoturizm-Rekreasyon ve diğ er aktivite çeşitlerinin belirlendiği uygun AKK değerleri Şekil 4.11'deki arazi kullanım kabiliyet değerleri dağılım haritasında gösterilmektedir. Şekil 4.11'e göre uygun değerler I-II-III aralıklarıdır.

Erozyon Duyarlılığı;

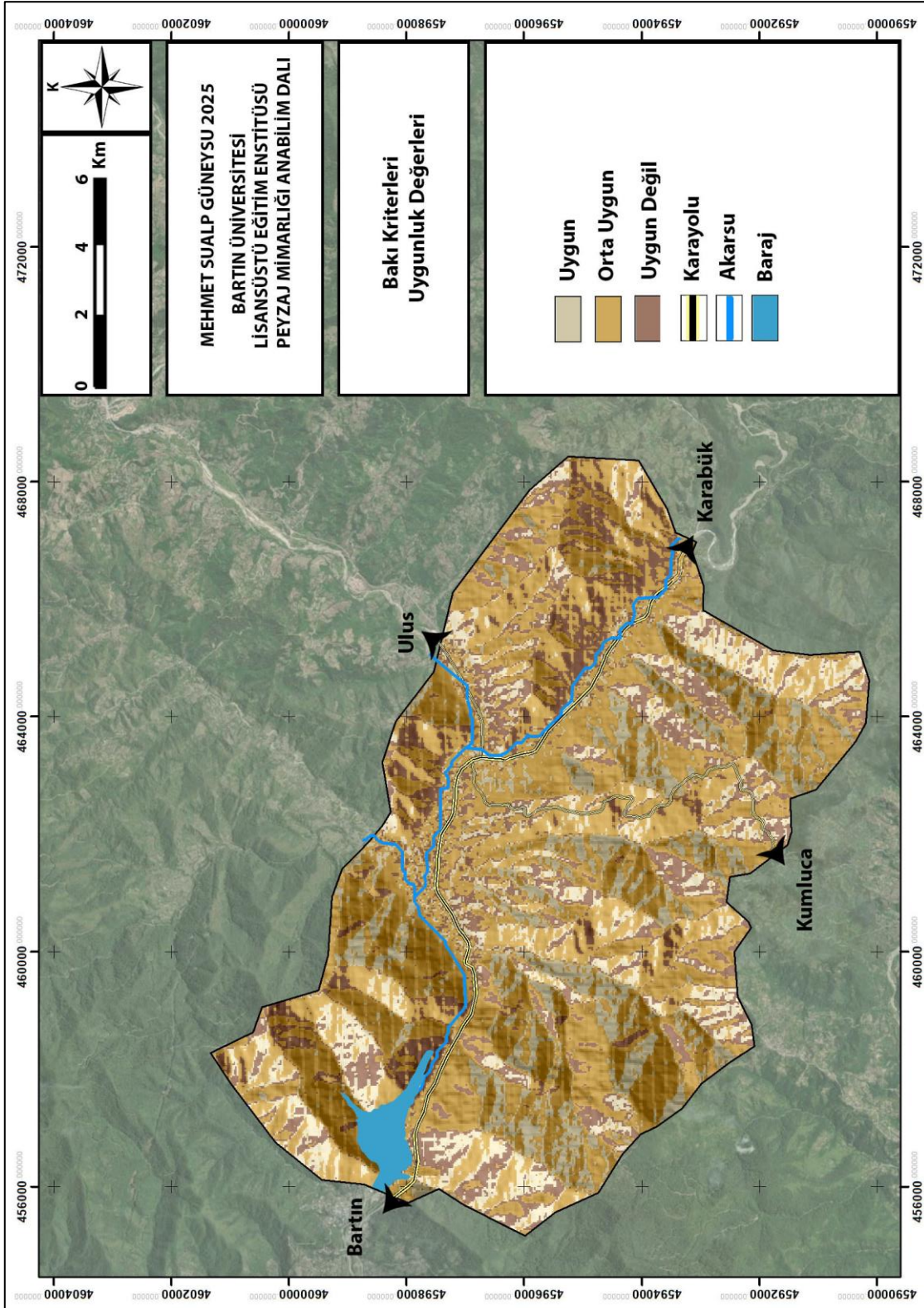
Ekoturizm-Rekreasyon ve diğ er aktivite çeşitlerinin belirlendiği uygun erozyon risk değerleri Şekil 4.12'deki erozyon duyarlılığı değerleri dağılım haritasında gösterilmektedir. Şekil 4.12'ye göre uygun alanlar risksiz sınıfındadır.

Arazi  rt s ;

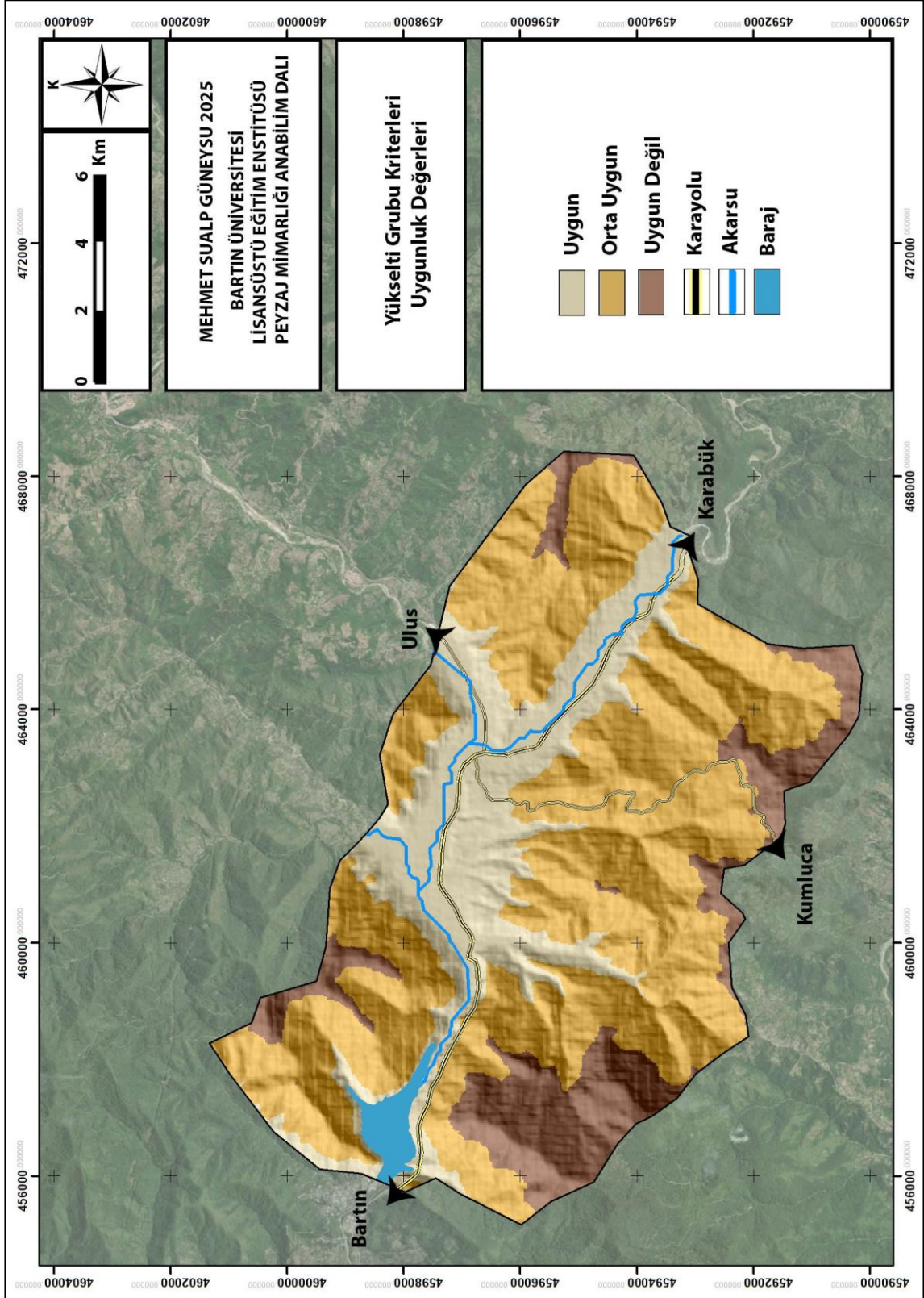
Ekoturizm-Rekreasyon ve diğ er aktivite çeşitlerinin belirlendiği uygun arazi  rt s  Şekil 4.13'teki arazi örtüsü değerleri dağılım haritasında gösterilmektedir. Şekil 4.13'e göre uygun alanlar orman ve tarım alanlarıdır.

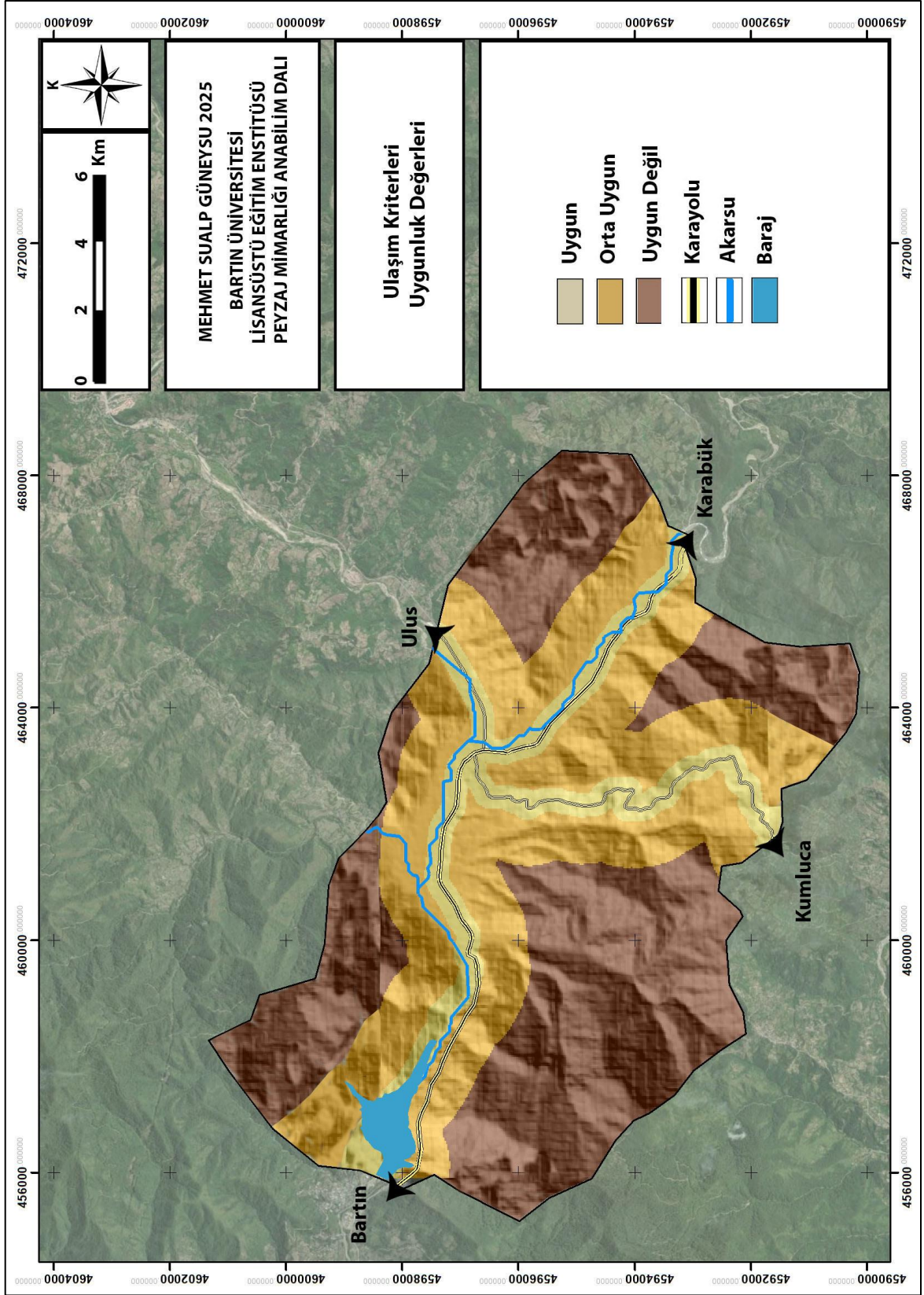
Şekil 4.14: Eğim kriteri ve uygunluk değerleri dağılım haritası

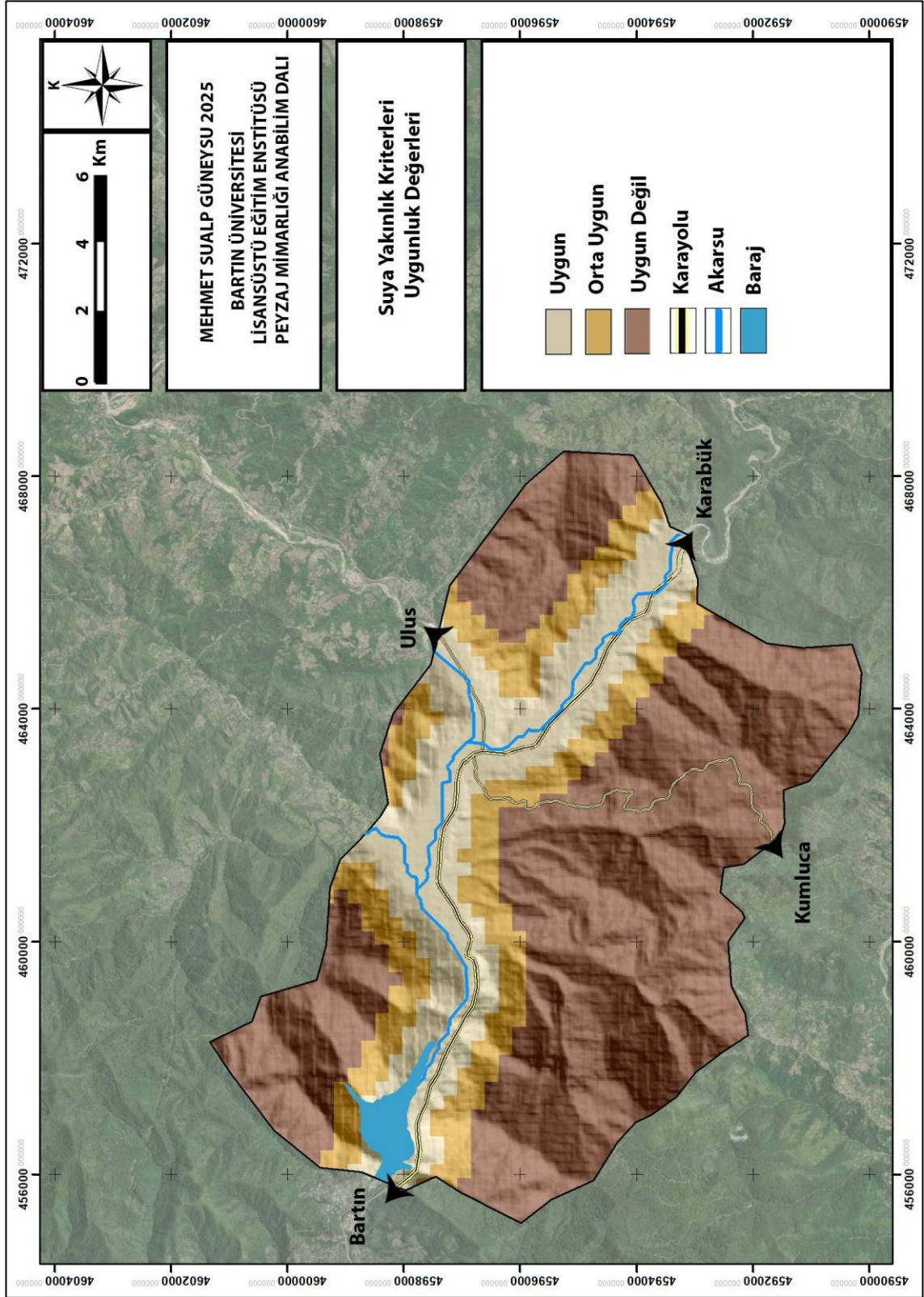
Şekil 4.15: Baki kriteri ve uygunluk değerleri dağılım haritası

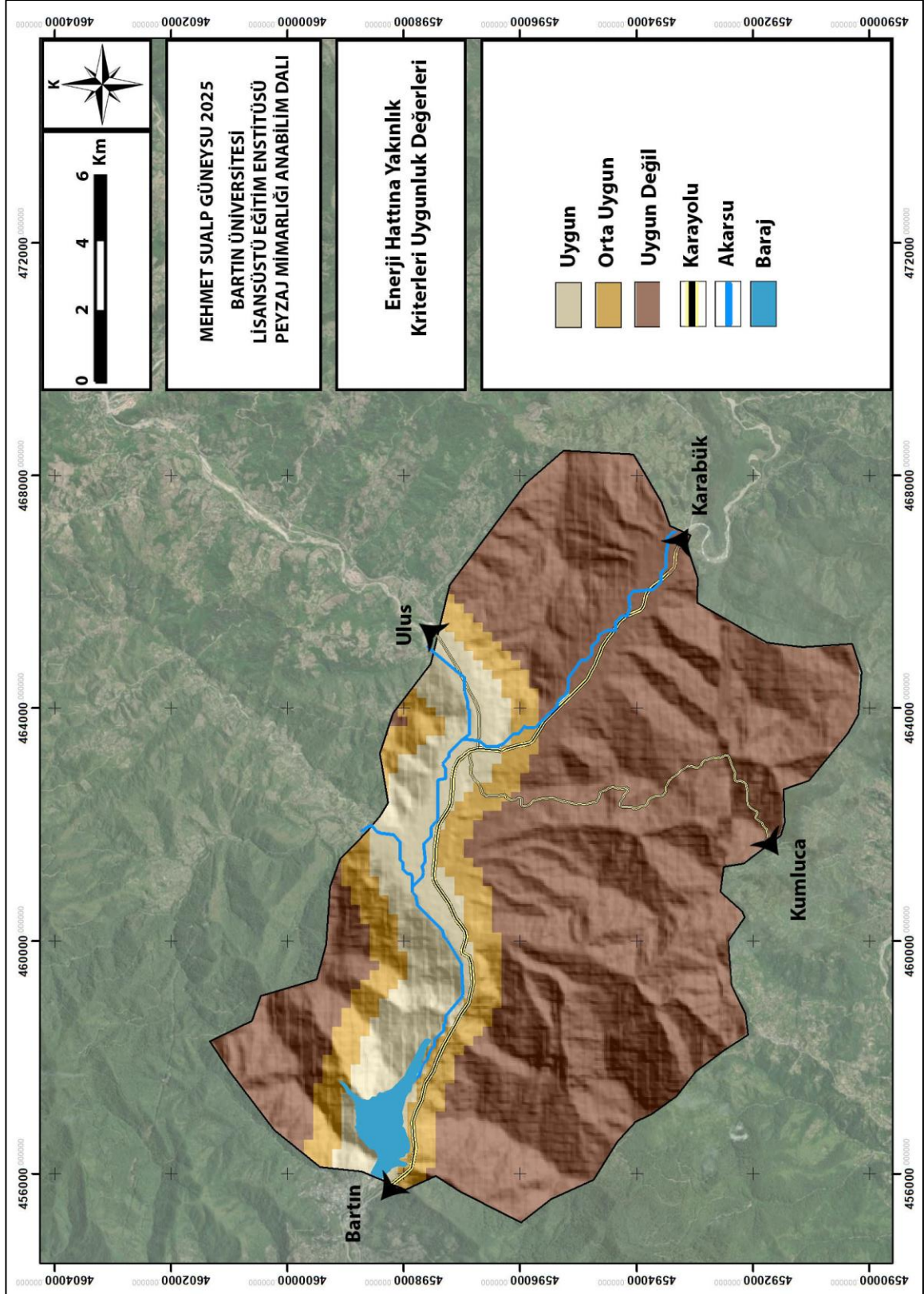
Şekil 4.16: Yükselti grubu kriteri ve uygunluk değerleri dağılım haritası

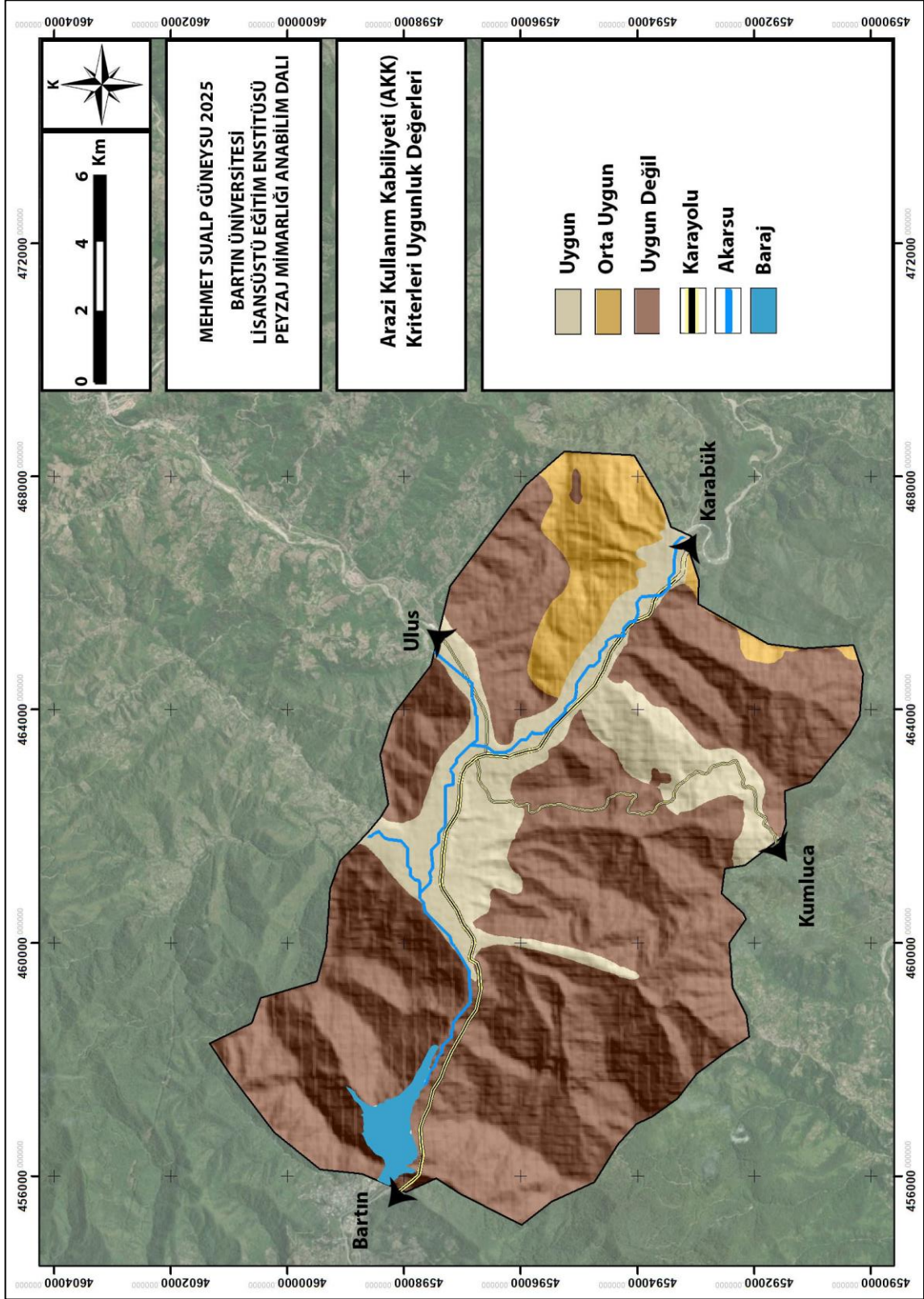
Şekil 4.17: Ulaşım kriteri ve uygunluk değerleri dağılım haritası

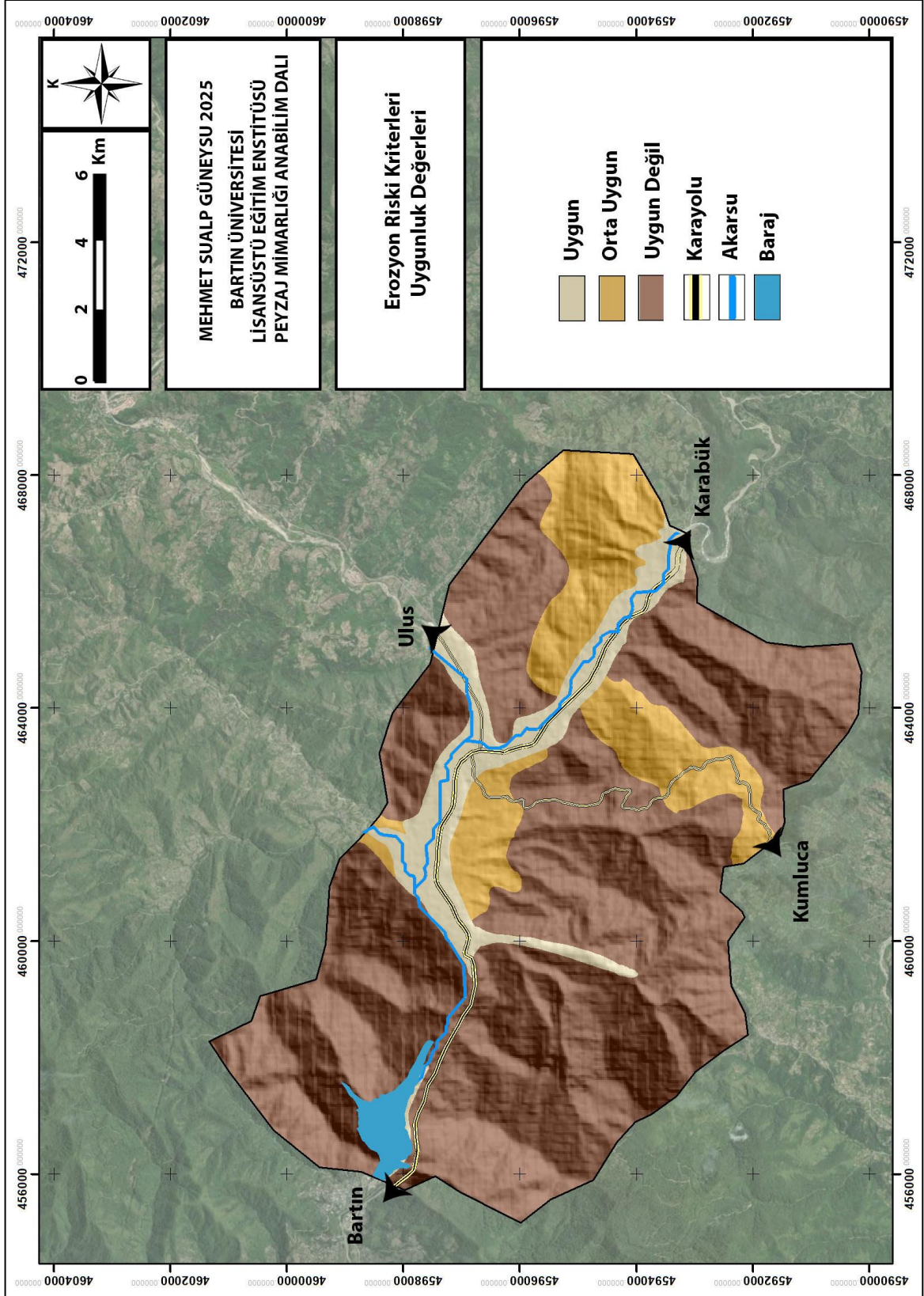
Şekil 4.18: Suya yakınlık kriteri ve uygunluk değerleri

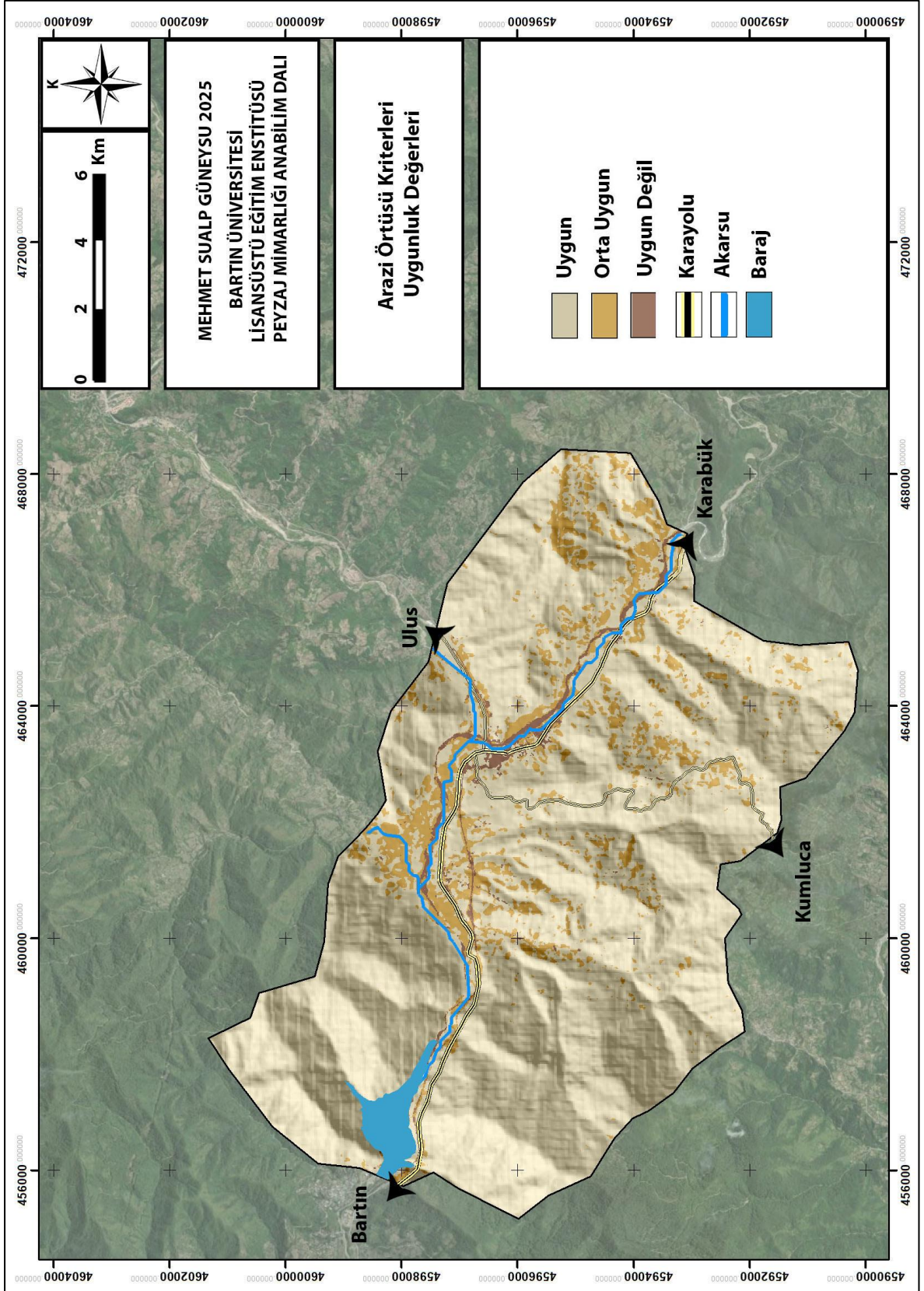
Şekil 4.19: Enerji hattına yakınlık kriteri ve uygunluk değerleri

Şekil 4.20: Arazi kullanım kabiliyeti (AKK) kriteri ve uygunluk değerleri

Şekil 4.21: Erozyon riski kriteri ve uygunluk değerleri

Şekil 4.22: Arazi örtüsü kriteri ve uygunluk değerleri

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu kısımda çalışma alanı ile benzerlik gösteren bilimsel çalışmalar ile çalışmanın karşılaştırması yapılarak tartışma yapılmıştır. Çalışmada elde edilen çıkarımlar değerlendirilerek sonuç ve öneriler kısmı oluşturulmuştur.

5.1 Tartışma

Çalışmada Bartın ili Abdipaşa beldesinin ekoturizm potansiyeli, Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS) yöntemi kullanılarak değerlendirilmiş, mekânsal, çevresel ve sosyo-kültürel kriterler doğrultusunda çok ölçütlü karar verme yaklaşımıyla bölgenin uygunluk düzeyleri haritalandırılmıştır. AHS'nin sağladığı sistematik yapı, karar vericilerin öznel yargılarını bilimsel bir çerçeveye oturtarak, bölgesel planlama açısından güçlü bir analiz zemini sunmuştur. Çalışmada baraj inşasıyla ortaya çıkan yeni peyzajın kırsal turizm ve rekreasyonel faaliyetlere yönelik potansiyeli değerlendirilmiş, eğim, bakı, yükselti, erozyon riski, su kaynaklarına yakınlık ve ulaşım erişilebilirliği gibi parametreler AHS yöntemi ile ağırlıklandırılmıştır. CBS tabanlı analizlerle üretilen uygunluk haritaları, alanın gelecekteki ekolojik-sürdürülebilir büyüme modelleri için öneriler geliştirilmesine zemin oluşturmuştur. Bu bağlamda araştırma, kırsal bir yerleşimin baraj sonrası değişen çevresel ve sosyo-ekonomik koşullarına yanıt veren rehber niteliğinde planlama kararları sunmaktadır.

Yel (2020) tarafından yapılan çalışmada, Göksu Deltası Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde ekoturizme açılacak alanların belirlenmesini hedeflemiştir. Çalışma, Ramsar kriterlerine göre uluslararası öneme sahip bir sulak alanın ekoturizm açısından mekânsal potansiyelini ortaya koymuş, Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS) yöntemini kullanarak sekiz farklı kriter üzerinden uygunluk haritaları üretmiştir. Bulgular, ekoturizme en uygun, uygun, az uygun ve uygun olmayan alanların ortaya konmasına ve hazine, mera veya özel mülkiyet gibi parsel bazlı çözümlemelerin yapılmasına imkân tanımıştır. Bu yönüyle araştırma, doğa koruma-kullanma dengesini ön plana çıkararak karar vericilere ekoturizm yatırımlarında kullanılacak mekânsal bir çerçeve sunmaktadır. Amaç bakımından ekoturizm ve rekreasyonel planlama aracılığıyla doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını ve yerel kalkınmaya katkıyı hedeflemiştir.

Bu bakımdan çalışmanın içeriği ve sonuçları bu tez çalışmamızla benzer özellikler

taşınmakta olup kırsal alan planlama ve yerel kalkınmayı destekleyici niteliktedir.

Külekçi'nin (2012) çalışmasında AHS yöntemini farklı coğrafi ve tematik bağlamlarda uyguladığı görülmektedir. Çalışmada AHS, turizmin çeşitlendirilmesinde kullanılmıştır. Aktivite çeşitleri yayla turizmi, trekking, mağara turizmi, kuş gözlemciliği, sualtı dalış, sportif olta balıkçılığı, bisiklet turizmi, atlı doğa turizmi, kamp-karavan turizmi, botanik turizmi, av turizmi, akarsu turizmi (kano-rafting), foto safari, rüzgâr sörfü, olta balıkçılığı olarak belirlenmiştir. Turizmin çeşitlendirilmesi projesi kapsamına belirlenen alt parametreler ile haritalama yapılmıştır. Çalışmada özellikle ekoturizme yönelik değerlendirmeler yapıldığından, kırsal alanlarda turizm potansiyelinin belirlenmesi ve yer seçiminde AHS'nin kullanılmasının önemini ve gerekliliğini ortaya koymuştur. Bu yönleriyle bu tez çalışmasına önemli katkı sağlamıştır.

Tekiner'in (2019) çalışması, Kayseri Yamula Barajı çevresi ve Kuşçu yerleşimi için su kıyısı rekreasyon alanlarının uygunluğunu belirlemeye odaklanmıştır. Çalışmada eğim, erozyon, yükselti, bitki varlığı, suya yakınlık ve ulaşım kriterleri AHS tekniği ile ağırlıklandırılmış, CBS ortamında uygunluk haritaları üretilmiştir. Bu yaklaşım, baraj çevresinde rekreasyon potansiyelini mekânsal ve ekolojik sürdürülebilirlik perspektifiyle ortaya koyarak, yerel yönetimlere planlama desteği sağlamayı amaçlamıştır. Bu çalışma ile alan kullanımı benzerliği açısından baraj çevresindeki su kıyısı alanlarının planlamasında iki farklı yaklaşımın birbirini tamamladığı görülmektedir.

Tekiner'in (2019) çalışması, fiziksel-mekânsal uygunluk haritaları ile baraj çevresinde hangi alanların rekreasyon için daha uygun olduğunu göstermekte, böylece karar vericiler için temel mekânsal veri tabanı sağlamaktadır. Tekiner'in (2019) çalışmasından faydalanılarak, Kirazlıköprü Barajı ve çevresini de içeren bu çalışmada ise mekânsal analizler değerlendirilmiş, sosyo-ekonomik dinamikleri, kırsal kalkınma hedeflerini ve turizm çeşitlendirmesini dikkate alan bütüncül bir planlama yaklaşımı geliştirmiştir.

Bu bağlamda her iki tez de AHS ve CBS yöntemlerinin ekoturizm ve rekreasyon planlamasında ne denli güçlü bir araç olduğunu ortaya koymaktadır. Tekiner'in (2019) çalışmasının ortaya koyduğu mikro ölçekli mekânsal uygunluk analizleri ile bu tezin sunduğu makro ölçekli planlama ve gelişme modelleri değerlendirildiğinde, baraj çevresindeki kırsal alanlarda hem doğa koruma-kullanma dengesi sağlanabilir hem de

sürdürülebilir turizm politikaları üretilebilir.

Araştırmada elde edilen bulgular, Kırazlıköprü Barajı ve çevresindeki Abdipaşa Beldesi'nin ekoturizm ve rekreasyon faaliyetleri açısından yüksek bir potansiyele sahip olduğunu ortaya koymaktadır. AHS ve CBS teknikleri kullanılarak yapılan analizler, alanın fiziki coğrafi özelliklerinin yanı sıra ulaşılabilirlik düzeyinin de rekreasyonel uygunluğu belirleyen en kritik faktörler olduğunu göstermektedir. Özellikle su kaynaklarına yakınlık, eğim ve ulaşım kriterlerinin yüksek ağırlıklarla öne çıkması, benzer baraj ve sulak alan çalışmalarında elde edilen bulgularla örtüşmektedir.

Araştırma göstermektedir ki, baraj inşasıyla birlikte ortaya çıkan yeni kıyı peyzajları, yalnızca ekolojik değil, aynı zamanda ekonomik ve sosyal birer kaynak olarak da değerlendirilmelidir. Nitekim Yamula Barajı çevresinde yapılan çalışmada (Tekiner, 2019), baraj gölü etrafındaki rekreasyon alanlarının uygunluk analizi sonucunda 23 ha alanın I. derece uygun olduğu belirlenmiş, benzer şekilde Göksu Deltası örneğinde (Yel, 2020), koruma statüsündeki sulak alanların ekoturizm açısından mekânsal olarak farklı düzeylerde uygunluk gösterdiği ortaya konmuştur. Bu bulgular, mevcut araştırmanın sonuçlarıyla birlikte değerlendirildiğinde, baraj ve sulak alan ekosistemlerinin doğa koruma–kullanma dengesi gözetilerek planlandığında önemli birer ekoturizm mekânı olabileceğini göstermektedir.

Çalışmanın bulguları ayrıca baraj sonrası kırsal peyzajın yeniden işlevlendirilmesine yönelik literatürdeki tartışmalara da katkı sağlamaktadır. Genellikle baraj projeleri, çevresel tahribat, ekosistem kaybı ve yerleşimlerin taşınması gibi olumsuzluklarla ilişkilendirilmiştir (ICOLD, 2018; Köylü, 2017). Ancak bu araştırma, uygun planlama yaklaşımlarıyla baraj çevrelerinin kırsal kalkınma, ekoturizm ve rekreasyon açısından yeni fırsat alanları sunduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda araştırma, yalnızca mekânsal uygunluk analizi sunmakla kalmamakta, aynı zamanda sürdürülebilir büyüme ve yerel kalkınma modelleri için bilimsel bir zemin hazırlamaktadır.

Bulguların literatürle karşılaştırılması, bu çalışmanın yöntemsel katkısını da göstermektedir. Hem Tekiner (2019) hem de Yel (2020) tarafından kullanılan AHS ve CBS tabanlı analizler, bu araştırmada da uygulanmış, ancak bu çalışmada yalnızca rekreasyonel uygunluk haritaları

ile sınırlı kalınmamış, aynı zamanda geleceğe dönük ekoturizm gelişme senaryoları ortaya konmuştur. Böylece, önceki çalışmalara kıyasla daha stratejik ve planlama odaklı bir yaklaşım benimsenmiştir. Ayrıca uluslararası literatürde de AHS tekniğinin turizm planlamasında yaygın olarak kullanıldığı bilinmektedir. Bu yönüyle araştırma, yöntemsel açıdan hem ulusal hem de uluslararası literatürle uyumluluk göstermekte ve CBS destekli çok kriterli karar verme süreçlerinin ekoturizm planlamasında uygulanabilirliğini doğrulamaktadır.

Uygulama açısından bakıldığında, çalışmanın ürettiği uygunluk haritaları, yerel yönetimler, yatırımcılar ve karar vericiler için önemli bir rehber niteliğindedir. Çünkü bu haritalar, hangi bölgelerde ekoturizm ve rekreasyon faaliyetlerinin yoğunlaştırılması gerektiğini, hangi bölgelerde ise koruma önceliklerinin ağır basması gerektiğini göstermektedir. Böylelikle doğal kaynakların sürdürülebilirliği sağlanırken, aynı zamanda kırsal nüfusun sosyo-ekonomik kalkınmasına da katkıda bulunulabilecektir. Bu bağlamda araştırma, sürdürülebilir kalkınma hedefleri ile de doğrudan ilişkilendirilebilir.

Bununla birlikte çalışmanın bazı sınırlılıkları vardır. Öncelikle, kullanılan kriterler ağırlıklı olarak fiziki ve mekânsal özelliklere dayanmaktadır. Yerel halkın turizme yönelik algısı, sosyo-kültürel değerler, katılım düzeyi gibi sosyal faktörler analiz kapsamına dahil edilmemiştir. Oysa ekoturizm planlamasında toplumsal kabul ve katılım, sürdürülebilirlik açısından kritik bir öneme sahiptir (Güneş ve Öztürk, 2016). Ayrıca AHS tekniği uzman görüşlerine dayalı olduğundan, farklı uzman gruplarının farklı değerlendirmeler yapabilmesi mümkündür. Bu durum, yöntemin esnekliğini gösterse de elde edilen sonuçların bağımlılığını da ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, bu çalışma Kirazlıköprü Barajı çevresinde sürdürülebilir ekoturizm ve rekreasyonel gelişme için önemli bir temel sağlamaktadır. Bulgular, benzer baraj çevresi peyzajlarının da turizm planlamasında kullanılabileceğini göstermekte ve bu yönüyle yapılacak çalışmalara katkı sağlayacak niteliktedir. Gelecek çalışmalarda sosyo-kültürel parametrelerin daha kapsamlı şekilde değerlendirilmesi, senaryo tabanlı modellemelerin yapılması ve iklim değişikliğinin baraj çevresindeki turizm faaliyetlerine etkilerinin incelenmesi, daha bütüncül ve uygulanabilir sonuçlar ortaya koyacaktır.

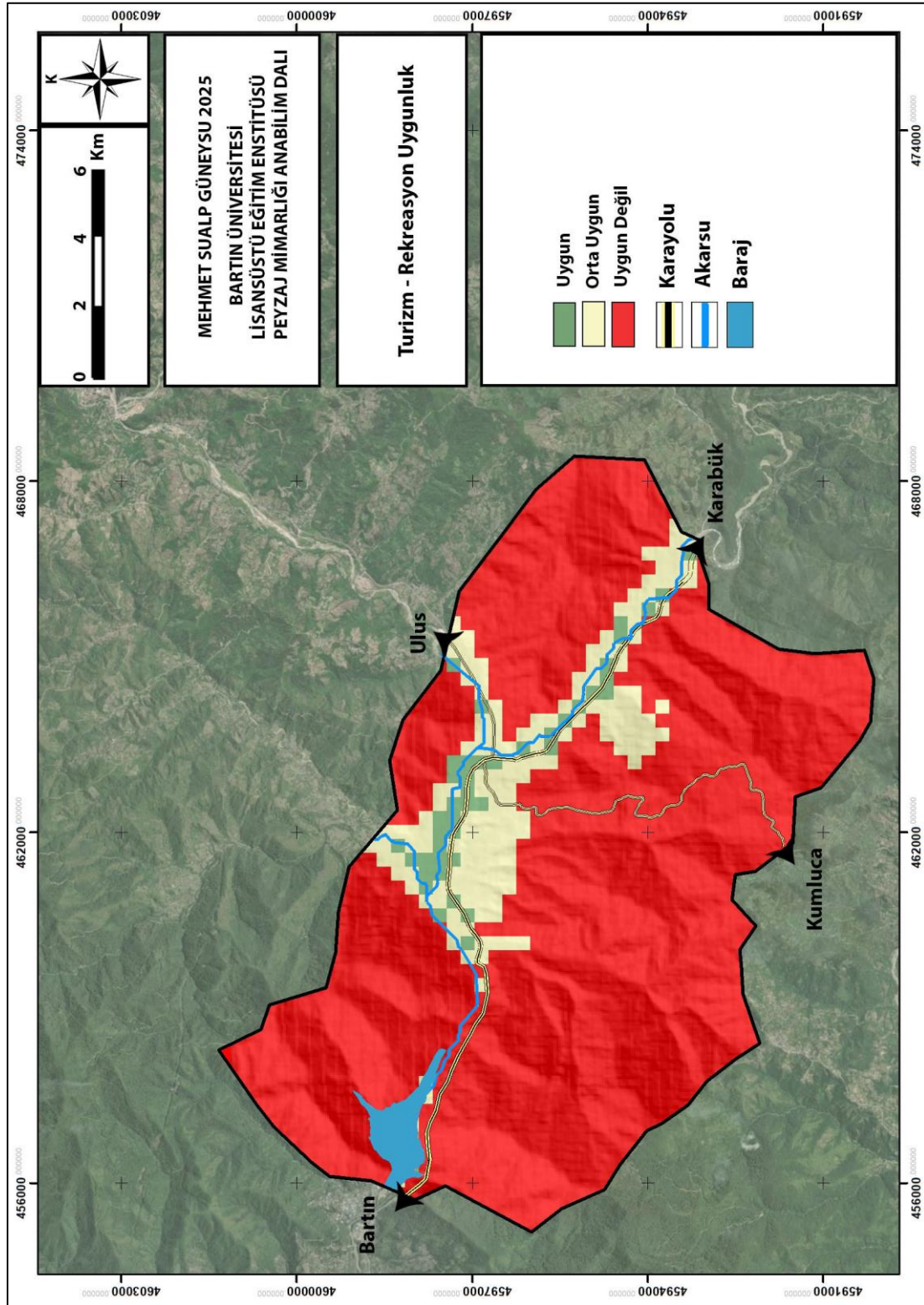
5.2 Sonuç

Günümüzde kentsel ve kırsal yerleşimlerde, bireylere sunulan olanaklara rağmen, hızla artan nüfus, plansız kentleşme ve eksik altyapı gibi etkenlerle bir dizi doğal, mekânsal, sosyal, ekonomik ve kültürel sorunu da beraberinde getirmektedir. Bu sorunlar kentte yaşayanların yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilerken, dinlenme, eğlenme ve boş zamanlarını değerlendirme ihtiyaçlarını da daha görünür kılmaktadır. Bu bağlamda, doğal çevrelerde gerçekleştirilen turizm-rekreasyon faaliyetleri bireylerin yaşamına refah kazandırma açısından kritik bir rol üstlenmektedir.

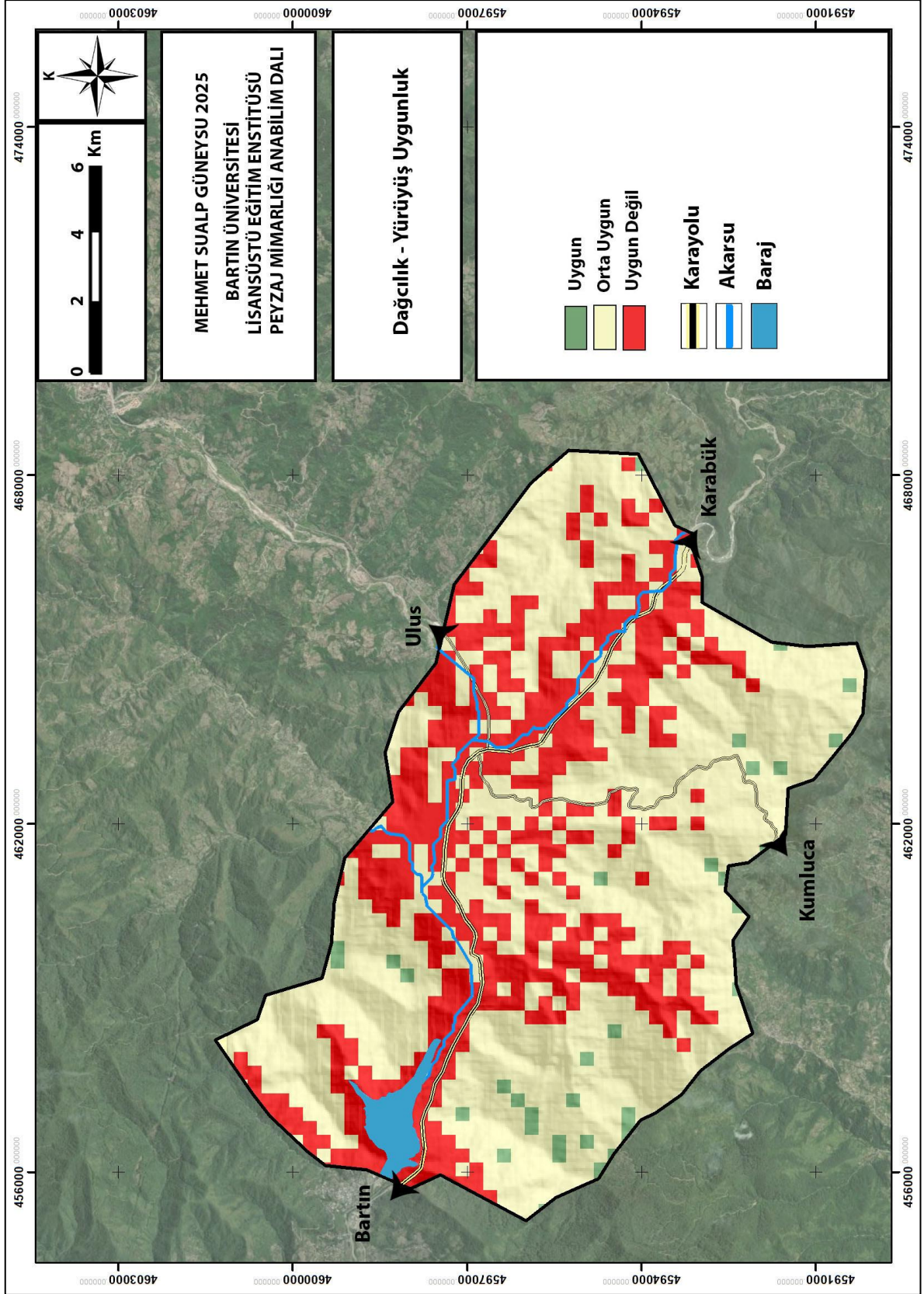
Turizm ve Rekreasyon faaliyetlerinin gerçekleştirileceği alanların, çevresel parametrelere uygunluk göstermesi sürdürülebilirlik ilkesi açısından temel öneme sahiptir. Bu doğrultuda, çalışma alanının doğal, sosyal, kültürel ve çevresel değerleri dikkate alınarak belirli kriterler çerçevesinde mekânsal uygunluk analizlerinin yapılması gerekmektedir. Ancak, doğal alanların artan insan baskısıyla sınırlarının sürekli genişletilmesi, ekolojik dengenin bozulmasına ve doğal kaynakların tükenmesine neden olmaktadır. Bu nedenle, bu alanların planlanmasında sürdürülebilirlik ilkesi gözetilerek, kaynakların aşırı kullanımının önüne geçilmesi ve ekosistem bütünlüğünün korunması esas alınmalıdır. Böylece, doğal kaynaklardan uzun vadede sağlıklı biçimde faydalanmak mümkün olacaktır.

Araştırmanın odak noktası, doğal ve çevresel unsurların bir arada bulunduğu, Kirazlıköprü Baraj Gölü kıyısı ve çevresidir. Söz konusu alan hem aktif hem de pasif doğa temelli etkinlikler için uygunluk gösteren, kültürel birikimin ve rekreasyonel özelliklerin tanıtımı açısından da olanaklar sunan bir potansiyele sahiptir. Özellikle, baraj gölüne yakın, eğimi düşük, erozyon riski bulunmayan ve erişimi kolay alanların turizm ve rekreasyonel etkinlikler bakımından yüksek uygunluk taşıdığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda mevcut altyapının bulunduğu karayoluna yakın kesimler, **uygun alanlar** olarak belirlenmiştir (Şekil 5.1)

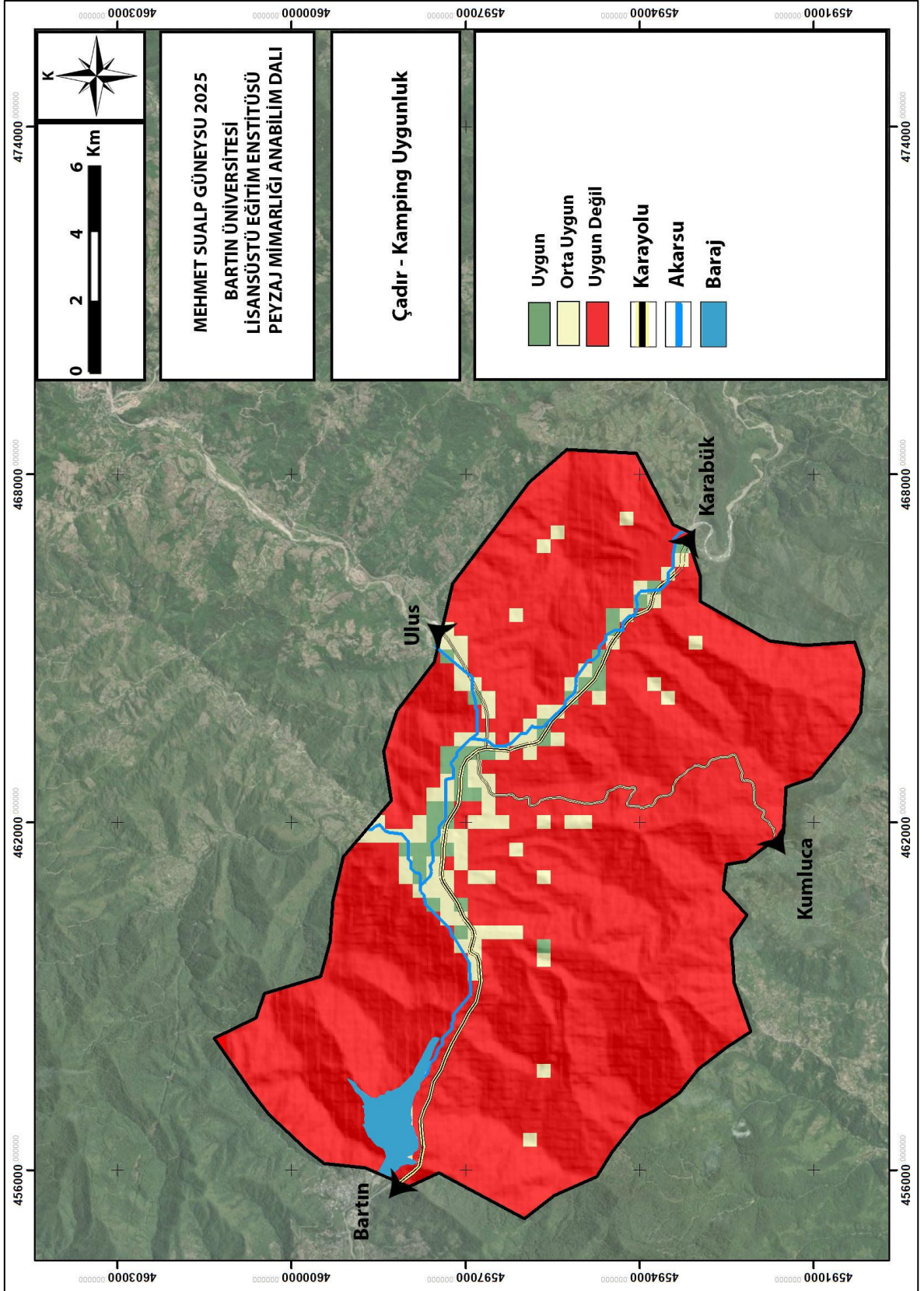
Çalışmada ekoturizm-rekreasyon (şekil 5.1), dağcılık ve doğa yürüyüşü (şekil 5.2), çadırli kamping (şekil 5.3) ve doğa gözlemciliği, (şekil 5.4) faaliyetleri belirlenen parametre ve kriterler ile haritalanmıştır. Çalışma sonucunda alanda ekoturizm ve rekreasyon faaliyetlerinin bölgede daha da yaygınlaşması ve belirlenen uygun alanların planlama çalışması ile entegre edilmesi amaçlanmaktadır.

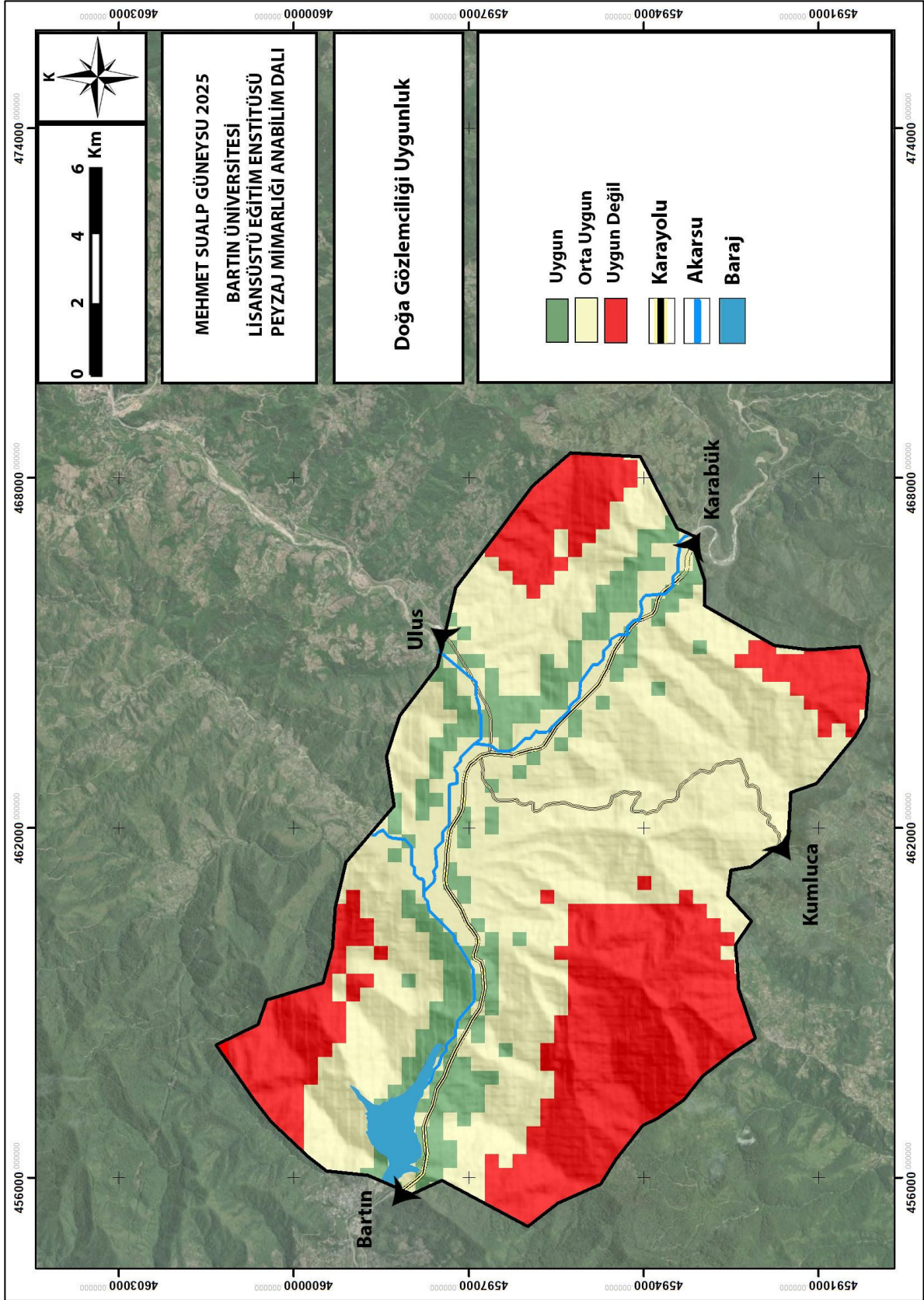
Şekil 5.1: Turizm-rekreasyon uygunluk haritası

Şekil 5.2: Dağcılık-yürüyüş uygunluk haritası

Şekil 5.3: Çadır-kamping alanı uygunluk haritası

Şekil 5.4: Doğa gözlemciliği uygunluk haritası

5.3 Öneriler

Günümüzde kentleşmenin hızla yayılması, bireylerin yoğun yapılaşma ve betonlaşmış çevrelerden bunalarak doğayla iç içe olma arzusunu artırmıştır. Bu durum, doğal yaşam alanlarını yalnızca ekolojik açıdan değil, aynı zamanda sosyal ve psikolojik ihtiyaçları karşılayan cazibe merkezleri hâline getirmiştir

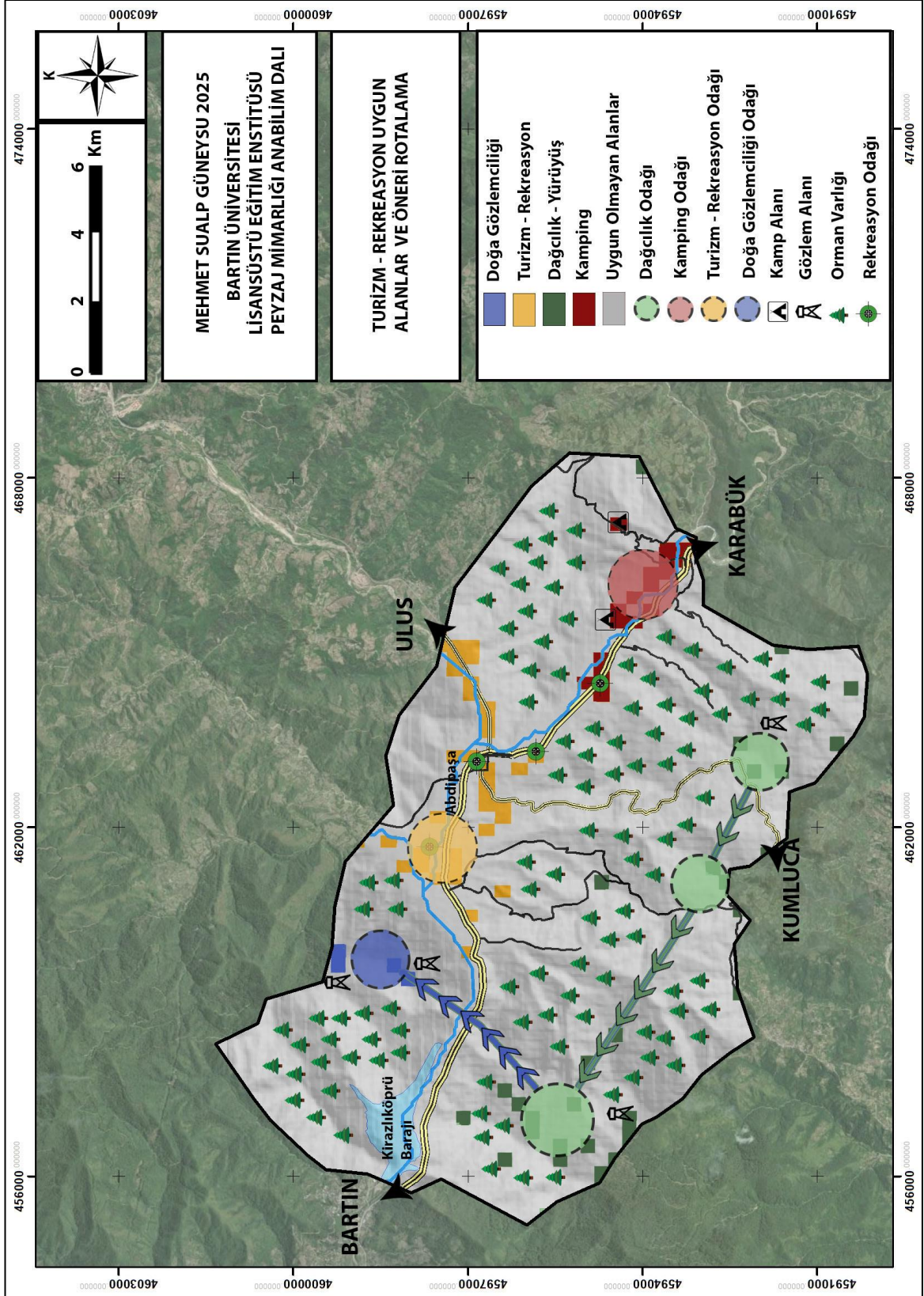
.

Çalışma alanının sahip olduğu doğal peyzaj değerleri ve kültürel mirası göz önünde bulundurularak, sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda planlanacak turizm-rekreasyon alanları için aşağıda bazı öneriler geliştirilmiştir;

Alanda yapılacak olan temel ekoturizm faaliyetleri bölgenin doğal ve çevresel yapısına uygun olarak dağcılık ve doğa yürüyüşü, çadırlı kamping ve doğa gözlemciliği olarak belirlenmiştir. Belirlenen alanların birbirleri ile çakıştığı alanlar ekoturizm ve rekreasyon odağı olarak belirlenmiştir. Eğitim derecesi düşük mevcut altyapılara ve suya yakın kısımlar çadır kamping ve ekoturizm-rekreasyon odağı olarak belirlenmiştir. Bu alanlar Abdipaşa Beldesi yerleşiminin çevresini kapsamaktadır.

Dağcılık faaliyetleri olarak Kırazlıköprü Barajının her iki yanında yükseltinin yüksek olduğu kısımlar uygun alan olarak belirlenmiştir. Bu alanların birbirleri arasında belirlenen ekolojik rotalar ile alanlar arası sürekliliğin artırılması hedeflenmektedir.

Doğa gözlemciliği faaliyetleri, alanın yüksek tepe noktalarında, baraj gölü ve çevresine hâkim bakış açısının bulunduğu alanlarda uygun olarak belirlenmiştir.

Şekil 5.5: Turizm-rekreasyon uygun alanlar ve öneri rotalama haritası

Turizm ve rekreasyona uygun alanların tasarım ve planlama süreçlerinde, mevcut doğal ve kültürel kaynak değerlerinin korunması, bozulmuş alanların ise ekolojik restorasyon ilkeleri doğrultusunda iyileştirilerek gelecek kuşaklara aktarılması temel bir ilke olarak benimsenmelidir. Bu bağlamda, alanda hâlihazırda bulunan donatıların çevresel etkilerini azaltacak düzenleyici mekanizmaların geliştirilmesi gerekmektedir.

Planlama sürecinde, alanın taşıma kapasitesini aşmayacak, ekolojik dengeyi gözetken ve kullanıcı ihtiyaçlarını karşılayacak sürdürülebilir yaklaşımlar benimsenmelidir. Rekreasyonel faaliyetlerin yoğunluğu ve çeşitliliği, yalnızca bireysel fayda değil, aynı zamanda kırsal kalkınma ve istihdam açısından da önemli katkılar sağlayacaktır.

Ülkemizde sıkça karşılaşılan sorunlardan biri, alan kullanım planlamalarının bilimsel ve teknik verilere dayanmadan, çevresel kriterler göz ardı edilerek yapılmasıdır. Bu tür plansız müdahaleler, geri dönüşü zor veya imkânsız olan ekolojik ve ekonomik kayıplara yol açabilmektedir. Bu nedenle, alanda gerçekleştirilecek her türlü turizm ve rekreasyonel düzenleme, uygulamaya geçmeden önce ekolojik temellere dayandırılmalı ve sürdürülebilirlik ilkeleriyle uyumlu olmalıdır.

Araştırma kapsamında elde edilen bulgular doğrultusunda, turizm ve rekreasyona uygun kırsal alanlarda planlanacak aktivite ve yapılaşmaların yasal düzenlemeler çerçevesinde şekillendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu sayede, alanda uyumsuz kullanım biçimlerinin önüne geçilerek, doğal yapının korunması ve çevresel değerlerin sürdürülebilirliği sağlanabilecektir.

Çalışma alanında önerilen alan kullanımları, bölgenin doğal ve kültürel dokusunu gözeterek hem mevcut ihtiyaç ve talepleri karşılamalı hem de yeni kullanım potansiyelleri oluşturmalıdır. Özellikle baraj gölü çevresi, görsel peyzaj değeri ve ekolojik işlevi açısından önemli bir kaynak niteliği taşımaktadır. Bu nedenle, kırsal anlamda doğal eşiklerin belirlenmesi ve yapılaşma baskısının kontrol altına alınması, alanın doğal dengesinin korunması açısından kritik bir adımdır.

Sonuç olarak, bu çalışma ile belirlenen turizm-rekreasyona uygun alanlar, yalnızca bugünkü kullanım ihtiyaçlarına değil, aynı zamanda gelecekteki planlamalara da yön verecek nitelikte

bir veri tabanı oluşturmuştur. Doğal kaynakların kalkınma sürecinde oynadığı rol göz önüne alındığında, bu alanların sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda değerlendirilmesi hem çevresel hem de toplumsal fayda açısından stratejik bir gerekliliktir.

KAYNAKLAR

- Akbulak, C. (2016). Ardahan İlinde Kırsal Turizm Potansiyelinin Sayısallaştırılmış Swot Analizi ile Değerlendirilmesi. *Humanitas*, 4 (7): 1-30.
- Akbulak, C. (2010). Analitik Hiyerarşi Süreci ve Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Yukarı Kara Menderes Havzası'nın Arazi Kullanımı Uygunluk Analizi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7 (2).
- Akça, M. (2023). Geleneksel Yapıların Erişilebilirliğinin Ahp Yöntemi ile Değerlendirilmesi: Malatya Merkez Evleri Örneği, Yüksek Lisans Tezi Fırat Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, Malatya, 142s.
- Akyar, E. (2025). Ahs Yöntemi Kullanılarak Deprem Parkları Planlama İlkelerinin Mekansal Olarak İrdelenmesi: Çanakkale Kent Merkezi Örneği, Yüksek Lisans Tezi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Çanakkale, 115s.
- Alıcı, A. (2024). Cbs Tabanlı Ahp Yöntemi Kullanılarak En Uygun Res Alanları Seçimi: Gümüşhane Örneği, Yüksek Lisans Tezi Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Harita Mühendisliği Anabilim Dalı, Trabzon, 94s.
- Balık, M. ve Ertuğral, Y. (2015) Sürdürülebilir Turizm Kalkınması Kapsamında Kültürel Mirasın Korunması Açısından Kentsel Yenilemenin Yeri ve Önemi: Fener-Balat Örneği.
- Biricik, T. (2024) Bartın-Kirazlıköprü Barajının Rezervuar Peyzajındaki Orman Ekosisteminin Yaprak Alan İndeksi (YAI) Değerinin Yıl-İçi ve Yükseltiye Bağlı Değişiminin Ekolojik Açidan İrdelenmesi, Yüksek Lisans Tezi Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Bartın, Bartın, 58s.
- Campbell, S. (2003). Green Cities, Growing Cities, Just Cities? Urban Planning And The Contradictions Of Sustainable Development. *Readings In Planning Theory*, 435-458.
- Cengiz, G. (2011). Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) İlişkisi ve Peyzaj Planlama Sürecinde Stratejik Çevresel Değerlendirme'nin İrdelenmesi (Master's Thesis, Ankara Üniversitesi (Turkey)).
- Çatalbaş, F. ve Kılıç, S. E. (2021). Farklı Kentsel Paydaşların Kültürel Mirasın Korunması ve Kültür Turizmine İlişkin Görüşlerinin Üst Ölçekli Planlar Çerçevesinde Değerlendirilmesi: İzmir Örneği. *Ege Coğrafya Dergisi*, 30 (1): 167-186.
- Çoban, H. (2025) Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Küresel Bulanık Ahp Yöntemi ile Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu Yer Seçimi, Yüksek Lisans Tezi Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Akıllı Sistemler Mühendisliği Ana Bilim Dalı, Samsun, 64s.

- Delibaş, B. (2024) İklim Değişikliğine Dirençli Bina Tasarım Ölçütlerinin Analitik Hiyerarşi Süreci (Ahs) Kapsamında Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mekânsal Planlama ve Tasarım Anabilim Dalı, Burdur, 127s.
- Erden, T. ve Coşkun, M. Z. (2011). Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Analitik Hiyerarşi Yöntemi Yardımıyla İtfaiye İstasyon Yer Seçimi. Tmmob Karita ve Kadastro Mühendisleri Odası 13. Türkiye Bilimsel ve Teknik Kurultayı, 301.
- Erdoğan, A. (2024). Analitik Hiyerarşi Sürecinin (Ahp) Matematiksel Yapısı. The Journal Of Academic Social Science, (104): 18-26.
- Erdoğan, Ö., Çabuk, A., Memlük, Y. ve Perçin, H. (2013). Ekolojik Alan Kullanım Kararlarına Uygun Rekreatyon Alanlarının Ahp Yöntemi Kullanılarak Kütahya Kenti Örneğinde İrdelenmesi. Harita Teknolojileri Elektronik Dergisi, 5 (1): 26-36.
- FAO. (1977). A Framework For Land Evalution. International Insititute For Land Improvement/ILRI. Publication 22, Wageningen, The Netherlands.
- Garda, B. ve Temizel, M. (2016). Sürdürülebilir Turizm Çeşitleri. Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi, (12): 83-103.
- Genç, U. (2019). Kırsal Yerleşimlerin Koruma Sorunsalının İrdelenmesi ve Model Geliştirilmesi (Doctoral Dissertation, Dokuz Eylul Üniversitesi (Turkey)).
- Güven, A. (2007) Nehirlerde Rekreatyoneel Aktivitelerin Çevresel Etkileri, Yüksek Lisans Tezi Sakarya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Çevre Mühendisliği Ana Bilim Dalı, Sakarya, 84s.
- Hall, C. M. ve Page, S. J. (2014). The Geography Of Tourism And Recreation: Environment, Place And Space. Routledge.
- Karakayacı, Ö. (2018). Bölge Planlamada Kırsal Alanların Önemini Yeniden Keşfetmek: Yeni Bölgecilik Perspektifinde Kuramsal Tartışmalar. Planlama Dergisi, 28 (1): 42-51.
- Kaya, S. (2025) Çanakkale İlinde Ekoturizme Uygun Alanların Cbs ve Analitik Hiyerarşi Prosesi (Ahp) Yardımıyla Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Çanakkale, 93s.
- Köylü, C. ve Guo, D. (2017). Design And Evaluation Of Line Symbolizations For Origin–Destination Flow Maps. *Information Visualization*, 16 (4): 309-331.
- Kırcaer, C. (2023) Ekoturizm Alan Uygunluk Değerlendirilmesinde Analitik Hiyerarşi Süreci (Ahs) Yöntemi ve Coğrafi Bilgi Sisteminin Uygulanması, Yüksek Lisans Tezi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Çanakkale: 97s.

- Kuter, N. ve Ünal, H. E. (2013). Kırsal Kalkınmada Kırsal Turizmin Önemi. Kastamonu University Journal Of Forestry Faculty, 13 (2): 192-201.
- MGM (2024) Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Resmi İklim İstatistikleri, Veri Değerlendirme.
- Oflu, T. (2024) Türkiye'de Kurulması Olası Bir Nükleer Güç Santrali Yer Seçiminin Bulanık Ahp ve Bulanık Topsıs Yöntemleri ile Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi Kocaeli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı, Kocaeli, 91s.
- Özcan, K. (2016). Kent Planlamada Sürdürülebilirlik Gündemi: Bir Kavramsallaştırma Denemesi. Avrasya Terim Dergisi, 4 (2): 7-17.
- Özgen, N. (2010). Doğu Anadolu Bölgesi'nin Doğal Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Planlamaya Yönelik Öneriler. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 7 (2): 1407-1438.
- Saaty, T. L. (2001). Decision Making For Leaders: The Analytic Hierarchy Process For Decisions In A Complex World. Rws Publications.
- Sargın, S. ve Dinç, M. (2018). Bartın Şehrinde Nüfus Yerleşme ve Fonksiyonel Özellikler. Uluslararası İnsan Çalışmaları Dergisi, 1 (2): 256-280.
- Soykan, F. (2000). Turizm Coğrafyası ve Turizm Planlaması. Ege Coğrafya Dergisi, 11 (1): 39-55.
- Şanlı, N. (2024) Model Proposal To Create A Climate Change Resilient And Sustainable City: An Ahp-Based Vulnerability Analysis Approach Izmir Example, Yüksek Lisans Tezi Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, İzmir, 148s.
- Şerefoglu, C. (2009). Kalkınmada Kırsal Turizmin Rolü-2007-2013 Yillari Arasında Ülkemizde Uygulanacak Olan İpard Kırsal Kalkınma Programındaki Yeri, Önemi ve Beklenen Gelişmeler.
- Tekiner, F. (2019) Su Kıyısı Rekreasyon Alanlarının Ahs Tekniğine Göre Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Bartın, 81s.
- Timothy, D. J. (2006). Empowerment And Stakeholder Participation In Tourism Destination Communities. In Tourism, Power And Space (Pp: 213-230). Routledge.
- Tokel, E. (2021) Farklı Arazi Kullanımlarının Toprakların Bazı Hidro Fiziksel ve Kimyasal Özellikleri Üzerine Etkilerinin Araştırılması, Yüksek Lisans Tezi Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Bartın, 39s.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2024). Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (Adnks).

- Uçar, E. S. (2021). Kentsel Yeşil Alanların Ekosistem Hizmetleri Kapsamında Değerlendirilmesi: Üsküdar Fethipaşa Korusu Örneği (Master's Thesis, Mimar Sinan Fine Arts University (Turkey)).
- URL-1 (2023). <https://www.Bartın.Gov.Tr>, Bartın Valiliği Bartın İli genel tanıtım raporu.
- URL-2 (2022). <https://www.dsi.gov.tr/Haber/Detay/8211>, Kirazlıköprü baraj görseli, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Arşivi.
- Ünal, (2015). Kuruluşunun 50. Yıl Dönümünde Bartın Limanı Tarihi. Yeditepe Yayınları.
- Yalçın, H. (2024). Ahp ile Potansiyel Güneş Enerji Santral Yerlerinin Belirlenmesi: Erzurum İli Örneği, Yüksek Lisans Tezi Gümüşhane Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Harita Mühendisliği Anabilim Dalı, Gümüşhane, 60s.
- Yazar, (2006). Sürdürülebilir Kentsel Gelişme Çerçevesinde Orta Ölçekli Kentlere Dönük Kent Planlama Yöntem Önerisi (Doctoral Dissertation, Ankara Üniversitesi (Turkey)).
- Yel, S. (2020). Göksu Deltası Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde Ekoturizme Açılacak Alanların Analitik Hiyerarşi Yöntemi ile Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi Necmettin Erbakan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Harita Mühendisliği Anabilim Dalı, Konya, 72s.
- Yıldırım, Ö. (2019). Arazi Kullanımının Çok Zamanlı Uydu Görüntüleri, Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Çiftçi Kayıt Sistemi analizleri ile Haritalanması/Mapping Of Land Use Change By Analyzing Multi Temporal Satelliteimages, Gis And Farmer Registration System (Doctoral Dissertation).
- Yılmaz, A. K., Malagas, K., Jawad, M., ve Nikitakos, N. (2020). Aircraft Selection Process With Technique For Order Preference By Similarity To İdeal Solution And AHP İntegration. International Journal Of Sustainable Aviation, 6 (3): 220-235.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Mehmet Sualp Güneysu
Doğum Yeri ve Tarihi :

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi :
Yüksek Lisans Öğrenimi : Bartın Üniversitesi
Bildiği Yabancı Diller :
Bilimsel Faaliyet/Yayınlar :
Aldığı Ödüller :

İş Deneyimi

Stajlar :
Projeler ve Kurs Belgeleri :
Çalıştığı Kurumlar :

İletişim

E-Posta Adresi :

Tarih : 28/08/2025

